

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
577

Subotica, 25. travnja 2014. Cijena 50 dinara

MARKOTIĆ I HRVATSKI
PRIVREDNICI U SUBOTICI

BOŠNJACI U SRBIJI

DUGOVI - OMČA OKO VRATA

ŠTO SE OČEKUJE OD
REFORMI?

INTERVJU
ANDRIJA ANIŠIĆ

Blagoslov žita u Tavankutu

Počela Dužijanca

GRATIS REKLAMA

ZA DOBAR START

VAŠEG BIZNISA

Dve nedelje besplatno u Vojvođanskoj Svaštari

Uslovi: Samo za nove klijente koji pokreću novi biznis
Dimenzija reklame: 7 x 8 cm, na crno/belim stranama

Rezervacija besplatne reklame:
Tel: 024 673 667
Mob: 065 4000 130
marketing@svastara.rs

VOJVODANSKA
Svaštara

www.svastara.rs

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3.000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

SURFUJ BRŽE, ZA SAMO 1 DINAR!

OVOG PROLJEĆA

**izaberi BRŽI ADSL paket,
a plaćaj ga manje!**

Prijavi se sada i dobit ćeš ADSL paket Max 10 po cijeni
nižeg paketa, ADSL Max 5! I to nije sve!

Prva tri mjeseca plaćaj samo **1 din**

www.tippnet.rs
Karađorđev put 2, Subotica
024/555-765

Јавно комунално предузеће „Суботицагаз“ - Суботица
Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka
Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ - Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

TURIZAM

Fantastična Baranja...

Samozatjna Baranja stoji stoljećima negdje sakrivena od svih stereotipnih turističkih navika i potreba. Ovdje kao da je vrijeme stalo, i to zbilja nije samo fraza... Mistika ove hrvatske oblasti, koja u sebi sažima sve ono najbolje što priroda i čovjek mogu skupa proživjeti, jest ono najljepše čime se njeni stanovnici mogu ponositi. Osječko-baranjsku županiju sve češće posjećuju turisti, ne bez razloga...

Piše: Marjan Antić
urednik web-sajta

Kako se danas razvija turizam? Nekada je možda bilo dovoljno imati udoban smještaj, dobru hranu, čuveno vino... Danas sve to nije dovoljno. Morate znati predstaviti svoje turističko znamenje, biti aktivni na internetu, imati prave usmene preporuke, imati dobre ceste koje vode do vas. Međutim, što je ono što govori najviše, kako ono kažu – »više od tisuću riječi«. Pa, naravno, fotografija! Uzaludna su i mirisna i ukusna jela naših starih ukoliko to netko dobro ne uslika, ili magična zora ujutro, suton navečer, obala rijeke, savršena priroda i znamenita arhitektura. Zato su tu vrhunski fotografi. Među najbolje hrvatske meštre od objektivu svakako spadaju *Mario Romulić* i *Dražen Stojić*, momci koji zajedno stvaraju čuda. Zašto sam izabrao pisati baš o njima, i to pod naslovom Baranje, pa zato što je upravo ovakvi ljudi čine fantastičnom. Zamislite sebe kako se krećete čuvenim *Kopačkim ritom*, kao lovci željni svoga plijena. Ali, ako volite živa stvorenja koja svojim plemenitim pojavama čine taj prostor takvim kakav jest, onda je zapravo fotoaparat vaše oružje. Prava ljepota naših života jesu svi ti trenuci koje bilježimo slikama i koji nam vraćaju uspomene natrag u misli naše. Zemljovid koji ostavlja bez daha, Zlatno brdo, divlje košute koje se čine tako pitomima dok ih promatrane sa sigurne udaljenosti da ih ne biste uznemirili, mirna površina jezera i lokvanji močvarnih izljeva Drave i Dunava, šume bijele vrbe i crne topole prožete trskom i šašom, sve je to savršeno koliko i vječnost. Poplave prosječno traju 99 dana u godini, kada se dogode ovdje to je nešto najprirodnije, posebice za 44 vrste riba, koje to za njih idealno vrijeme koriste za mriještenje. Najveće Kopačko i najdublje Sakadaško jezero predstavljaju pravi dom za sve njih. Kada čujete riku jelena, znajte kako je došlo vrijeme parenja, tada se treba udaljiti, ostaviti ih na miru užitak produljenja vrste... To je doista nešto čarobno! Kao i tiha plavičasta izmaglica koja ove božanstvene prizore čini pomalo mističnim.

Ako ste kušali fišpaprikaš iz ovoga kraja, obojen čuvenom crvenom ljutom papričicom, zasigurno ste osjetili svu čaroliju koju više puta spomenih već, te prije ili poslije njega krenite u svoj lov na najbolje fotografije, skriveni, mirni, samozatjni. Kao što je i Baranja!

Zato znajte da ste uvijek *dobrodošli* u Baranju, kao i na naš web-portal s nazivom – www.dobrodosli.net

AKTUALNO

Unapređenje suradnje Osječko-baranjske županije i AP Vojvodine

Prvi korak za realizaciju konkretnih projekata..... 6

TEMA

Neizvjesna sudbina poduzeća u restrukturiranju

Dugovi – omča oko vrata..... 10-11

INTERVJU

Andrija Anišić, predsjednik Udruge bunjevačkih Hrvata »Dužijanica«

Dužijanica je zahvala Bogu i pohvala čovjeku 12-13

SUBOTICA

Desetu godinu zaredom održan Sajam obrazovanja u Subotici

Dilema: izbor zanimanja..... 18-19

ŠIROM VOJVODINE

U Somboru formirana nova skupštinska većina

Smijenjen predsjednik Skupštine.... 24-25

KULTURA

Mirko Kopunović, »Mrvljenje mrve neba«, NIU »Hrvatska riječ«, Subotica, 2013.

Snajperska proza..... 32-33

SPORT

Petar Vukov, član konjičkog kluba »Đurđin«

»Zarazna« ljubav..... 49

U vlastitoj koži

U nedjelju, 27. travnja, dobit ćemo novu Vladu, najavljeno je početkom tjedna. Predsjednik Srpske napredne stranke i lider koalicije koja ima dvotrećinsku većinu u parlamentu Aleksandar Vučić i formalno je postao mandatar za sastav nove Vlade – predložio ga je u utorak predsjednik Srbije Tomislav Nikolić. Upravo zbog te dvotrećinske većine nema velike neizvjesnosti – ovoga puta politička sudbina novog kabineta neće ovisiti o nagodbama ili ucjenama manjih stranaka, niti će novi kabinet imati značajniju oporbu u parlamentu. S druge strane, ova na prvi pogled lagodna pozicija znači i da buduća Vlada neće imati puno manevarskog prostora za »izvlačenje« od odgovornosti i zamagljivanje situacije kao što je to bio slučaj kod nekih prethodnih vlada. Morat će sami preuzeti političku odgovornost za već najavljene bolne reforme i rezove. I provesti ih.

No, premda i sam budući premijer često ističe težinu situacije i posla koji ih očekuje, a to je istaknuo i predsjednik Nikolić rekavši »ne bih mu bio u koži«, vjerojatno buduću Vladu i premijera građani ne žale previše, jer i sami najradije ne bi bili u vlastitoj koži – pogotovu oni koji su cijenu bolnih rezova i reformi već platili i plaćaju već dugo – neki već godinama. Na primjer, radnici onih poduzeća koja nisu bila te sreće da ih država financira godinama, koja nisu bila godinama u »restrukturiranju«. A osjetit će ih i radnici onih poduzeća čija će se sudbina rješavati – kako javnih, tako i poduzeća u restrukturiranju koje sada očekuje ono već viđeno – gubitak radnog mjesta. Naravno, ne živimo više u realsocijalizmu – zajamčena radna mjesta nisu institut kapitalističkog gospodarstva, ali gubitak radnog mjesta jest veliki problem kada novih radnih mjesta nema na vidiku. Hoće li se strukturnim reformama situacija promijeniti, vidjet će se kada budu provedene. Hoće li biti investicija, novih radnih mjesta? Vidjet ćemo. Za sada samo znamo što nas čeka – strukturne reforme – koje je Vučić grupirao u tri dijela. Prvi dio je donošenje ključnih zakona – o radu, o privatizaciji, o stečaju, o osiguranju i o planiranju i izgradnji. Ovi će zakoni, najavljuje Vučić, morati biti doneseni do ljeta. Drugi dio strukturnih reformi odnosi se na rješavanje problema poduzeća u restrukturiranju. Treći dio odnosi se na »vrlo agresivno kretanje« u rješavanje problema zvanog »javna poduzeća«. I na koncu, zaseban dio teških reformi o kojima će Vučić, kako je najavio, govoriti u nedjelju jesu mjere fiskalne konsolidacije.

Vlada će biti i koalicijska i ekspertska, ali će Vučić biti glavni akter. Ako uspije, njemu ide slava i možda idući mandat, a ako ne, neće imati koga okriviti za neuspjeh.

J. D.

UNAPREĐENJE SURADNJE OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE I AP VOJVODINE

Prvi korak za realizaciju konkretnih projekata

»Neposredni interes za unapređenje suradnje Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije i AP Vojvodine postaje sve izraženiji u predstojećem periodu u definiranju i realizaciji projekata u okviru prekograničnog IPA programa Srbija-Hrvatska i u okviru Dunavske strategije«, istaknuo je predsjednik pokrajinske Vlade dr. *Bojan Pajtić* u Novome Sadu prigodom sastanka s gradonačelnikom Osijeka *Ivanom Vrkićem* i suradnicima. Na sastanku su sudjelovali i potpredsjednik Vlade AP Vojvodine *Slaviša Grujić*, pokrajinski tajnik za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova *Miroslav Vasin* i pokrajinski tajnik za međuregionalnu suradnju i lokalnu samoupravu *Branislav Bugarski*, te generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Dragan Đurić*.

Sugovornici su se složili da ovaj sastanak predstavlja prvi korak za realizaciju konkretnih projekata, koji međuregionalnoj suradnji osiguravaju uspješnost i dugovječnost.

Prema riječima gradonačelnika Osijeka Ivana Vrkića bolje upoznavanje osigurat će veću korist za oba naroda, odnosno

za sve narode koji žive s objiju strana granice, a dosadašnji efekti suradnje daju argumente za njeno ubrzanje. Vrkić je iznio da je sada najvažnije da oni koji su profesionalno stručni krenu s

da kultura utire put i za druge oblike suradnje, što je potvrdio i gradonačelnik Osijeka, jer se tu nalazi intelektualna sredina koja podrazumijeva pamet, toliko potrebnu u odnosu na ono

Osijeku, važan partner u radnoj grupi u kojoj sudjeluju predstavnici iz Vojvodine, Mačve i četiri županije u Hrvatskoj, koji rade na programiranju prekogranične suradnje Srbija-

idejama koje se zajednički mogu razvijati, a predstavnici vlasti, regija i lokalnih samouprava će postati glasnogovornici tih ideja, kako bi se osiguralo stvaranje javnog dobra na obje strane.

Sudionici sastanka složili su se da se procesi saradnje najplodonosnije ostvaruju u oblasti kulture. Slaviša Grujić je naglasio

što nam se događalo u prošlosti. Slijede zajednički poslovi koji će osigurati podizanje kvalitete života građana.

Pokrajinski tajnik za međuregionalnu suradnju i lokalnu samoupravu *Branislav Bugarski* izjavio je da su Osječko-baranjska županija, odnosno Agencija za regionalni razvoj u

Hrvatska u razdoblju od 2014. do 2020. godine, s proračunom od oko 30 milijuna eura. Zadatak je da se zajednički definiraju prioriteti koji će biti u rujnu dostavljeni u Bruxelles. Očekuje se da će prvi pozivi za projekte biti otvoreni u prvom kvartalu 2015. godine.

Glasovanje za EU izbore i u Srbiji

Izbori za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske održat će se 25. svibnja od 7 do 19 sati, a glasovat će se i u Republici Srbiji: u Konzularnom uredu Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu na adresi Kneza Miloša 82/I kat i u Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Subotici na adresi Maksima Gorkog 6.

Svi birači obvezni su provesti prethodnu i aktivnu regi-

straciju birača kako bi mogli pristupiti glasovanju na izborima. To se odnosi na birače s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji će se zateći u inozemstvu na dan održavanja izbora te na birače koji nemaju prebivalište u RH.

Registracija birača obavljat će se, ovisno o mjestu glasovanja, u Veleposlanstvu RH u Beogradu (Konzularni ured) i Generalnom konzulatu RH u Subotici.

Rok za postupak prethodne i

aktivne registracije birača istječe 14. svibnja 2014. godine.

Državljeni Republike Hrvatske mogu obaviti uvid u registar birača, temeljem svog OIB-a ili MBG i prezimena, na internetskim stranicama Ministarstva uprave Republike www.uprava.hr. Na navedenoj stranici dostupni su i obrasci potrebni za aktivnu i prethodnu registraciju.

Zahtjevi za aktivnu i prethodnu registraciju podnose se

osobno u Konzularnom uredu Veleposlanstva RH u Beogradu i Generalnom konzulatu RH u Subotici i to radnim danom od 9 do 16,30 sati, a mogu se podnijeti i putem faks i e-mail adresa navedenih u ovoj objavi.

Zahtjev treba sadržavati ime i prezime, datum i mjesto rođenja, adresu prebivališta te kontakt telefon ili e-mail adresu. Zahtjev se vlastoručno potpisuje i prilaže se preslika (kopija) važeće identifikacijske isprave.

VELEPOSŁANIK GORDAN MARKOĆIĆ S HRVATSKIM GOSPODARSTVENICIMA U POSJETU SUBOTICI

Šansa za gospodarski razvoj

Ovaj susret je sve samo ne protokolaran, jer smo došli u pratnji 17 predstavnika hrvatskih tvrtki

Gradonačelnik Subotice *Jenő Maglai* i predsjednik Skupštine grada *Ilija Maravić* sa suradnicima primili su u srijedu, 23. travnja, u Gradskoj kući veleposlanika Republike Hrvatske u Beogradu *Gordana Markotića* sa izaslanstvom gospodarstvenika iz Hrvatske. Gradonačelnik Maglai je izrazio zadovoljstvo posjetom istaknuvši da se s gostima razgovoralo o temama bitnim za lokalnu zajednicu i za gospodarsku situaciju, te izrazio očekivanja da će razgovori gospodarstvenika donijeti u budućnosti i konkretne rezultate objema stranama. Maglai je istaknuo kako je hrvatska zajednica jedna od temeljnih nacionalnih zajednica u Subotici, te je ovo bila prilika, kako je kazao, da se s veleposlanikom Markotićem razmijene i neka mišljenja koja se tiču politike. Nakon sastanka u Gradskoj kući, gospodarstvenici iz Hrvatske su nastavili konkretne poslovne razgovore u Gospodarskoj komori Subotice.

»Ovaj susret je sve samo ne protokolaran, jer smo došli u pratnji 17 predstavnika hrvatskih tvrtki koje su zainteresirane za poslovne aktivnosti i veze

sa Suboticom i regijom oko Subotice. Smatramo da je zadaća gospodarske diplomacije da kroz spajanja predstavnika diplomacije s predstavnicima lokalne vlasti zapravo služimo gospodarstvenicima, stvaranju poslovnih odnosa, njihovom razvijanju, što je u konačnici za dobrobit obje države, i Hrvatske i Srbije«, kazao je veleposlanik *Godran Markotić*.

Na pitanje novinara ima li prostora za suradnju malih i srednjih poduzeća dviju država, Markotić je istaknuo kako gos-

podarski razvoj zapravo i ovisi o malom i srednjem poduzetništvu. »Oni koji mogu donijeti gospodarski razvoj su upravo mala i srednja poduzetništva: kroz veću zaposlenost, fleksibilniji su u poslovanju, kroz programe proizvodnje. To se svakako može ostvariti. Gospodarske komore Subotice i Osijeka jako dobro surađuju, i tu su zapravo velike šanse za razvoj malog i srednjeg poduzetništva kroz IPA fondove, kroz fondove EU za prekograničnu suradnju. To je onaj pravi put

na kojem moramo ići«, kazao je Markotić.

On je kazao da Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Srbije uvelike olakšava gospodarsku suradnju, te premda nije više na snazi sporazum CEFTA, ipak još uvijek postoje prijelazna razdoblja što jeste nova prilika za zajedničke nastupe Hrvatske i Srbije na trećim tržištima, na tržištu EU kao i na tržištu država CEFTA-e, Rusije, arapskih država, itd.

S. M.

NAJVAŽNIJA JE DOBRA ORGANIZIRANOST HRVATSKE ZAJEDNICE

Na pitanje je li tijekom susreta s gradonačelnikom Maglajem bilo razgovora o položaju hrvatske manjine, veleposlanik Markotić je rekao da se o tome nije posebno razgovaralo osim što je osobno izrazio zadovoljstvo time što su predstavnici hrvatske manjine zastupljeni u lokalnoj vlasti u Subotici i što sudjeluju u vlasti Grada Subotice. Zamoljen da prokomentira činjenicu da predstavnici hrvatske zajednice više ne sudjeluju u republičkom parlamentu, Markotić je kazao: »Hrvatska zajednica je do sada imala jednog predstavnika u nacionalnom parlamentu, dakle, sada je pitanje na koji način osigurati predstavnika hrvatske manjine u parlamentu. Kao što znate, mi imamo Sporazum o zaštiti nacionalnih manjina između Hrvatske i Srbije koji predviđa automatsko sudjelovanje i jedne i druge manjine u parlamentima obje države. To su teme o kojima još uvijek moramo razgovarati s našim prijateljima iz Srbije na koji način to osigurati. Ono što mislim da je najvažnije je da hrvatska manjina bude organizirana i dobro zastupljena u pokrajinskom parlamentu i u tijelima lokalne vlasti gdje se radi o konkretnim interesima ljudi koji žive na tom području«, kazao je veleposlanik *Gordan Markotić*.

BOŠNJACI U SRBIJI

nih dokumenata koji svjedoči o povijesnom kontinuitetu postojanja i imena bosanskoga jezika kao materinjeg jezika Bošnjaka. Međutim, 4. listopada 1907. godine zabranjeno je ime i upotreba bosanskoga jezika i on je preimenovan u srpsko-hrvatski jezik. Bošnjaci u Srbiji su obnovili upotrebu i ime svog materinjeg jezika prilikom izjašnjavanja na prvom demokratski organiziranom popisu 1991. godine, što je potvrđeno i kasnijim popisima stanovništva. Prema rezultatima posljednjeg popisa stanovništva u Srbiji iz 2011. godine, 145.278 je govornika bosanskoga jezika.«

MODEL OBRAZOVANJA ZA SANDŽAČKE BOŠNJAKE

Model obrazovanja za sandžачke Bošnjake izrađen je u studenome 2009. godine. Taj je model zasnovan na istraživanjima Odbora za obrazovanje Bošnjačkog nacionalnog vijeća i na temelju empirijskih saznanja u području obrazovanja na teritoriju na kome u pretežnom broju žive pripadnici bošnjačke nacionalne zajednice u Republici Srbiji.

»Bošnjačko nacionalno vijeće je 2009. godine predalo Ministarstvu prosvjete Republike Srbije ovaj model obrazovanja, kojim se predviđa da u institucijama predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i odgoja osigura i organizira odgoj i obrazovanje pripadnicima bošnjačke nacionalne zajednice na svom materinjem bosanskome jeziku. Od 2009. do 2012. trajale su pripreme za početak nastave na bosanskome jeziku. Pune četiri godine je Bošnjačko nacionalno vijeće uspješno surađivalo s Ministarstvom prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja, s nastavnicima i ravnateljima obrazovno-odgojnih ustanova. Pripreme za početak nastave na materinjem jeziku okrunjene su početkom pripremne nastave na bosanskome jeziku 21. veljače 2013. godine, u 9 obrazovno-odgojnih ustanova u Novom

Bošnjačko nacionalno vijeće je najviše predstavničko tijelo Bošnjaka u Republici Srbiji. Osnovano je svibnja 1991. pod nazivom Muslimansko nacionalno vijeće Sandžaka, a nakon 2003. djeluje i radi pod nazivom BNV. Prva pitanja za našeg sugovornika, predsjednika ovoga Vijeća *Esada Džudževića*, bila su – je li zaokružen proces samoidentifikacije bošnjačkog naroda u Srbiji i ako jest, koje su sastavnice tog zaokruživanja?

»Početak obnove identiteta bošnjačkog naroda u Srbiji počeo je izjašnjavanjem na prvom demokratski organiziranom popisu 1991. godine, kada smo potvrdili uporabu i ime svog materinjeg jezika, a identitet Bošnjaka u Srbiji okrunjen je početkom nastave na materinjem bosanskome jeziku Bošnjaka veljače 2013. godine.

Bošnjaci su tijekom priprema za popis stanovništva iz 2002. godine osigurali da uđu u klasifikaciju nacionalnosti i materinjeg jezika, čime je definitivno obnovljeno narodno ime Bošnjaka i ime materinjeg jezi-

ka na spomenutom popisu«.

Esad Džudžević kaže kako je za proces zaokruživanja nacionalnog, kulturnog i etničkog identiteta važno održavanje prvog javnog sata bosanskog jezika u listopadu 2004. u Osnovnoj školi »Ibrahim Bakić« u Ljeskovi.

»Bio je to prvi sat bosanskoga jezika u Sandžaku nakon 97 godina od zabrane njegove uporabe i preimenovanja u srpsko-hrvatski jezik, poslije 1907. godine. Nakon toga, predmet bosanski jezik i književnost postao je izborni predmet u drugom polugodištu školske 2004.-2005. godine. Tako je bosanski jezik ušao u državni školski sustav, a zatim je 2005. Zakonom o ratifikaciji Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima uvršten u 10 manjinskih jezika u Srbiji, čime je njegova javna i službena uporaba u Srbiji ozaakonjena.«

Esad Džudžević kaže kako su također važni elementi procesa obnove identiteta, utvrđeni odlukom BNV-a tijekom 2004. godine, ustanovljeni nacionalni simboli sandžачkih Bošnjaka – nacionalni grb i bošnjačka naci-

onalna zastava, kao i nacionalni blagdani, osim kojih se, kao tradicionalni vjerski i kulturni blagdani, obilježavaju i Ramazanski i Kurbanjski bajram.

»Iz svoje bošnjačke kulturne baštine, kasidu pod nazivom 'Ja sin sam tvoj' proglasili smo himnom sandžачkih Bošnjaka 2012. i time je zaokružen proces samoidentifikacije Bošnjaka u Srbiji.«

BOSANSKI JEZIK

O historijskom kontinuitetu, postojanju i imenu bosanskoga jezika, kao materinjeg jezika Bošnjaka, Esad Džudžević kaže kako je bosanskim jezikom i bosanskim pismom (bosančica) ispisan jedan od najvažnijih i najpoznatijih povijesnih dokumenata sveukupne pismenosti u ovom dijelu Europe – Povelja Kulina Bana, potpisana 29. kolovoza 1189. godine.

»Ovaj je dokument rodni list bošnjačke pismenosti i kulture. Poznati Tuzlak *Muhamed Hevaji Uskufi* napisao je bosansko-turski rječnik 1631. godine, koji također predstavlja jedan od ključ-

Pazaru, Sjenici i Tutinu. Naše je Vijeće proglasilo 21. veljače Danom školstva na bosnaskome jeziku u Sandžaku, povodom početka pripreme nastave na bosnaskome jeziku u školama u Sandžaku», kaže Esad Džudžević.

Nastava na bosnaskome jeziku počela je, zahvaljujući partnerskom odnosu BNV-a i Ministarstva prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja, 2. rujna 2013. u 35 osnovnih i srednjih škola u Novom Pazaru, Tutinu i Sjenici, a tu nastavu pohađa 4.088 učenika u 200 odjela u prvom i petom razredu osnovne i prvom razredu srednje škole.

REPUBLIKA JOŠ NE OSIGURAVA BESPLATNE UDŽBENIKE

Gkede udžbenika u nastavi na bosnaskome jeziku, Esad Džudžević kaže kako se osim udžbeničkog kompleta za predmet bosanski jezik i književnost koriste i dodaci gradiva u udžbenicima povijesti, likovne i glazbene kulture, a udžbenici za općeobrazovne predmete su prevedeni s postojećih udžbenika na srpskom jeziku, u izdanju nakladničke kuće »Klett«.

»Autori udžbenika i dodatka iz Sandžaka koji su radili na izradi udžbenika za bosanski jezik i književnost i dodatka povijesti, likovnoj i glazbenoj kulturi, kao i ilustratori i lektori istih, imali su svesrdnu podršku Odbora za obrazovanje Vijeća. Bošnjačko nacionalno vijeće je osiguralo od strane Turske razvojne agencije TIKA, besplatne udžbenike za učenike u nastavi na bosnaskome jeziku. Radi se o udžbenicima za učenike prvog i petog razreda osnovne škole i prvog razreda srednje škole, i to Sehara slova i Svijet oko nas za prvi razred osnovne škole, kao i čitanke za prvi i peti razred osnovne i prvi razred srednje škole.

Već nekoliko mjeseci razgovaramo sa Zavodom za udžbenike i nastavna sredstva iz Beograda i Ministarstvom prosvjete, znanosti i tehnološkog

razvoja kako bismo, u skladu sa zakonom, osigurali neophodne nedostajuće udžbenike za drugi i šesti razred osnovne škole, kao i za drugi razred srednje škole.«

NEOSTVARENO INFORMIRANJE NA BOSANSKOM JEZIKU

Razgovarajući o informiranju na bosnaskom jeziku u Sandžaku, Esad Džudžević je istaknuo kako lokalni i regionalni mediji u sandžačkim općinama u svom informativnom programu ne posvećuju, ili nedovoljno posvećuju pozornost aktivnostima BNV-a u ostvarivanju prava pripadnika bošnjačke nacionalne zajednice.

»Bošnjačko nacionalno vijeće obnovilo je 2008. godine 'Sandžačke novine', jedino tiskano glasilo na bosnaskome jeziku, koje je Ministarstvo kulture prestalo sufinancirati u prosincu 2011. godine, što znači ukidanje stečenog prava, jer je Republika Srbija preuzela obvezu financijski osigurati sredstva za objavljivanje 'Sandžačkih novina', a međunarodna obveza Republike Srbije je pomoći tiskanje glasila na jeziku manjinskog naroda, u skladu s Europskom poveljom o regionalnim i manjinskim jezicima.

Godine 2011. podnesen je elaborat i zahtjev za formiranje redakcije za programe na bosnaskome i drugim jezicima nacionalnih manjina pri Radioteleviziji Srbije. Vijeće je obnovilo zahtjev i ponovno ga uputilo 2013. godine Republičkoj radiodifuznoj agenciji, Radioteleviziji Srbije i Ministarstvu kulture i informiranja. Predsjednik Programskog odbora *Dragoljub Kojić* obavijestio je Vijeće da je Programski odbor dao preporuku elaboratu Vijeća za formiranje redakcije i sada se čeka odluka Upravnog odbora RTS-a.«

INICIJATIVA ZA PARTNERSKI ODNOS

Zavod za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Republici Srbiji osnovan je 2011. godine, a osnivač

je BNV. Planirano je da Zavod obuhvati djelatnosti promicanja, čuvanja, razvijanja kulture i znanosti, vrhunskog stvaralaštva bošnjačke nacionalne zajednice, kao i suradnju s drugim ustanovama kulture i znanosti.

Vršitelj dužnosti ravnatelja Zavoda je *Semir Gicić*, a rad Zavoda financira BNV, ali prema riječima Esada Džudževića, sredstva nisu dovoljna za kvalitetan i efektan rad.

»Vijeće je pokretalo inicijativu da se naš Zavod stavi u funkciju tako što će Vlada Republike Srbije na prijedlog Ministarstva kulture preuzeti suosnivačka prava nad Zavodom, čime će pokazati želju za partnerskim odnosom s Vijećem i Bošnjacima u cjelini. Uspostavljen je prvi vid suradnje Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture i Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka u Srbiji na zaštiti, rekonstrukciji i revitalizaciji prioriteta bošnjačkog materijalnog kulturnog naslijeđa od posebnog značaja, a također i suradnja Zavoda za proučavanje kulturnog razvitka i Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka, posebice na apliciranju zajedničkih projekata koji se tiču područja kulturnog naslijeđa Bošnjaka, u skladu s UNESCO-ovom Konvencijom o zaštiti i unapređenju raznolikosti kulturnih izričaja.

Suradnja je otpočela i od strane Etnografskog muzeja u Beogradu i njegovog Centra za nematerijalno kulturno naslijeđe i Zavoda za kulturu sandžačkih Bošnjaka, kako bi nekoliko dobara s liste nematerijalnog kulturnog naslijeđa od značaja za bošnjačku nacionalnu zajednicu bilo uvršteno na Nacionalnu listu nematerijalnog kulturnog naslijeđa Republike Srbije i dobilo priliku biti upisani na UNESCO-ovoj reprezentativnoj listi nematerijalnog kulturnog naslijeđa.«

NAKLADA NA BOSANSKOM JEZIKU

Bošnjačko nacionalno vijeće je 2006. godine osnovalo i časopis za društveni život i kulturu

sandžačkih Bošnjaka »Bošnjačka riječ«. Ovaj časopis tretira sva društvena pitanja, probleme i pojave koji su od značaja za bošnjački nacionalni identitet. Glavni i odgovorni urednik časopisa je prof. dr. *Redžep Škrijelj*.

Časopis od 2006. godine izlazi kao trobroj, a u razdoblju 2012. i 2013. kao četverobroj.

Postoji i književna produkcija na bosnaskom jeziku u Sandžaku. Ustanova u području kulture, Centar za bošnjačke studije bavi se knjižarskom i knjižničarskom djelatnošću, znanstveno-istraživačkim radom, prikupljanjem arhivske i dokumentarne građe, video i foto zapisa vezanih za kulturu i tradiciju Bošnjaka u Srbiji iz daljnje i bliže prošlosti. Ovaj Centar je utemeljen 2004. transformacijom Nacionalne biblioteke Sandžaka »Vehbija Hodžić«. Centar za bošnjačke studije je jedini nakladnik na bosnaskom jeziku u Republici Srbiji. U okviru nakladničke djelatnosti pokrenuto je više edicija. Centar je i nakladnik časopisa za kulturu i društveni život sandžačkih Bošnjaka »Bošnjačka riječ«.

U području kulture BNV je utvrdio tradicionalne manifestacije od posebnoga značaja za očuvanje nacionalnog identiteta bošnjačke nacionalne zajednice u Republici Srbiji. Središnje tradicionalne kulturne manifestacije sandžačkih Bošnjaka su Festival sandžačke sevdalinke, Smotra bošnjačkih narodnih igara i Sandžački književni susreti.

Prema riječima Esada Džudževića, te manifestacije financira BNV uz potporu projektnog sufinanciranja Ministarstva kulture i informiranja do 2013. putem natječaja Ministarstva za sufinanciranje projekata iz područja suvremenog stvaralaštva u Republici Srbiji, u području kulturne djelatnosti nacionalnih manjina. Dobivena sredstva koja su predviđena za održavanje tih manifestacija nisu dovoljna da se održi kvaliteta i renome koje su ove manifestacije postigle u ranijim godinama.

Zvonko Sarić

NEIZVJESNA SUDBINA PODUZEĆA U RESTRUKTURIRANJU

Dugovi omča oko vrata

*Ukoliko se ispoštuje odluka Ustavnog suda, poslije 14. svibnja računi 153 poduzeća u restrukturiranju bit će u blokadi * Za većinu njih to će biti prvi korak prema stečaju ili likvidaciji, a za radnike prema otkazu*

Za poduzeća u restrukturiranju 14. svibnja mogao bi biti dan D. Toga dana na snagu stupa odluka Ustavnog suda, po kojoj država više neće moći štiti takva poduzeća, pa će vjerovnici moći naplatiti svoja potraživanja. No, kako u tim poduzećima radi blizu 60 tisuća radnika, ne bi bilo iznenađenje ako se nađe neki način da se ovaj rok produlji. Znaajući kako sustav kod nas funkcionira, to će se vjerojatno i dogoditi, no s druge strane pritišće MMF koji kredit od 250 milijuna dolara uvjetuje rješavanjem poduzeća u restrukturiranju. To i ne čudi, jer u svakoj iole normalnoj ekonomiji neodrživo je stanje u kome se godišnje ubrizgava 750 milijuna eura u takva poduzeća. I tako nekoliko godina, pa prosta matematika jasno kaže kako je na ovaj način potrošeno nekoliko milijardi eura i da tako više ne ide. Druga strana priče je ona socijalna, jer u pitanju je sudbina oko 60 tisuća radnika, koji bi se sutra mogli naći na ulici. Onima koji kroje gospodarsku politiku predstoji zato rješavanje statusa ovih poduzeća, a ima ih 153, ali tako da to izazove što manje socijalnih potresa.

DUG SVE VEĆI

Prema posljednjim Podacima Porezne uprave, somborska poduzeća u restrukturiranju duguju više od milijarde dinara. Najveći dužnik je »Boreli« sa skoro 623 milijuna dinara. »Zastava specijalni automobili« duguju 433 milijuna. Gakovački »Graničar« dužan je 232 milijuna, »Aleksa Šantić« 150, a najmanji dug od 61 milijuna ima »Severtrans«. U odnosu na listopad prošle godine dugovanja svih ovih poduzeća su povećana i to za nekoliko desetina milijuna dinara.

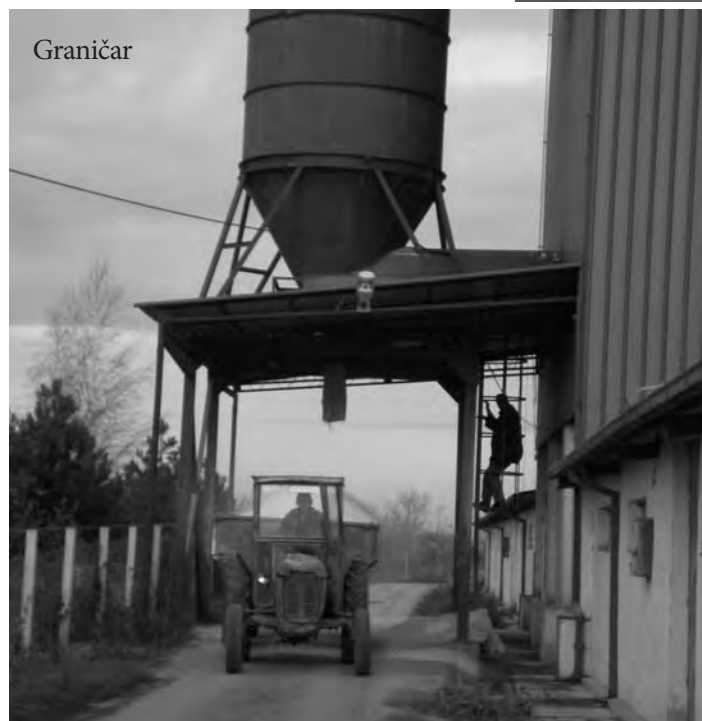
TREĆINA IMA ŠANSU PREŽIVJETI

Samo trećina poduzeća u restrukturiranju ima šansu preživjeti nakon 14. svibnja, smatra profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu *Milojko Arsić*. »Broj poduzeća koja imaju neku šansu nije veliki, vjerojatno je to između jedne četvrtine i jedne trećine. Većinu ne vrijedi niti pokušavati spašavati, jer te tvrtke nemaju biznis, previše su zadužene i tehnički i kadrovski su devastirane. Da je bilo kakvih šansi da ih bilo koji investitor preuzme, to bi se dogodilo«, kazao je Arsić na konferenciji »Kako spasiti javna poduzeća«.

Nisam nigdje ni čula, ni pročitala da je barem spomenuto kako su poduzeća, točnije oni koji su ih vodili, bilo da je riječ o zastupnicima kapitala ili direktorima, iskoristili razdoblje restrukturiranja, državne dotacije i poticaje i kolika je njihova odgovornost što samo trećina ima šansu za opstanak.

SOMBORSKI SLUČAJEVI

U Somboru ima pet poduzeća u restrukturiranju. Tri su u

taj proces uvedena poslije neuspjelih privatizacija, a dva jer još nisu privatizirana. U onu prvu skupinu spadaju poljoprivredna poduzeća »Graničar« iz Gakova i »Aleksa Šantić« iz Aleksa Šantića i Autobusno poduzeće »Severtrans«. Svima njima gazdovao je kontroverzni biznismen, a sada zaštićeni svjedok *Mile Jerković*. To je gazdovanje završilo raskidom privatizacijskih ugovora, a poduzećima su na teretu ostali milijunski dugovi. Nemajući kud država koja je postala njihov većinski vlasnik spašavala ih je tako što ih je uvela u postupak restrukturiranja, dajući im tako vremena da se konsolidiraju i pripreme za novu privatizaciju. U drugoj skupini su »Zastava specijalni automobili« čiji je većinski vlasnik Grupa »Zastava« iz Kragujevca,

i Tvornica obuće »Boreli«. Za »Zastavu« i pokraj nekoliko pokušaja kupac nije nađen, a »Boreli« čeka da Srbija i Hrvatska konačno riješe status poduzeća koja su nastala raspadom države i čije su matične tvrtke ostale na teritoriju druge države.

SOCIJALNA BOMBA

»Poduzeća su uvedena u restrukturiranje, ali nisu oslobođena duga koji je napravio prethodni vlasnik, već im je samo omogućeno da ne budu u blokadi kako bi mogla nesmetano funkcionirati. Sredinom idućeg mjeseca sva ta poduzeća bit će blokirana, što će biti veliki problem s obzirom da u tim poduzećima radi oko 1.600 radnika. Sombor bi tako mogao biti socijalna bomba, jer će veliki broj

Severtrans

SUDSKA ODLUKA

Problem je nastao kada je u studenome prošle godine Ustavni sud proglasio neustavnom odredbu Zakona o privatizaciji, koja praktički zabranjuje vjerovnicima naplatiti svoja potraživanja od poduzeća u restrukturiranju. Ta će odluka biti objavljena u Službenom glasniku 15. svibnja. Ukoliko se bude poštovala, ova će odluka većinu poduzeća u restrukturiranju odvesti u stečaj.

Zoran Purić

zaposlenika ostati bez zarada, ali i bez radnih mjesta», pribojava se *Zoran Purić*, predsjednik Socio-ekonomskog savjeta grada Sombora. On se ipak nada kako će se barem za ona poduzeća koja mogu opstati uraditi program reorganizacije i da će se takvim poduzećima pomoći da krenu u oporavak. »Imali smo ovdje kod nas i lutanja i zapošljavanja, jer neka od tih poduzeća imala su i socijalnu funkciju. Ali ne mora u jednom poduzeću biti 250 radnika. Neka ih oстане 150, ali neka

nastave raditi«, kaže *Purić*. Jedno od poduzeća koje će se 14. svibnja suočiti s velikim problemom je »Severtrans«, jer je djelatnost takva da je u slučaju blokade računa daljnji rad praktički nemoguć. »Mi smo spremili plan reorganizacije, ali zbog izbora nismo uspjeli provesti ga, što nas sada može puno koštati. Očekujemo da će barem biti nadoknađeno tih šest izgubljenih mjeseci. Rekao bih kako se problem poduzeća u restrukturiranju često generalizira, no nisu sva poduzeća jednaka. »Severtrans« posluje isključivo

Nenad Čelić

vo svojim sredstvima i nikada nismo koristili ni dinar državne pomoći ili poticaja. Mi smo tvrtka koja je održiva na tržištu i bez tereta starih dugova bili bismo uspješna kompanija. Tako apeliram, jedino to mogu, da država prepozna takva poduzeća i da učini napor da se održi djelatnost i uposlenost«, kaže *Nenad Čelić*, direktor »Severtransa« i još jednom dodaje kako bi blokada računa značila i kraj ovog autobusnog prijevoznika. Prema Čelićevim riječima, u »Severtransu« su se racionalno odnosili prema zapošljavanju, pa je 212 radnika, koliko ih ima, optimalan broj.

Zlata Vasiljević

Nogomet i politika

Bio sam šokiran kada sam pročitao kako je pokrajinski tajnik za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice iz redova SVM-a kandidat za ulazak u Parlament EU! Naime, matična zemlja se postarala da prekogranični sunarodnjaci uđu na posredan način u utrku i budu zastupljeni u jednom od najviših EU tijela, u trenutku kada Srbija tek počinje prilaziti vratima EU. Iz mjesta su preskočili barem sedam godina. Nisam samo šokiran već sam i depresivan vidjevši kako naša zajednica ne može ući ni u Skupštinu Srbije. Kako ne bih bio ozlojeđen dok jedni govore kako ne treba plakati nad prolivenim mlijekom, a dotle su drugi već napravili sir i štrudlu od tog mlijeka.

Volim pričati sa svojim kumom o mnogo čemu. On je naćitan bivši nogometaš. Premda ne pratim sport, kroz druženje sam od njega naućio kako je nogomet doista više od igre. To je zapravo velika životna lekcija. Nogometaš, pod jedan, mora imati realni pogled na svoje objektivne sposobnosti. Ukoliko puno trći za dugim loptama, umorit će se i neće moći kasnije stizati ni one kratke. Ako nogometaš ne trenira redovito, neće biti u formi i jasno kao dan, izgubit će utakmicu. Nogomet je timska igra. Ako se lopta ne doda najizglednijem igraču, napor cijelog tima pada u vodu. Hoću reći, nije dovoljno biti snažan ili brz, žudjeti za pobjedom, nije dovoljno navući dres, igra se mora igrati i glavom. Koliko sam primijetio, u našoj zajednici puno ljudi voli nogomet, pa ipak se ova pravila zaboravljaju kada se radi o suradnji. Kao da nismo isti tim, kao da se međusobno borimo. Kao da je umijeće postići autogol, a ne gol.

Ima još jedno nogometno pravilo. Ako imaš izglednu priliku i ne postigneš gol, slijedi kazna. Događaji se tako namjeste da onda protivnik iskoristi tvoju ispuhanost i najčešće dobiješ gol kada mu se uopće ne nadaš. Što želim time reći? Na malo drzak način sam komentirao na ovom istom mjestu, nakon pada bivše koalicije i bivšeg gradonaćelnika Subotice, kako bi se DSHV trebao otvoriti i primiti članove DS-a koji će, bez sumnje, željeti zadržati pozicije. Neki ljudi iz stranke se nakon toga nisu htjeli rukovati sa mnom niti pozdraviti, bili su uvrijeđeni jer i netko drugi smije razmišljati o njihovim potezima. Ali, dogodilo se upravo kao u nogometu, umjesto zabijenog gola, gol je primljen.

Stoga, trener, kapetan i svi igraći morali bi otići na kvalitetne pripreme, a ne bi bilo loše ni kada bi našli nekog sponzora, čisto da se poboljšaju uvjeti treniranja. Kada malo bolje savladaju igru, kao što vidimo iz primjera s početka teksta, tko zna gdje bi mogao biti kraj. Nitko nam neće zabraniti ulazak u euroligu – osim nas samih.

Nikola Perušić

ANDRIJA ANIŠIĆ, PREDSEDNIK UDRUGE BUNJEVAČKIH HRVATA »DUŽIJANCA«

Dužijanca je zahvala Bogu i pohvala čovjeku

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Na Markovo, blagoslovom žita koje se ove godine održava u Tavankutu na njivi Etno salaša »Balažaveć« u vlasništvu Hrvatskog prosvjetnog društva »Matija Gubec«, počinje Dužijanca.

O značaju te manifestacije za bunjevačke Hrvate, te o njenom zahtjevnom organiziranju, razgovarali smo s predsjednikom Udruge bunjevačkih Hrvata »Dužijanca« mons. dr. *Andrijom Anišićem*.

HR: S kojim je ciljem u temeljena Udruga bunjevačkih Hrvata Dužijanca?

Udruga bunjevačkih Hrvata »Dužijanca« osnovana je prije svega zato da bismo taj drevni i zasigurno najdraži običaj bunjevačkih Hrvata mogli čuvati, njegovati i organizirati na bolje i lakše. Naime, posljednjih godina Dužijancu je bilo vrlo teško organizirati. Prije svega postojale se stalne napetosti oko članova Organizacijskog odbora Dužijance, kojega je imenovao gradonačelnik na prijedlog HKC »Bunjevačko kolo«. Prema višegodišnjoj praksi u tom su Odboru trebali osim »radnika« biti i predstavnici čelnih hrvatskih udruga (DSHV, HNV i ZKVH), kao i predstavnici

Grada, te predstavnici bunjevačkih institucija. I tako smo imali Organizacijski odbor s puno članova od kojih je samo polovica stvarno i radila, a ostali su bili članovi na papiru. No, često su ti članovi na papiru bili i najveći kritizeri svega onoga što se radilo. Hrvatske čelne udruge optuživale su nas da Dužijanca nije hrvatska nego gradska manifestacija. Bunjevci koji nisu Hrvati su se pak zauzimali da se u svim pisanim materijalima i u konferansima ističe kako je Dužijanca hrvatski i bunjevački običaj... Prošle godine glavna poteškoća je bila ta što je HKC odveden u stečaj, pa je HNV kao institucija stao iza organiziranja Dužijance, što je u nekim dijelovima jako opteretilo samu organizaciju. Te i slične poteškoće bile su neposredni povod da je skupina ljudi već prije tri godine razgovarala s tadašnjim gradonačelnikom Subotice *Sašom Vučinićem* o mogućnosti osnutka posebne udruge koja bi se isključivo bavila organiziranjem Dužijance. I na kraju, dakako da je osnivanje UBH »Dužijanca« ubrzao prijedlog DSHV-a da ubuduće članove Organizacijskog odbora predlaže HNV, a imenuje gradonačelnik Subotice. Učinjeno je to bez ikakvog prethodnog dogo-

Običaj bunjevačkih Hrvata koji bez Crkve nije moguće ni zamisliti

vora s predstavnicima Crkve i HKC »Bunjevačko kolo«, koji su godinama bili nositelji organiziranja Dužijance. Nakon toga »proradio« je inicijativni odbor za osnivanje nove udruge, koji je u biti već postojao, i tako je nastala nova udruga i ona sada već ostvaruje svoje glavne ciljeve.

HR: Koje su temeljne postavke budućeg razvoja UBH »Dužijanca«?

Temeljne postavke budućeg razvoja UBH »Dužijanca« objavljene su u knjizi *Laze Vojnića Hajduka* »Dužijanca je zahvala Bogu i pohvala čovjeku«. Ta knjiga opširno govori o našem gledanju na Dužijancu općenito, te o razlozima osnivanja UBH, kao i

o njezinim ciljevima i njezinom zamišljenom razvoju. Knjiga je dostupna svima koga zanima ova tematika i može se nabaviti kod čelnika Udruge.

HR: Što je sve usvojeno na prvoj redovitoj skupštini?

Na prvoj sjednici redovite skupštine naše udruge usvojene su temeljne postavke razvojnog programa UBH »Dužijanca«, te program Dužijance 2014. i financijski plan ovogodišnje Dužijance.

HR: Hoće li biti određenih promjena u organizaciji Dužijance i tko će još biti uključen u organizaciju brojnih pratećih programa

proslave središnje žetelačke svečanosti?

Bitnih promjena u programu Dužijance neće biti. Najveća promjena u načinu organiziranja Dužijance jest da Organizacijski odbor ima svega sedam članova. Oni su imenovani na četiri godine i na čelu im je direktor. Organizacijski odbor Dužijance čine: *Marinko Prčić, Stjepan Beretić, Vlatko Vojnić Purčar, Pavle Kujundžić, Ljiljana Dulić, Marija Kujundžić, Ivan Piuković*, a direktor je *Marinko Piuković*. Iz popisa je očito kako su to sve ljudi koji su i proteklih godina najviše radili za Dužijancu, te će i ubuduće učiniti da sama organizacija Dužijance bude puno jednostavnija i lakša. No, ono najvažnije, što sada nitko neće moći osporiti, jest da će Dužijanca koju ćemo mi organizirati biti hrvatska i crkvena, tj. bit će onaj običaj bunjevačkih Hrvata koji bez Crkve nije moguće niti zamisliti.

HR: Kakva će biti suradnja s HKC »Bunjevačko kolo«, koji je godinama bio glavni organizator Dužijance?

Nakon osnutka UBH bilo je prigovora i pitanja zbog čega je Dužijanca »oduzeta« HKC-u. Prije svega želim naglasiti kako je Upravni odbor HKC »Bunjevačko kolo« na izvanrednoj sjednici 21. siječnja ove godine donio odluku »da svoje statutarno pravo organiziranja žetvene svečanosti Dužijanca dragovoljno ustupa novoj Udruzi bunjevačkih Hrvata »Dužijanca«. Također želim naglasiti kako je većina članova Upravnog odbora Centra prihvatila biti i članovima osnivačima nove udruge. S Centrom je naša udruga sklopila poseban sporazum kojim se regulira buduća suradnja. Prema tom ugovoru u okviru Dužijance HKC organizira Smotru dječjeg folklora »Dužijanca« (Dužijanca malenih), te Smotru folklora »Dužijanca« (Folklorna večer). Osim toga Centar se sporazumom obvezao kako će za Dužijancu staviti na raspolaganje sve svoje narodne nošnje i sudje-

lovati u organiziranju svečane povorke. Centar također ustupa prostorije Organizacijskom odboru, kao i veliku dvoranu. Naravno, UBH će za to dati određenu novčanu nadoknadu. Dakle, HKC »Bunjevačko kolo« će imati vidnu i značajnu ulogu u budućem organiziranju Dužijance i novim načinom organizacije neće ničim biti oštećen.

HR: A suradnja s ostalim hrvatskim udrugama i društvima?

UBH »Dužijanca« želi surađivati i s drugim udrugama i društvima, prije svega sa seoskim župama koje imaju Dužijance. I suradnja s njima regulirana je posebnim sporazumima, koje kao predsjednik UBH potpisujem sa župnicima. Sporazum ćemo potpisati i s Katoličkim društvom za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«, kao i s HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta. Sve udruge koje žele da se njihovi programi uvrste u proslavu Dužijance mogu se obratiti vodstvu udruge, koje će odlučiti hoće li određeni program uvrstiti u program Dužijance i onda sklopiti s tom udrugom poseban sporazum. Smisao tih sporazuma je u tome što se s jedne strane želi istaknuti ozbiljnost namjera obiju strana, kao i odgovornost za provedbu dogovorenoga. Naime, događalo se proteklih godina da neke priredbe pojedinih udruga budu uvrštene u program Dužijance, a da one ničim nisu u svojim plakatima ili programima spomenuli Dužijancu. Sporazumi s udrugama zaštitit će Dužijancu od takvih postupaka.

HR: Neki su prigovorili što niste u organizaciju Dužijance uvrstili i HNV kao krovnu instituciju Hrvata u Srbiji ili ZKVH...

UBH »Dužijanca« je samostalna, registrirana udruga Hrvata u R. Srbiji i djelovat će samostalno. Suradnja je moguća i s tim dvjema profesionalnim našim udrugama koje financira AP Vojvodina, odnosno R. Srbija. UBH »Dužijanca«, narav-

no, očekuje i njihovu podršku, jer su to naše važne udruge. Posebno to očekujemo od HNV-a, koji je Dužijancu označio kao jednu od dviju najvažnijih manifestacija Hrvata u Srbiji. Nama bi bila dovoljna usmena ili pismena podrška putem medija, koje do sada izričito nije bilo. HNV bi na primjer mogao – a za to ima ovlast – potaknuti sve hrvatske udruge da se uključe u proslavu Dužijance, napose u njezin središnji dio, kao i da sva naša kulturno-umjetnička društva sudjeluju u svečanoj povorci na završetku Dužijance. No, nismo smatrali potrebnim tražiti njihovu suglasnost za ovo što radimo, jer mislimo da te udruge i DSHV kao politička stranka ne trebaju svugdje biti »glavne« i svima upravljati. Mi smatramo da te udruge koje, hvala Bogu, financira država, trebaju biti podrška svim drugim hrvatskim udrugama, jer po načelu supsidijarnosti i solidarnosti uvijek veći trebaju pomagati manje odnosno slabije.

HR: Kakva će ubuduće biti uloga Grada u organizaciji Dužijance?

Želim izraziti zahvalnost našem gradonačelniku *Jenőu Maglajju* što je pokazao veliko razumijevanje za ovo što radimo. S njim smo načelno dogovorili suradnju. Kažem načelno, jer njega još obvezuje odluka koju je prihvatila Skupština Grada da će HNV predlagati 29 članova Organizacijskog odbora, koje će onda imenovati gradonačelnik. Nadamo se da će predlagači te odluke (DSHV) ovih dana predložiti povlačenje iste, pa ćemo onda i s Gradom moći precizirati i potpisati sporazum o suradnji ili možda imaju namjeru organizirati neku novu i svoju Dužijancu, što nam nije poznato. U slučaju da HNV ne dostavi imena tih 29 predviđenih članova u dogovorenom roku, onda očekujemo da na sljedećoj sjednici Skupština Grada poništi navedenu odluku. Sve drugo bi bilo nerazborito.

HR: Prvi događaj u programu obilježavanja predstojeće Dužijance je blagoslov žita, koji će ovoga

puta na Markovo biti upriličen na njivi u Tavankutu. Zašto baš Tavankut i tko će biti domaćin?

Da ovogodišnje Takmičenje risara bude u Tavankutu dogovoreno je s HKC »Bunjevačko kolo« još prošle godine i prije osnutka naše udruge. Naime, ove godine se u Tavankutu održava »Svjetski kongres slame«, pa je ta okolnost utjecala na odluku da i Takmičenje risara bude u Tavankutu. Blagoslov žita će biti na parceli Etno salaša »Balažević«, a započet će svetom misom u tavankutskoj crkvi Srca Isusova u 17 sati. Organizator tog događaja je UBH »Dužijanca«, a domaćin je HKPD »Matija Gubec« u čijem vlasništvu se nalazi spomenuti salaš.

HR: Što su sljedeća programska događanja u proslavi Dužijance?

Do srpnja nema nekih posebnih događanja u okviru ovogodišnje Dužijance, a u povodu blagoslova žita UBH »Dužijanca« objavit će i program svih manifestacija ovogodišnje Dužijance.

HR: Kolika je zasluga Crkve u očuvanju ovog lijepog običaja zahvale za ubranu godišnju ljetinu? Kako vidite budućnost Dužijance?

Dužijanca je uvijek bila stvar Crkve, budući da je uvijek bila zahvala Bogu za završetak žetve. No zasigurno je da je novo i sjajno razdoblje Dužijance započelo 1911. godine kada je mons. *Blasko Rajić*, župnik župe sv. Roka u Subotici, u toj crkvi slavio prvu Dužijancu kao zajedničku zahvalu Bogu za završetak žetve svih obitelji bunjevačkih Hrvata koje su vijekovima njegovale obiteljsku Dužijancu. Tako je Dužijanca postala stvarno »crkvena«, što je lijep primjer inkulturacije vjere, jer je euharistija izvorni i izvrsni način zahvaljivanja Bogu. Stoga možemo zaključiti kako je uloga Crkve u organiziranju Dužijance uvijek bila odlučujuća i velika. A vjerujem i nadam se da će nova udruga, kojoj sam sada na čelu, učiniti da naša Dužijanca bude još ljepša i još bolje organizirana Bogu na slavu, a našem narodu na radost i korist.

Više novca za obrazovanje

Rebalansom gradskog proračuna, u području obrazovanja planirani su dodatni rashodi u visini od 21,5 milijuna dinara. Za osnovne škole dodatni rashodi su planirani za prijevoz učenika u visini od

7 milijuna dinara, kao i dodatna sredstva za nabavu učila u iznosu od dva milijuna dinara. Za plinifikaciju škola »Đuro Salaj«, »Ivan Goran Kovačić«, »Matko Vuković« i »Secsenyi István« planirani su izdaci u visini od 11 milijuna dinara. Za srednje škole dodatna sredstva planirana su za nabavu učila u visini od 1,5 milijuna dinara.

Rebalansom usvojenim na posljednjoj sednici Skupštine grada, obujam ovogodišnjeg gradskog proračuna iznosi 5,7 milijardi dinara, što je za 13,79 posto, odnosno za 694 milijuna dinara više u odnosu na prvobitno usvojeni ovogodišnji proračun.

Od 1. svibnja poskupljuje voda

Novo poskupljenje vode planira se od 1. svibnja, te bi kubični metar čiste vode u kućanstvima trebao iznositi 44,80 dinara, odnosno plus 25,40 dinara za odvođenje i 28,80 dinara pročišćavanje (bez PDV-a), dok će u prosjeku ukupna usluga iznositi oko 95,50 dinara.

Na temelju Ugovora o kreditu s Europskom bankom za obnovu i razvoj, Subotica je u obvezi izjednačiti cijene čiste vode, odvođenja i pročišćavanja otpadnih voda kod svih kategorija potrošača i jedinstvena cijena trebala bi biti 112 dinara po kubničkom metru, bez PDV-a. Razlika do 112 dinara trebala bi biti dostignuta do kraja 2015. godine.

Visina naknade građevinskog zemljišta

Skupština grada usvojila je Pravilnik o mjerilima za određivanje visine naknade za uređivanje građevinskog zemljišta u postupku legalizacije objekata, sukladno Zakonu o legalizaciji od studenog

prošle godine. Mjerila za utvrđivanje jediničnog iznosa naknade su koeficijent za namjenu objekta, koeficijent urbanističke zone i koeficijent komunalne opremljenosti lokacije. Pravilnik propisuje mogućnost umanjavanja naknade u određenim slučajevima. Primjerice, vlasnici bespravno izgrađenog stambenog objekta ili stana koji su invalidi, samohrani roditelji ili korisnici socijalne pomoći, mogu računati na 70 posto umanjavanja naknade za najviše do 100 kvadrata neto površine, uz ispunjenost uvjeta trajnog rješavanja stambene potrebe, te ukoliko vlasnik i članovi njegovog obiteljskog kućanstva nemaju drugu nepokretnost za stanovanje.

Vijećnička skupina SNS najbrojnija u Skupštini grada

Prelaskom vijećnika *Dejana Antića*, *Aleksandre Bukvić* i *Arpada Katone* u vijećničku skupinu Srpske napredne stranke, ova vijećnička grupa postala je, s 18 članova, najbrojnija u Skupštini grada. Vijećnička skupina Saveza vojvođanskih Mađara ima 16 članova, Demokratske stranke 12, vijećnička skupina SPS-PUPS ima 5 članova, DSHV u svojoj vijećničkoj skupini ima 4 člana, po tri vijećnika imaju LDP-MOST i novoformirana vijećnička skupina LSV-NDS, dok samostalnih vijećnika ima šestoro.

Počele rekonstrukcije toplovođa

»Subotička toplana« je odmah po okončanju grijanja započela s radovima na rekonstrukciji 22 kilometra toplovodne mreže. Obiman posao, vrijedan oko 2 milijuna eura, koji se financira sredstvima Njemačke banke, treba biti okončan do 15. rujna kako bi instalacije bile provjerene i spremne do početka nove sezone grijanja.

Vlada Vojvodine odobrila sredstva za pošumljavanje

U godišnjem programu korištenja sredstava iz Proračunskog fonda za šume Vojvodine za 2014. godinu utvrđena su sredstva u visini od 199 milijuna dinara, od čega je najveći dio, skoro 160 milijuna dinara, namijenjen pošumljavanju. Putem natječaja sredstva će biti dodijeljena za pošumljavanje zemljišta u državom vlasništvu, ali i podizanju novih šuma na zemljištu u vlasništvu fizičkih osoba i na zemljištu u vlasništvu pravnih osoba, kao i za mjere njege, sanaciju eventualnih šteta nastalih uslijed sušenja šuma, te izradu plana razvoja u ovom sektoru, objavljeno je na sajtu Vlade Vojvodine.

Obustavljena kontrola kvalitete zraka u Subotici

Nakon više od 20 godina kontinuirane kontrole kvalitete zraka u Subotici, trenutno se ona ne radi. Zavod za javno zdravlje, koji je protekle 24 godine radio aerobiološka ispitivanja, nedavno je prestao s analizama kvalitete zraka jer je istekao ugovor potpisan s Gradskom upravom. Svibnja se očekuje raspisivanje javne nabave za izvođača monitoringa kvalitete zraka na teritoriju Subotice, a od 1. lipnja znat će se tko će u sljedećih godinu dana raditi aerobiološka ispitivanja. Tijekom prošle godine rezultati ispitivanja su pokazali da je kvaliteta zraka u Subotici odličnog kvaliteta, a da je aerozagađenje neznatno.

OZVANIČENA SURADNJA VESLAČKIH KLUBOVA IZ REGIJE

Dunavski kup

Po dva srbijanska, hrvatska i mađarska kluba potpisala su sporazum 15. travnja u Subotici

Jedna stara inicijativa, nastala u želji konkretnijeg sportskog povezivanja nekoliko susjednih zemalja dunavskog sljeva, konačno je i praktički zaživjela nedavnim finalnim potpisivanjem sporazuma o suradnji

potpisnika sporazuma iz Osijeka, Vukovara, Baje, Mohača, Novoga Sada i Palića i kao primjer dobre suradnje ona je prirodno bila osuđena na uspjeh i nakon nemilih događaja kraja prošloga vijeka, pojasnio je zamjenik

– između ostalog i predstavnici veslačkog sporta – su se od pokretanja inicijative zalagali da se sporazum o suradnji klubova potpiše, te da se načine i sljedeći koraci: računajući sa slijevom Dunava kao mogućim teritorijem bavljenja veslačkim sportom i sadašnji potpisnici očekuju široko otvorenih vrata sve one klubove koji imaju isto tako otvorene vidike i daleke ciljeve kao što imaju inicijatori ponovno oživjele ideje Dunav Kupa, a s njom i Kubertenove ideje.«

POTPORA HRVATSKOG KONZULATA

Generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **Dragan Đurić** nazočio je potpisivanju ovoga sporazuma, a na naš upit o njegovom značaju zadovoljno je istaknuo: »Dunavska je strategija formalizirana u Europskoj uniji i okuplja sve zemlje u slijevu Dunava, otvarajući sportsku, kulturnu, pa i ekonomsku suradnju među svim tim zemljama.

Ovo je lijepa i praktična prigoda da kroz ekonomsku suradnju svima bude bolje, a veslanjem ljepšu i bolju budućnost dohvate ne samo Hrvatska, Mađarska i Srbija, nego cijela Europa.

Generalni konzulat Republike Hrvatske davat će potporu daljnjem razvijanju ovog projekta i biti svojevrsan most razvijanja

Dragan Đurić

daljnje suradnje između Srbije i Hrvatske.«

ŽELJA MAĐARSKOG VELEPOSLANIKA

Riječi kojima se na svečanosti priređenoj tog, sada već povijesnog 15. travnja u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici obratio mađarski veleposlanik **Oskar Niković**, na najljepši način opisuju vrijednost i važnost realiziranja Dunavskog kupa.

»Sanjam o tome da će jedna regata jednom iz Sent Andreje krenuti do Beograda i da će veslači dati pravi život ideji o podunavskoj suradnji. Uvjeran sam kako će sportaši krenuti s ovim sadržajem i da će se ova ideja otjelotvoriti«, rekao je veleposlanik Republike Mađarske u Srbiji **Oskar Niković**.

Dražen Prčić

između šest veslačkih klubova (po dva iz svake zemlje) iz Srbije, Hrvatske i Mađarske. Inicijator realiziranja ove plemenite ideje sportsko – natjecateljskog, ali prije svega prijateljskog povezivanja država iz Podunavlja je Veslački klub Palić, a spremno su je podržali još i Veslački klub »Danubius 1885« Novi Sad, Veslački klub »Iktus« Osijek, Veslački klub Vukovar, Bajai Evezős Klub i Mohácsi Evezős Szakosztály.

VK PALIĆ INICIJATOR

Inicijativa reanimiranja Dunav Kupa proistekla je od vodstva Veslačkog kluba Palić nakon vrednovanja dosadašnje međunarodne suradnje u regiji i pronalaženja načina da se i pokraj veoma teške ekonomske situacije nađe put razvoju veslačkog sporta u regiji i šire.

Dunav kup je u predratnom razdoblju bila suradnja sadašnjih

predsjednika Upravnog odbora VK Palić **Árpád Papp**, dodajući: »Stavivši na stranu sve predra- sude i politički zaražene ideje, predstavnici klubova su umje-

Árpád Papp

sto političko-administrativnih granica odabrali onu rijeku za simbol suradnje, koja spaja skoro pola Europe i kao takva prirodno se zalaže za zajedničko razmišljanje i prijateljstvo, koje je najprirodnije učvrstiti putem sporta. Predstavnici vođenih sportova

ČAMAC ZA REPREZENTATIVCA

Nakon potpisivanja sporazuma o formiranju Dunavskog kupa, u Velikoj vijećnici Gradske kuće, sudionici potpisivanja sporazuma o suradnji posjetili su Veslački klub Palić. Gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai** je ispred lokalne samouprave predao novi čamac – skif, talijanske marke »Filipi« (vrijedan gotovo 9.000 eura), na korištenje talentiranom veslaču i državnom reprezentativcu **Martinu Mačkoviću**.

Što očekujete od najavljenih ekonomskih reformi?

**BILJANA SELAKOVIĆ
MILANOVIĆ,**
diplomirana novinarka

Tresla se gora, rodio se miš!

Budući premijer Vlade Republike Srbije, lider naprednjaka *Aleksandar Vučić*, svoj je plan ekonomskih reformi podijelio u velike strukturne reforme u zemlji, financijsku konsolidaciju državnog proračuna i poticajne mjere. Kako se moglo čuti posljednjih dana u medijima, Vlada Srbije predložiti će usvajanje zakona o radu, stečaju, privatizaciji i državnim službenicima. Predviđa se jača uloga Ureda za brze odgovore, temeljno restrukturiranje poduzeća, okončanje procesa privatizacije i postavljanje javnih poduzeća na drugačiji sustav poslovanja. Planirane su drastične uštede na rashodnoj strani proračuna kroz ukidanje službenih automobila i dnevnica u državnoj administraciji. Da bi se povećala prihodna strana, država će pojačati borbu protiv sive ekonomije, a donijet će i mjere za jačanje privatnog sektora. Glavni cilj je da sve te mjere dovedu do smanjenja stope nezaposlenosti, kroz olakšice privatnicima za zapošljavanje novih radnika. Zvuči kao dobar plan, ali je li ostvariv? Hoće li i kojoj mjeri Vučić sa svojim koalicijskim partnerima uspjeti reformirati državnu upravu, riješiti problem broja zaposlenih u javnom sektoru i visoku stopu nezaposlenosti, ostaje da se vidi. U svakom slučaju, očekivanja običnog, »malog« građanina Srbije, koji radi kod privatnika, i nisu optimistična. On će i dalje raditi za minimalac, jedino što se sada, da se izrazim narodnim izrazom, »tresu gaće« i onim prekobrojnim državnim službenicima. Hoće li ipak i za ove najave važiti ona »Tresla se gora, rodio se miš« čut će se...

S. D.

STANKO KRSTIN,
predsjednik Unije
poslodavaca Vojvodine

Popravak stanja

Sve što smo o najavljenim reformama čuli do sada, samo su smjernice. Volio bih se više informirati o načinu realizacije najavljenoga. Glavnim pravcima gospodarstvenih reformi osobno smatram smanjenje birokracije i smanjenje nameta, čime bi se stvorio taj famozni bolji gospodarski ambijent, o kojem svi već jako dugo pričamo. Poglavitito u prijezbornim razdobljima, gotovo sve stranke su sebi za prioritetni cilj postavljale osjetno povećanje uposlenosti, čime bi se povećao životni standard svih građana. Pri tome su baratale krajnje nerealnim ciframa i rokovima, na koje bi zaboravile odmah poslije izbora. Očekujem da će Vlada riješiti i problem nelikvidnih poduzeća koja su pod njezinom ingerencijom, nenaplativost oko 50 posto plasiranih sredstava i nerealno precijenjen tečaj dinara, koji ne pogoduje nikom osim uvoznicima, te kamate na kreditna sredstva koje su najveće u regiji. Povećanje uposlenosti može se realizirati jedino povećanjem broja radnih mjesta u realnom sektoru, najviše kod malih i srednjih privatnih poduzeća. Nadam se da će osjetno smanjiti glomazan birokratski aparat i namete koje plaćamo državi, te uspostaviti red na tržištu i početi strogo i bez izuzetaka primjenjivati sve raspoložive mehanizme pravne države. Iako su ekonomske reforme nepopularne i donose negativne političke poene, nova će Vlada imati priliku za popravak stanja u gospodarstvu u relativno kratkom roku, jer nije u sprezi s interesnim skupinama koje su imale koristi od nesređenog gospodarskog ambijenta.

I. A.

dipl. ecc. VESELA SAVIN,
stručna suradnica u
Regionalnoj gospodarskoj
komori u Somboru

Došli smo do dna

U Zapadnobačkom okrugu prije dvadeset i više godina u gospodarstvu je radilo oko 37 tisuća radnika, a nezaposlenih je bilo sedam tisuća. U međuvremenu je izgubljena polovica radnih mjesta u gospodarstvu, broj nezaposlenih premašio je 20 tisuća i onda je jednostavno nevjerovatno od čega i kako ljudi žive. Problemi su se godinama gomilali, a nitko ih nije rješavao i danas smo tu gdje smo. Dobar su primjer poduzeća u Zapadnobačkom okrugu u restrukturiranju, jer se u tom periodu ništa nije riješilo. Gospodarske reforme stoga su nam neophodne. Kao obična građanka i kao ekonomistica mislim da smo došli do dna i da je krajnje vrijeme da se nešto uradi. Moj dojam je i da su ljudi shvatili da ovako više ne može i da su bolni rezovi neminovnost, da će nam konačno donijeti boljitak, ali kada će to biti, ne može nitko reći. Nemamo više izbora i mislim da će konačno početi gospodarske reforme. Nije to više stvar nečije političke volje ili želje, već jednostavno pitanje opstanka. Mi imamo vrhunske, svjetski priznate ekonomiste i trebalo bi čuti i njihovo mišljenje kako pomoći gospodarstvu. Trebalo bi čuti i njihov glas, spojiti ih da zajednički osmisle strategiju za naše gospodarstvo. Prvo i osnovno je pokretanje tvornica. Proizvodnja je baza, a sve ostalo je nadogradnja. Kada se počnu otvarati nove tvornice i radnici upošljavati u realnom sektoru koji proizvodi, moći ćemo reći da je napravljen pomak. Ja se nadam da će to biti vrlo brzo, jer svaki izgubljeni dan, mjesec, godina samo pogoršava naše ekonomsko stanje.

Z. V.

RAZGOVOR S POVODOM: PETAR KUNTIĆ, PREDSEDNIK DSHV-A

Prvenstveni cilj je sprečavanje bankrota države

morati uložiti puno više energije i truda da se ostvari ono što je zacrtala. To neće biti natjecanje – hoće li biti uspješnija od prethodne, zbog toga što uvjeti nisu isti u odnosu na razdoblja prije pet ili deset godina. Siguran sam kako će ova nova Vlada uraditi maksimalno što se može u ovom momentu, ali mislim da je prvenstveni cilj da se spriječi bankrot države, a tako i situacije u kojoj zaposleni u javnom sektoru neće moći dobivati svoje plaće. To opet podrazumijeva razvoj gospodarstva, koji neće

biti moguć bez inozemnih investicija. Ne očekujem senzacionalni napredak, ali očekujem stabilizaciju gospodarske situacije u državi, na razini kakva je sada u tom području.

Očekuju se brze i kvalitetne promjene. Je li to realno?

Narod bi najviše volio da se već od sutra drastično poboljša položaj ekonomskog standarda pojedinaca, obitelji, dakle, društva. U ovim uvjetima to je nemoguće. To trebamo svi znati. Bez obzira koje stranke da su došle na vlast u ovome trenutku na čelo države, imale bi iste probleme, jer smo bliže poslu sprečavanja bankrota države, nego ostvarivanju cilja povećanja kvalitete života. Brzina ekonomskih reformi će ovisiti isključivo o stabilnosti političke situacije i o uvjerenju inozemnih investitora da ova država provodi ono što je dogovoreno, a na Zapadu ima dovoljno novca.

Je li neminovno da se »stave katanci« na određena poduzeća koja su gubitaši i koja su sada u tzv. procesu prestrukturiranja?

Kad tad do tog se momenta moralo doći, ili će doći, ako na vrijeme nisu urađene određene rekonstrukcije u tim poduzećima. Sada je nemoguće provesti prestrukturiranje niza tih poduzeća, koja ne ostvaruju profit, bez stranih partnera ili upliva države. Izgleda kako će veliki broj ljudi ostati bez posla i sigurno da ti potezi neće biti popularni za rejting nove Vlade, ali jednom to netko mora uraditi. Siguran sam da će ova nova Vlada ući u raščišćavanje tih višegodišnjih problema gubitaka u gospodarstvu. Reforme će biti bolne.

Trebamo li očekivati spektakularne rezultate u rješavanju problema kriminala i korupcije?

U svim tranzicijskim zemljama koje su prešle put integracije u Europsku uniju, postojao je problem korupcije i organiziranog kriminala. Imajući u vidu rezultate prethodne srbijanske Vlade u raščišćavanju problema kriminala i korupcije, mišljenja sam kako će taj trend biti nastavljen i u radu nove Vlade, a s tim će se još više povećati povjerenje građana prema toj novoj Vladi i vjerojatno amortizirati animozitete koji će se neminovno javiti nakon rješavanja rekonstruiranja u području gospodarstva, gdje će mnogi ostati bez posla. Prethodna je Vlada radila na rasvjetljavanju slučajeva kriminala i korupcije, međutim sudski epilozi su još uvijek mršavi. No, očekujem da će u idućem razdoblju svi oni koji su »uvalili prste u med« biti prepoznati i da

će odgovarati pred pravodusnim tijelima. Sigurno da će jedan od prioriteta nove vlasti biti rad na prevenciji korupcije, jer o tome ovisi što će se dalje događati s inozemnim investicijama.

Očekuje se puno od nove Vlade. Može li se to početno povjerenje građana pretvoriti »u kamen oko vrata« novom premijeru i ministrima?

Sigurno je da novoj vlasti i Vladi neće biti lako ispuniti sve što je tijekom kampanje obećavano. Doduše, tijekom kampanje je bilo riječi i o teškim reformama. Vladu čeka da većinu od onoga što je obećano i ostvari, a tamo pri kraju mandata trebalo bi i stanovništvo da osjeti boljitak života. Veliki uspjeh Srpske napredne stranke na izborima je veliki kapital, ali i obveza, jer ako se ne ispune neki od glavnih predizbornih postulata, to će onda biti svojevrsna »omča oko vrata« ovoj vlasti.

Što očekujete u radu nove Vlade u odnosu na područje poljoprivrede?

Veliki broj stanovnika Vojvodine živi izravno ili neizravno od poljoprivredne proizvodnje. Na putu priključenja Europskoj uniji morat će se smanjivati broj poljoprivrednih proizvođača, a opstat će samo oni koji su tržišno konkurentni, rentabilni. Nažalost, već sada imamo veliki broj gazdinstava koja nisu tržišno konkurentna i koja opterećuju republički proračun. Pitanje poljoprivrede neće biti zapostavljeno, ali tu neće biti spektakularnih rezultata što se tiče rada buduće Vlade u odnosu na ovu granu gospodarstva.

Z. Sarić

Nakon održanih parlamentarnih izbora, središnje pitanje za stanovnike države je – hoće li nova Vlada Republike Srbije biti drugačija od prethodnih, što bi prije svega podrazumijevalo rješavanje teških problema u području gospodarstva. O rang listi društvenih prioriteta, kao što su gospodarski razvoj i životni standard, rješavanje problema kriminala i korupcije, te o mogućoj brzini i kvaliteti najavljenih promjena, razgovarali smo s *Petrom Kuntićem*, predsjednikom hrvatske manjinske stranke, Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini.

Očekujete li da će nova Vlada biti uspješnija od prethodnih glede rješavanja strukturnih ekonomskih reformi?

Zbog teške gospodarske situacije u kojoj se nalazi država, svaka sljedeća Vlada će imati puno više poteškoća od one prethodne. I svaka sljedeća Vlada će

DESETU GODINU ZAREDOM ODRŽAN SAJAM OBRAZOVANJA U SUBOTICI

Dilema: izbor zanimanja

Kad je riječ o nastavi na hrvatskom jeziku očekivanja su da će od sljedeće školske godine ona biti realizirana u četirima srednjim školama: u Gimnaziji »Svetozar Marković«, Politehničkoj školi i »Paulinumu«, kao prijašnjih godina, te prvi puta u Kemijsko-tehnološkoj školi

Cilj Sajma obrazovanja izvorno je bio informirati učenike završnih razreda osnovnih škola o mogućnostima izbora budućeg poziva, kao i da škole izađu pred kritičko oko javnosti i pokažu što se i kako radi. Rekla bih, imamo se čime ponositi, kazala je *Eržebet Ivanović*, ravnateljica Tehničke škole »Ivan Sarić«, na otvorenju Sajma obrazovanja, koji je u Subotici održan desetu godinu zaredom i peti put u istom prostoru, u sportskoj dvorani Tehničke škole, 15. i 16. travnja.

Na ovom jubilarnom sajmu sudjelovale su sve srednje škole iz Subotice, Bačke Topole, te veći dio fakulteta i visokih strukovnih škola iz Subotice i okruženja. Osim toga svoje su štandove postavili Nacionalna služba za zapošljavanje i Infostud, te klubovi »Mjesečina«.

Načelnik Školske uprave iz Sombora *Borislav Staničkov* istaknuo je kako je izbor zanimanja najznačajniji korak u životu pojedinca, ali često i plod slučajnosti, te podvukao kako bi pri izboru zanimanja mladi najprije trebali imati jasnu sliku o vlastitim sposobnostima, prepoznati zanimanja i škole u kojima mogu razvijati te sposobnosti, te upoznati

svijet rada odnosno mogućnosti kako vlastite sposobnosti koristiti nakon obrazovanja. Član subotičkog Gradskog vijeća zadužen za obrazovanje *Blaško Stantić* kazao je kako je Sajam obrazovanja prilika osmašima, koji se još nisu odlučili ili dvoje između nekog zanimanja i budućeg poziva, da posjete štandove i još jednom preispitaju svoje želje, talent ili osjećaj za neko zanimanje ili struku.

Na štandovima u sportskoj dvorani budući su srednjoškolci imali prigodu vidjeti dio praktične nastave koja se realizira u pojedinim srednjim školama, a u zabavnom dijelu programa među ostalim je prikazana modna revija koju su priredile učenice Kemijsko-tehnološke škole.

GIMNAZIJA OTVARA VRATA FAKULTETA

Kad je riječ o nastavi na hrvatskom jeziku očekivanja su da će od sljedeće školske godine ona biti realizirana u četirima srednjim školama: u Gimnaziji »Svetozar Marković«, Politehničkoj školi i »Paulinumu«, kao prijašnjih godina, te prvi puta u Kemijsko-tehnološkoj.

Ravnatelj Gimnazije »Svetozar Marković« *Slobodan Čamprag* ističe kako će, kao i svake godine, u sljedećoj 2014./2015. biti upisano jedan odjel općeg smjera na hrvatskom nastavnom jeziku. »Mislim kako je za djecu koja pohađaju i koja žele pohađati nastavu na hrvatskom jeziku, gimnazija pravi izbor jer će dobiti široko obrazovanje poslije kojeg su im sva vrata fakulteta otvorena«, kaže Čamprag.

Na sajmu se predstavila i Biskupijska klasična muška gimnazija i sjemenište »Paulinum«. Maturant ove gimnazije *Silvester Pelhe* kaže kako se za »Paulinum« odlučio nakon razgovora sa svojim prijateljem koji je pohađao ovu školu, i čitajući »Zvonik« putem kojeg je saznao više o nastavnom programu. »Dopala mi se škola, jer se ovdje uče mnogi jezici od kojih su neki arhaični, poput grčkog i latinskog. To me je privuklo. Naša je škola dvojezična, nastava se odvija na hrvatskom i mađarskom jeziku. Još nisam siguran da ću nastaviti teologiju, još malo razmišljam, ali više bih volio biologiju. U odjelu nas je samo sedmero maturanata i polovica se opredijelila nastaviti studij teologije, dok su ostali za jezike,

povijest ili slično«, kaže *Silvester Pelhe*. – (fotografija *Akos Horvat*)

ZANATI I KREATIVNA ZANIMANJA

U Politehničkoj školi na hrvatskom će jeziku biti otvoren smjer izvođač instalaterskih i završnih građevinskih radova u okviru kojega se, tijekom četiri godine školovanja, obrazuju stručne osobe za poslove na gradilištima nakon završetka grubih građevinskih radova. »Njihov je zadatak unositi komfor u sirove zgrade. Rade na oblaganju zidova i podova, izrađuju ukrasne elemente od gipsa, kaljeve peći i kamine. Oni izrađuju hidro i termo izolacije, kompletan vodovod i kanalizaciju. U njihovu djelatnost spadaju još limarski, bravarski i staklorezački radovi«, kaže *Slavko Duvnjak*, pomoćnik ravnatelja i koordinator nastave za područje rada geodezija i građevinarstvo.

Politehnička je na sajmu predstavila i svoj novi obrazovni profil – likovni tehničar, koji će biti otvoren od školske 2014./15. godine u području rada kultura, umjetnost i javno informiranje. Osnovu nastavnog programa čine crtanje, slikanje, oblikova-

nje kipova i grafika, te tehničko tehnološki sadržaji i poznavanje suvremenih medija vizualnog izričaja, a učenici će biti osposobljavani za kreiranje i izvođenje radova iz područja crtanja, slikanja, tehnika zidnog slikarstva, slikarske tehnologije i konzervacije, oblikovanja kipova, grafike, fotografije, višemedijske umjetnosti.

DIZAJNER ODJEĆE - OGLEDNI ODJEL NA HRVATSKOM?

U Kemijsko-tehnološkoj školi očekuju kako će im od sljedeće školske godine biti odobren ogledni odjel dizajner odjeće na hrvatskom nastavnom jeziku. Ovaj je odjel već i prošle godine bio planiran, bila je napravljena verifikacija, međutim ministarstvo ga nije odobrilo. »Ove smo godine ponovno stavili u nastavni plan budući da je velika zainteresiranost učenika za kreativna zanimanja, i planirali smo ogledni odjel s 30 učenika na hrvatskom nastavnom jeziku. Puno smo radili na tom novom profilu i vjerujem da će nam ove godine i odobriti. Sada se već tiska natječaj za sljedeću školsku godinu koji će krajem svibnja izaći, ali meni je obećano da ćemo uskoro u dopuni vjerojatno dobiti taj profil, kao i druge škole koje su predale zahtjev za neke profile. Optimist sam i vjerujem da će naša škola biti trojezična od 1. rujna i da ćemo imati nastavu na srpskom, mađarskom i hrvatskom nastavnom jeziku«, kaže ravnateljica škole *Iboljka Đokić*.

Inače, Kemijsko-tehnološka škola obrazuje učenike u trima

područjima rada – proizvodnji i preradi hrane, kemiji i nemetalima i tekstilstvu. Ove godine ima 320 slobodnih mjesta, od čega 180 na srpskom i 110 na mađarskom jeziku.

»MJESEČINA« NA SAJMU

Na Sajmu obrazovanja svoj su štand imali i klubovi »Mjesečina«, sekcije noćnog sporta za mlade koje se organiziraju u nekoliko subotičkih, ali i nekoliko škola

po Srbiji. »Klubovi 'Mjesečina' se organiziraju pod pokroviteljstvom The Global Fund for Children, i u Tavankutu imamo otvorenu filijalu gdje se okupljaju mladi petkom od 18 do 22 sata. To je izvannastavna aktivnost, okupljamo se, družimo, imamo razne sportske aktivnosti kao što su pikado, stolni tenis, stolni nogomet, a za djecu imamo osigurana i peciva koja nam donira tvrtka 'Forneti'. Prosječno dolazi oko 25-ero djece, ali ponekada ih

bude i preko 40 uglavnom osnovaca premda navraćaju i naši bivši članovi koji su već krenuli u srednju školu, jer im ostane navika da petkom navečer dođu. Selo nema baš puno aktivnosti osim nogometnog kluba, i 'Mjesečina' dobro dođe da se druže, jer treba ponekad pobjeći od tog interneta«, kaže *Nikola Balažević*, nastavnik u OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu.

S. Mamužić

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merковиć i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 25. travnja do 1. svibnja

25. TRAVNJA 1883.

Gradsko vijeće je profesoru i historiografu Istvánu Iványiju povjerilo pisanje povijesti grada Subotice. Već nakon tri godine tiskan je I. svezak pod naslovom »Sazabadka szabad király város története« (Povijest slobodnog kraljevskog grada Subotice). Drugi svezak, pod istim naslovom tiskan je 1892.

25. TRAVNJA 1973.

U Zagrebu je umro odvjetnik dr. Mihovil Katanec, istaknuti društveni, politički i kulturni djelatnik u Subotici između dva svjetska rata, te Društva bačkih Hrvata u Zagrebu 1941.-1945., a i neko vrijeme poslije II. svjetskog rata u Subotici.

26. TRAVNJA 1991.

U katedralnoj crkvi sv. Terezije Avilske, pokopan je subotički biskup Matija Zvekanović, r. 1913. Pogrebni obred predvodio je kardinal dr. Franjo Kuharić, a prisustvovala je i papinski nuncij mons. Montalva, te drugi crkveni velikodostojnici i drugi uglednici.

26. TRAVNJA 1997.

U velikom parku na Paliću obnovljen je i ponovno postavljen na staro mjesto nekadašnji i nezaobilazni meteorološki stup. Podignut je negdje oko 1870. u vrijeme kada je građena Palička banja i lječilište.

27. TRAVNJA 1844.

Rođen je Ago Mamužić, glavni gradski nadodvjetnik, spisatelj, novinar i nakladnik. Skupa s Matijom Antunovićem, Ambrozijem Šarčevićem, Boškom Vujićem, te bliskim

rodakom Lazarom Mamužićem, bio je pokretač i utemeljitelj nekoliko kulturnih i drugih društava, pored ostalog i Pučke kasine. Izdavao je i svoj list. Umro je 1902.

27. TRAVNJA 1848.

Na trgu ispred Gradske kuće, pod slobodnim nebom – kako je zapazio onovremeni kroničar – održana je javna skupština na kojoj su proglašeni novi, revolucionarni zakoni o nacionalnim slobodama i o ravnopravnosti žitelja pred zakonom, o ukidanju urbanih, odnosno crkvenih dažbina, o ravnopravnom i skupnom podmiranju javnih troškova, te konačnom ukidanju plemićkih povlastica i feudalnih odnosa.

27. TRAVNJA 1995.

U Velikoj vijećnici Gradske kuće predstavljen je »Imenoslov bačkih Bunjevaca« iz pera subotičkih autora Marka Peića i Grge Bačlije, nakladom NIP »Subotičke novine« i Matice srpske iz Novog Sada.

28. TRAVNJA 1941.

Po naredbi peštanske profašističke vlade pristupilo se protjerivanju svih kolonista iz Bačke, koji su u nju naseljeni poslije 31. prosinca 1918. ova oštra naredba je teško pogodila oko 150 tisuća žitelja iz ovih krajeva, pretežito južnoslavenskog podrijetla, među njima i više tisuća iz Subotice i okolice.

28. TRAVNJA 1946.

U Tavankutu su, kao i u ostalim naseljima u okolici grada, prve parcele predate u posjed tzv. »agrarim interesentima«. Ovaj je »povijesni događaj«, kako su

ga okarakterizirali vlastodršci i tisak, obilježen pompoznom povorkama, kulturno-umjetničkim programima i narodnim veseljem.

29. TRAVNJA 1953.

Operni ansambl subotičkog Narodnog kazališta prikazao je praezvedbu prve bunjevačke opere »Dužijanca«, skladatelja dr. Josipa Andrića. Orkestrom je ravnao maestro Milan Asić. Ovo je djelo kasnije uvrštena i na repertoar drugih operno-kazališta kuća, primjerice, osječkog Narodnog kazališta.

29. TRAVNJA 1955.

Nakon duljih priprema objavljen je prvi svezak (1., 1955.), novopokrenutog časopisa za književnost i društvena pitanja »Rukovet«. Devetočlano uredništvo činili su: dr. István Braun, Mihajlo Dejanović, Geza Gulka, Mirko Huska, Estera Ivković, Josip Klarski, Lazar Merковиć, glavni i odgovorni urednik, Stevan Palić i János Urbán.

30. TRAVNJA 1764.

Istakavši kako im je sudbina pod rukom Kraljevske komore i Bačke županije nepodnošljiva, Gradsko vijeće je tijekom travnja uputilo predstavku kraljici i carici i time učinilo prvi korak na putu stjecanja statusa slobodnog kraljevskog grada. Budući da su godinu dana uzaludno čekali odgovor, Magistrat odlučio poslati u Beč Jeremiju Vukovića i Josipa Vizija da prijestolu podnesu novu predstavku.

30. TRAVNJA 1804.

Pokraj glavnih ulaznih vrata katedralne crkve svete Terezije

Avilske postavljen je križ od crvenog mramora.

30. TRAVNJA 2007.

Umro je dugogodišnji kustos Gradskog muzeja i ravnatelj Historijskog arhiva u Subotici, Milan Dubajić. Uredio je više znanstvenih zbornika i drugih publikacija. Autor je i nekoliko zapaženih povijesnih djela i monografija. Rođen je 1931.

1. SVIBNJA 1711.

Nakon 10-godišnjeg ratovanja, međusobnog ubijanja i represalija, u Statmáru je uzakonjen mir sklopljen između Rákoczyjevog oslobodilačkog pokreta i Bečkog dvora. U opustjele, razorene domove diljem Bačke, pa tako i u Subotici, vraćaju se graničari, skupa sa svojim življem koji je izbjegao u Srijem i drugdje. Opet je, tko zna po koji put od posljednje – 1786./87. sve trebalo početi iznova.

1. SVIBNJA 1890.

Usprkos zabrani vlasti manja skupina subotičkih tiskarskih radnika obilježila je dan radničke solidarnosti – 1. svibnja. Manifestante koji su sa zastavama pošli ka Paliću, presrela je policija i ubrzo rasturila.

1. SVIBNJA 1999.

Rano izjutra, nešto poslije 2 sata, projektil sa zrakoplova NATO alijanse, eksplodirao je tik pokraj zgrade televizijskog releja u Crvenom Selu. Napad je ponovljen i u poslijepodnevnom satima. Objektu je načinjena velika šteta, a dio opreme je uništen. Oštećeni su i antenski uređaji na antenskom stupu. Jedna žena je lakše povrijeđena.

POGLED S DRUGE STRANE: KOMUNIKACIJE

Gdje je nestao dodir

Očuvano usmeno pre-danje u jednoj obitelji svjedoči o prigovorima predaka upućenih krajem devet-naestog stoljeća gradskoj upravi iz plodonosnog Pavlovačkog atara, zbog zanemarivanja komunikacijskih potreba toga područja. »Moramo tri para konja uprezati kako bi došli u varoš«, priča se i danas u toj obitelji o žalbi nekadašnjih predstavnika Pavlovačkog atara na loše ceste i veliko blato u kišno doba, iznetoj kako bi se »doljače nasule«, tj. ceste uz rječicu poboljšale tvrdom podlogom. Komunikacijska muka je, po tom sačuvanom obiteljskom sjećanju, kulminirala ispred Gradske kuće, nakon jedne sjednice i neuslišenih zahtjeva, u skandal, svađu i vrijeđanje, s epilogom pred sudom. Tada se nije smio javno vrijeđati nečiji ugled (bez težih posljedica po džep i isključenja

iz političkog života), te je nakon podužeg sudskog procesa i sudskih troškova, »verbalni ispad« u centru grada koštao obitelj dijela imanja. Cesta je ostala u blatu. Danas u tom kraju ima »tvrđih« cesta, ali salaša tek po koji.

S aspekta čovjeka 21. stoljeća u kome se u jednom danu dospijeva do različitih dijelova planeta, život bez automobila i zrakoplova čini se poput tajnovite magle koja obavlja čovjeka u prošlosti komunikacijskim preprekama zatočenog u mjestu. Ali, nije bilo tako... »Svakovrsnih žitarica je bilo u izobilju, koje su se odnosile na mjesto gdje su čamci na Dunavu stajali...«, kaže zapis o Subotici još s kraja osamnaestog stoljeća. Jedan je od zapisa, jer potreba za kontaktom, putovanjima do tog kontakta, susretima, razmjeni informacija i dobara, oduvijek je u čovjeku. Samo se komunikacijska sred-

stva i alatke mijenjaju kroz vrijeme. U vrijeme velikih blagdana, kao što su uskršni, obitelji se susreću, pa i kada u ostalim danima u godini žive u različitim gradovima i državama, danas često i na različitim kontinentima. Nove tehnologije omogućile su razmjenu poruka, glasa i slike i kada nas razdvajaju oceani... Postoji, ipak, jedan naš djelić koji nikakva tehnologija ne može nadomjestiti - dodir, razmjenu energije i prisnosti zajedničkog postojanja u istom trenutku na istom mjestu. »Ne mogu je dodirnuti...«, kaže sugovornik koji je u čestom prekoceanskom kontaktu s kćerkom, a tek povremenom susretu u istom gradu i istoj prostoriji.

Dodiri, tj. susretanja, bilo s ugodnijim ili neugodnijim ishodom, bili su neminovnost starih komunikacijskih putova, kada je bilo neophodno negdje otići

kako bi se nekom nešto priopćilo i dalo ili primilo. Danas se može mnogo komunicirati i obavljati i bez pomicanja s istog mjesta. Može se kupiti iz fotelje. Može se posvađati iz fotelje. Može se izjaviti ljubav iz fotelje. Ali nema dodira, pogleda i ogledala tih iskrica duše u očima drugog bića.

Neosporne su prednosti suvremenih komunikacijskih tehnologija, ali kako je zane-maren (i gdje je nestao?) dodir rukom, pogledom, kao neophodan segment kompletne informacije?

Prizor prvi (vrlo čest, pa je tek primjer): Scena s jednog subotnjeg susreta prijatelja zabilježena fotografijom. Na fotografiji neponovljiv trenutak zabilježen u vremenu. Troje sjede za stolom, dvoje među njima pogleda uprtog u zaslon mobitela.

Prizor drugi: Dvije prijateljice na dugoželjenom časkanju uz kolače u kafiću. Jedna od njih odmah na stolić postavlja dva svoja mobitela kako ne bi propustila eventualni poziv ili poruku.

Prizor treći: Menadžer dolazi kući s posla u 17 sati. Na pozdrav ukućana ne odgovara, još je u telefonskom razgovoru s poslovnim partnerima. Od radosnog djeteta koje mu je potrcalo u susret s kratkim »pst« zatraži mir.

Prizor četvrti: Društvo u kafiću za istim stolom. Na stolu lap-top i nekoliko »tableta«, većina komunicira s nekim tko nije za ovim stolom.

Prizor peti: Uzgredna opaska o vremenskoj prognozi u razgovoru dvije osobe. Jedna od njih počinje »googlati«.

I više nije tu. Možda je iz kompjutorskog informativnog obilja suvremenih »tableta« s brojnim komunikacijskim i drugim značajkama, prene i dozove lagani dodir ruke. Povezivanje. Dodir, kao magična potvrda trenutka neponovljivog u vremenu, trenutka u kojem smo zajedno u istoj prostoriji i za istim stolom. Dodir i prisutnost kao uspješno sredstvo protiv otuđenosti, u svim vremenima.

Katarina Korponaić

KOLONIJA KOJA JE ERNESTINOVU UPISALA NA KARTU SVIJETA

Kolonija mladih

Mala kolonija, kako od milja zovu Međunarodnu koloniju mladih u Ernestinovu, po 11. je puta okupila 150 i više djece i mladeži, ovoga puta iz čitave Hrvatske, Njemačke, Slovenije i Srbije, održava se kao i obično u vrijeme uskrasnih blagdana. To je naglasio i načelnik Općine Ernestinovo *Matija Greif* i poručio kako je ernestinovačka kolonija mladih nasljednica općepoznate kiparske kolonije koja bilježi već više od 4 desetljeća. Obje su zajedno pridonijele da Ernestinovo proširi svoje granice i bude čuveno i diljem Europe i diljem svijeta. Suglasan je s njim i voditelj Male kolonije *Damir Škrlec*, inače i ravnatelj istoimene osnovne škole u mjestu. Kada nešto preraste prvih deset godina, s pravom se može nazvati tradicijom, a u posljednjih deset godina kroz koloniju je prošlo više od 2 tisuće djece i mladeži iz čitave Hrvatske i susjednih zemalja, i ne samo susjednih, primjerice iz Srbije, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Mađarske, Austrije, Njemačke, Nizozemske, Italije, Švicarske.

NOVINE

Ovu 11. godinu obilježilo je nekoliko novina, od suvremenog otvaranja i sastava Ritmos s urnebesnim afričkim ritmovima, te glazbeno-scenski prikaz »Megabajta« koji govori o nasilju u obitelji koje se širi poput raka i zahvaća i internet preko društvenih mreža, čime je ukazano na još jedan problem u društvu. I ove je godine desetak radionica koje vode kompetentni voditelji, od kojih su neki i po desetak puta u Ernestinovu. Ove će godine koloniju posjetiti vrtičarci i osnovnoškolci, a održan

U posljednjih deset godina kroz koloniju je prošlo više od 2 tisuće djece i mladeži iz čitave Hrvatske, Srbije, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Mađarske, Austrije, Njemačke, Nizozemske, Italije, Švicarske

je i okrugli stol školskih knjižničara i na kraju završna izložba svih sudionika. »Megabajt« je pripremila profesorica *Stela Macokanja-Bačić* s učenicima Geodetsko-graditeljske škole i zaslužila komplimente, a inače je i voditeljica dramske radionice u kojoj je sudjelovalo 22 učenika

s raznih strana i među njima i dvije učenice iz Tavankuta.

LJUBAV NA PRVI POGLED

Već godinama traje prijateljstvo osnovnih škola u Tavankutu i Ernestinovu, pa je godinama ovdje radila i slamarska radio-

nica, koju je prvotno vodila *Jozefa Skenderović*, a poslije i *Kristina Kovačić*, koja u Ernestinovu dolazi već 9. put, a dovodila je djecu iz Tavankuta, Ljutova, Male Bosne, Žednika i Subotice. Ove je godine dovela dvije djevojčice, pa je red da ih predstavim.

Lucija Buza dolazi iz Tavankuta i prvi je put u Ernestinovu, ali zaljubila se na prvi pogled – u mjesto, školu, u ozračje koje prati koloniju i poveliko društvo koje dolazi s raznih strana. U školi pohađa folklornu, dramsku i slamarsku sekciju, a s folklorom već za 1. svibnja ide na gostovanje u Mađarsku. Za dramsku se radionicu odlučila iz razloga jer glumi i u školi, pa je nastupila u Dječjem kazalištu za Dan škole. U razgovor se uključila i *Milica Vuković* iz Ljutova, koja također pohađa OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu i bila je pripovjedačica u predstavi »Ždribac sa zlatnom grivom« *Balinta Vujkova*. Milica je već dolazila u Osijek, s natjecateljima u recitiranju, a u Ernestinovu je prvi puta i veoma joj se sviđa.

Mato Tijardović, akademski kipar i voditelj kiparske radionice, pohvalio se kako ove godine ima 26 djece iz raznih sredina. Mato je rekao kako je u deset godina kroz radionice prošlo 200 do 300 djece, a već njih desetak je nastavilo školovanje u srednjim strukovnim školama i 5 ili 6 je već upisalo akademiju, što je opravdalo njihov naum da na maloj koloniji stvore sebi nasljednike.

Slavko Žebić

ŽUPNIK GORAN VILOV IZ MONOŠTORA PIŠE PJESME I SLIKA

Raznolikost veseli

Župnik Goran Vilov u Monošturu je osam godina. Nama se učinio kao zanimljiv sugovornik, jer je nedavno u sklopu programa Dani hrvatske kulture u Somboru priređena izložba njegovih slika. Osim što slika, župnik piše i pjesme, bavi se glazbom i fotografijom

Pratimo ga prvo za pjesme. »Poslije studija bila je jedna dulja stanka, ali ove sam godine ponovno nastavio pisati. Kako dođe inspiracija tako pišem, a zanimljivo je kako je ove godine inspiracija prosto »navalila«. Volim se služiti slobodnim stihom, a u posljednje vrijeme česta tema mojih pjesama su religijske teme. Volim pisati o Isusu, Bogu i Gospi. Pišem i o prijateljstvu i ljubavi. Dakle, romantične pjesme i ljubavni stihovi. Radi se o tome da poznajem sudbine mnogih ljudi koji mi se povjeravaju, naravno da me njihove priče dotiču, osjećam što oni osjećaju i te njihove emocije pretačem u svoje pjesme. Nitko od njih se ne može prepoznati, jer su to univerzalni osjećaji čežnje, samoće, velike ljubavi«, priča župnik Vilov. Svoje pjesme objavljuje na »Facebooku«, gdje su dostupne velikom broju čitatelja. Od šesnaeste, kada je počeo pisati, napisao je oko dvije stotine pjesama. Osobito mu je drago što su na internetu najčitanije njegove pjesme u kojima se uzvišeno govori o prijateljstvu.

SILUETE I LICA

No, nije pisanje pjesama jedina umjetnička crta koju ima župnik Vilov, jer on i slika. Reći će kako je mjetničku crtu povukao na oca, koji se bavio fotografijom i filmom. Slikarstvom se pak bavio njegov bratić. »Kao srednjoškolac odlazi sam kod njega i promatrao njegove slike.

On mi je i dao knjigu 'Crtanje i slikanje, pa sam tako i sam probao i vidio kako lako mogu vizualno kopirati. Kao srednjoškolac počeo sam crtati olovkom. No, to nije dugo trajalo. Sve donedavno, kada sam se ponovno latio kičice«, kaže naš sugovornik. Cilj mu je bio vježbanje ruke i miješanje boja i tako je nastao ciklus slika »Siluete«. »Prve slike su slike na kojima dominiraju crna, žuta, narančasta i crvena boja. Ja bih to nazvao siluete. Oduvijek sam volio slike afričke tematike u kojima dominiraju žarke boje. Počeo sam s afričkom tematikom, a onda i s motivima Divljeg zapada. To su kopije slika koje sam našao na internetu. Cilj mi je bio vježbati ruku i vježbati miješanje boja. Odabrao sam te slike jer ih je lako napraviti, a i sam uživam u slikama i jarkim bojama. Uglavnom radim akrilnim bojama, a njihova dobra osobina je što se brzo suše«, kaže nam monoštorski župnik. Pokazuje nam i slike koje se mogu svrstati u slikarski pravac kubizam, a nazvao ih je »Lica«. Pojašnjava kako su kopije jednog čikaškog umjetnika, čije mu se slike dopadaju čak više od *Pikasovih*. No, bez obzira je li riječ o slikama koje pripadaju ciklusu »Siluete« ili »Lica«, župnik Vilov ne odustaje od jarkih boja. U šali kaže kako je zato Monoštor pravo mjesto za njega, jer su Monoštorci poznati po tome što u njihovoj tradiciji dominiraju bogat kolorit i jarke boje.

NA SLIKAMA I MOTIVI MONOŠTORA

Nije župnik Vilov odolao ni čarima prirode u okolici Monoštora, pa su se na njegovim slikama našli i krajolici iz monoštorske okolice. Nije ni čudo, jer se bavi i fotografijom i svojim je fotografskim aparatom otkrivao mnogobrojne prirodne ljepote. Dodatni poticaj bio mu je slikar *Stipan Kovač*, rodnom Monoštorac, koji također slika Monoštor i okolicu. »Ne želim kopirati njegov stil, jer to je on, njegov doživljaj stvarnosti. Ja ipak težim realnom doživljaju. No, tek sam počeo sa slikanjem prirode i vidim kako to i nije tako lako, ali za mene je izazov pokušati na sliku što realnije prenijeti detalj iz prirode. Rekao bih kako je to negdje u stilu koji su gajili impresionisti i postimpresionisti. Oni su izašli iz ateljea u prirodu, gdje su provodili vrijeme i radili«, kaže župnik Vilov. Za nešto više od godinu dana koliko slika, uradio je dvadesetak slika. Kaže, toliko ih je jer treba i vremena, ali i volje i smirenosti. Tijekom razgovora skreće nam pozornost i na sliku Gospe i malog Isusa,

koja je urađena u stilu vitraž. »Hoću upoznati i ovladati tehnikama, a vremenom će se pojaviti i moj vlastiti izraz. Želja mi je uraditi svetog Petra i Pavla u velikim dimenzijama, koji bi ostali ovdje u crkvi u Monošturu«, kaže župnik.

No, nije ovdje kraj priče o župniku Goranu Vilovu, jer on ne samo da piše pjesme, slika, bavi se fotografijom, već se bavi i glazbom. »Volim svirati gitaru, pomalo sviram klavir, odnosno orgulje. Nedavno sam nabavio flautu, jer me je taj zvuk oduvijek privlačio. Što se tiče glazbe, to je utjecaj moga brata«, doznajemo od naše zanimljivog sugovornika, koji još dodaje kako se bavi i sportom, preciznije aikidom i karateom.

Župnik Vilov poručuje nam na kraju da potičemo svoju kreativnost. »Latinska izreka – varietas delectat – raznolikost veseli. A mene veseli baviti se različitim stvarima u životu«, kaže na kraju naš posve zanimljivi sugovornik. A mi za kraj dodajemo kako su njegove slike već našle put do daleke Australije.

Z. Vasiljević

U SOMBORU FORMIRANA NOVA SKUPŠTINSKA VEĆINA

Smijenjen predsjednik Skupštine

Vijećnici Skupštine grada Sombora, njih trideset sedmero, smijenili su na sjednici 16. travnja predsjednika Skupštine Sinišu Lazića, člana Demokratske stranke. Ta smjena početak je promjene vlasti u Somboru, jer je opozicija okupljena oko naprednjaka uspjela formirati novu većinu

Sjednica, koja je označila početak smjene vlasti u Somboru, počela je ujutro, ali je odmah i prekinuta, jer je u dvorani bilo samo 26 vijećnika, a za većinu ih treba 31. Na sjednicu nisu došla četiri vijećnika SPS-a, a u međuvremenu je jedan demokrata pristupio SPO-u. Zbog nedostatka kvoruma Lazić je prekinuo sjednicu i objavio da će ona biti nastavljena kada se za to steknu uvjeti o čemu će vijećnici biti obaviješteni. A ti uvjeti, gledano iz ugla opozicije, stekli su se kroz nekoliko sati, jer je opozicija uspjela okupiti 32 vijećnika. Oni su predali zahtjev za nastavak sjednice i od predsjednika i njegovog zamjenika *Borislava Staničkova* iz SPS-a tražili da se sjednica nastavi popodne. Taj zahtjev javno je pročitao Staničkov i pozvao Lazića i ostale vijećnike na popodnevno zasjedanje.

A na popodnevnom nastavku prekinute sjednice u dvorani se pojavio 41 vijećnik. Sjednici nisu nazočili vijećnici DS-a i DSS-a, stranaka koje su činile dotadašnju skupštinsku većinu, tako da je radikalima, vjernim suradnicima ove većine, ostalo da, ukazujući na povredu Poslovnika, pokušaju omesti nastavak sjednice. No, bezuspješno, jer je izglasovano proširenje dnevnog reda zahtjevom za smjenu *Siniše Lazića*. Tajno se glasovalo, a svoj glas za dalo je 37 vijećnika. Za Lazićevu smjenu glasali su vijećnici SNS-a, SPO-a, SPS-a, LSV-a, SVM-a, DZVM-a, JS-a, SDP-a i udruge građana »Bolji Sombor« i »Sombor za sve«. Iznoseći razloge za smjenu Lazića napred-

njak *Saša Todorović* je rekao da Sombor odavno vapi za promjenama. »Očevidno je da je prethodna vlast izgubila povjerenje, da je postala bezidejna i da više nema energije, a čini se ni volje učiniti nešto za građane«, kazao je Todorović.

Dan nakon smjene Siniša Lazić je održao konferenciju za medije na kojoj je poručio da je sjednica na kojoj je smijenjen bila »skupštinski svinjac«. »Mislim da bi najpoštenije bilo da se raspišu izbori i da iz ovog svinjca koji su napravili izađu

na takav način. Gospodin Staničkov se drznuo da mimo svake procedure i Poslovnika o radu uzme pravo sazvati sjednicu, i ne znam ni kako da okarakteriziram što se tamo dešavalo«, kazao je Lazić.

Nakon smjene Lazića, za očekivati je da će biti smijenjeni i drugi dužnosnici nekadašnje većine DS, DSS i njihovih partnera radikala (SPS i SVM su postali dio nove većine). No, nova stranačka kombinatorika ili je još nepoznanica za same aktore ili je brižljivo čuvana od ušiju javnosti, jer se u vrijeme zaključenja ovog teksta nije moglo ništa čuti o novoj stranačkoj podjeli vlasti i konkretnim imenima.

Z. Vasiljević

U SOMBORU PRI KRAJU PROLJETNA SJETVA

Najviše kukuruza

Poljoprivrednici u Somboru privode kraju proljetnu sjetvu. Najviše površina, kao i ranijih godina, bit će zasijano merkantilnim kukuruzom, koji će ove godine zauzeti čak 40.000 hektara od 68.000 hektara koliko će biti zasijano proljetnim kulturama. Soja bi trebala zauzeti više od 8.000 hektara, sunčokret oko 7.500 hektara, a šećerna repa 7.000 hektara. Zanimljiv je još i podatak kako se oko 55.000 hektara sjetvenih površina nalazi u individualnim poljoprivrednim gazdinstvima, a samo 12.000 hektara zasijati će poljoprivredna poduzeća ili zadruga.

U usporedbi s prošlom godinom nema velikih promjena u strukturi sjetve. Nešto će manje biti zasijano soje i sunčokreta, ali s obzirom na nisku cijenu koju su ove uljarice imale prošle godine, ovakav potez ratara je bio i očekivan.

Ovog su proljeća ratari imali povoljne uvjete za sjetvu, jer je krajem ožujka i tijekom travnja zemljište bilo umjereno toplo i vlažno. Zahvaljujući povoljnim uvjetima mogli su iskoristiti optimalne rokove za sjetvu, ali kako kažu, njivama sada treba kiša.

U Meteorološkoj postaji u Somboru kažu kako je tijekom travnja palo 20 litara kiše po četvornom metru, a da je padalina bilo samo u drugoj dekadi mjeseca.

Z. V.

Uskrsna radionica

Uskrs, kao najveći kršćanski blagdan, prisjeća nas na značaj vjere, praštanja, kao i na novu nadu i ponovno rađanje. Proljeće, uskršnji zečiči i pilići, osobito su interesantni mališanima.

Tako je u četvrtak prije Uskrsa u Monoštoru organizirana radionica ukrašavanja jaja tijekom koje je obojeno i oslikano 400 jaja. Sudionici radionice bila su djeca iz Romske igraonice, djeca iz vrtića, učenici osnovne škole u Monoštoru, djevojke s kreativne radionice, te članovi Kluba starih Roma. Svi su skupa iskoristili sve svoje vještine i raznoraznim bojama, nanošenim kistom i prstima, dekorirali mnoštvo uskršnjih jaja.

Vrhunac radionice bio je trenutak kada je u prostoriju ušao veliki bijeli uskršnji zeko sa slasticama, koje je podijelio svim vrijednim radioničarima. Događaj su organizirali URB Rumunka Bački Monoštor, koordinator za kulturu za Bački Monoštor, UG Podunav i Mjesna zajednica Bački Monoštor.

Z. M.

Usvojeni LAP za mlade i strategija ruralnog razvoja u Rumi

Općinsko vijeće Rume usvojilo je proteklog tjedna na svojoj sjednici nacrt Lokalnog akcijskog plana za mlade 2014.-2019. godine i Lokalne strategije ruralnog razvoja teritorijalnog partnerstva Srijem IN 2014-2024. Izrada Lokalnog akcijskog plana za mlade predstavlja osnovu decentralizirane implementacije Nacionalne strategije za mlade. Implementacijom Lokalnog akcionog plana za mlade dugoročno se i planski rješavaju problemi mladih koji su specifični za lokalnu zajednicu i to kroz razne mjere i usluge za mlade. Kroz umrežavanje i suradnju lokalnih institucija i organizacija, kvalitnije se koriste resursi i pružaju usluge i aktivnosti za mlade, a na taj način financijska sredstva su usmjerena prema potrebama i prioritetima mladih na lokalnu.

Općinsko vijeće također je podržalo i Lokalnu strategiju ruralnog razvoja teritorijalnog partnerstva Srijem IN, između općina Ruma i Indija. Riječ je o važnom dokumentu koji se temelji na strategiji ruralnog razvoja općine Ruma 2011.-2021. godine.

S. D.

TJEDAN U BAČKOJ

I bi Uskrs

U tjednu iza nas slavio se Uskrs. Poklopilo se ove godine da su ga slavili svi kršćani i katolici i pravoslavci. No, za lokalne, somborske političare, ovaj Uskrs bio je drugačiji nego li za ostale građane koji se politikom ne bave i koje politika ne zanima. Oni odlazeći s vlasti vjerojatno su vrijeme Uskrsa proveli razmišljajući što im se to desilo i što sada kada više nema funkcija, privilegija i svega drugoga što donosi vlast. Neki od njih možda i u razmišljanju što to ostavljaju iza sebe i mogu li ih ovi dolazeći optužiti, ako ne kroz pravosudni sustav, a onda kroz medije za neke nezakonite radnje. Ovi dolazeći, u intenzivnoj stranačkoj kombinatorici, raspoređujući funkcije u lokalnoj vlasti, javnim poduzećima, upravnim odborima... Mi, treći, promatrači svega toga, slavili smo Uskrs, jer i tako nam je sve dobro poznato. Bojim se, po onoj narodnoj – sjaši Kurta, da uzjaše Murta.

Pomislit će vjerojatno neki da sam previše oštra, da ljudima trebam dati šansu, da se nešto ipak mijenja. Ne zato što mi hoćemo, već zato što se mora. Ali, znajući naše političare sumnjam.

Mogu me ovi dolazeći demantirati ukoliko riješe samo dio onih problema na koje su ukazivali dok su bili opozicija, željna preuzimanja vlasti, a sve sa porukom – da smo mi vlast u Somboru bi bi bilo mnogo bolje. Ne bi bilo stranačkih upošljavanja, otvarale bi se tvornice, ne bi se od jednog uspešnog komunalnog poduzeća pravila tri samo da bi se udomili stranački kadrovi, ne bi Sombor ostao zapećak u svakom smislu, ne bi se gradski proračun pravio metodom »copy-paste«. Sve su to primjedbe koje su se protekle dvije godine, od dojučerašnje opozicije, čule na račun gradske vlasti koju su predvodile demokrate. Eto sada prilike da se nešto započne mijenjati. Ali zašto od tri komunalna poduzeća ponovno praviti jedno kada su to tri direktorska mjesta, tri mjesta zemjenika direktora, tri mjesta pi ara... Kako odoljeti, a ne uposliti barem najzaslužnije stranačke kadrove u neko od javnih poduzeća? A obzirom da novu većinu čini devet stranaka i udruga građana bit će zanimljivo narednih tjedana promatrati tko je što tražio, a tko je što dobio.

Daj Bože da sam u krivu i da me ovi dolazeći narednih tjedana svojim odlukama i postupcima demantiraju. Jer, iskreno dosta je bilo. Pa, u Somboru nisi mogao biti ni čistač ulice ukoliko te na to mjesto ne dovede stranka. No, bojim se da će biti po onoj bugarskoj poslovice – stigli smo do dna kopamo još dublje.

Z. Vasiljević

DEJAN LOGARUŠIĆ, ČLAN OPĆINSKOG VIJEĆA ZADUŽEN ZA SOCIJALNA PITANJA I SAVJETNIK ZA ZAŠTITU PRAVA PACIJENATA OPĆINE ŠID

Pomaganje drugima moja je moralna obveza

Mislim kako u današnje vrijeme nedostaje ljudskosti i humanosti, a trebalo bi pružiti ruku svakome tko zatraži pomoć

U vrijeme kada je malo onih koji su spremni pomoći drugima i kada se čini kako je humanost izgubila svaki smisao, za intervju smo odabrali čovjeka – humanista, koji je nizom svojih dosadašnjih postupaka pokazao kako je pomoć drugima njegovo životno opredjeljenje, bez obzira na diplome visokih škola koje posjeduje. *Dejan Logarušić* iz Šida član je Općinskog vijeća zadužen za socijalna pitanja i savjetnik za zaštitu prava pacijenata općine Šid. Završio je Pravni fakultet u Novom Sadu, gdje je stekao zvanje diplomiranog pravnika, a zatim je završio i Fakultet za uslužni biznis na kojem je stekao zvanje diplomiranog ekonomista. Također je specijalizirao akademski studij na smjeru izvršno upravljanje u sustavu državne uprave na Kriminalističko-policijskoj akademiji, gdje je stekao zvanje specijalist-kriminalist. Trenutačno je na drugoj godini doktorskih studija Pravnog fakulteta u Kragujevcu, na smjeru javno-pravna i i teorijsko-pravna znanstvena nastavna oblast. Prije uposlenja u općinskoj upravi radio je osam godina u projektantskoj tvrtki »Šid-projekt« u Šidu, na radnom mjestu pravni-ka. Međutim, kako ističe, želja mu je bila raditi posao gdje će biti ispunjen i koji će mu omogućiti pomoći drugima u nevolji. Ističe kako mu je to kršćanski poriv, a u svom dosadašnjem radu to je i dokazao, pomažući drugima čak i vlastitim sredstvima.

Na koji se način pomaže socijalno ugroženim osobama?

Šid je nekada bio sredina gdje su bili industrijskog giganti

»Srem Šid«, »Uljarice« i mnoga druga poduzeća koja su uspješno radila i gdje je bio uposlen najveći broj Šidana. Zbog propasti gospodarstva i loših privatizacija, Šid je jedan od gradova u Srijemu gdje je najveći broj nezaposlenih, a samim tim i korisnika socijalne pomoći. Nama se svakodnevno ljudi obraćaju za pomoć, ali prema novom zakonu i novim uputama koje smo dobili iz resornog ministarstva, mi više ne možemo iz općinskog proračuna davati jednokratnu pomoć, što smo ranije radili. To može jedino raditi Centar za socijalni rad. U komunikaciji s tom ustanovom svaki se mjesec iz proračuna prebacuju određena novčana sredstva za isplatu jednokratne pomoći.

Što vas je navelo da se opredijelite za posao koji trenutačno radite, s obzirom na to da ste radili u veoma uspješnoj tvrtki?

Najveća čovjekova radost je kada pomaže drugima i kada navečer legne spavati, da zaspi spokojno, jer zna kako je učinio neko dobro djelo. Na ovom radnom mjestu mogu dosta pomoći drugima. U poduzeću gdje sam prethodno radio imao sam čak i veća primanja, ali nekada nije novac najbitniji.

Odnedavno obnašate i dužnost savjetnika za zaštitu prava pacijenata u općini Šid. Taj posao radite volonterski. Čini li vas taj posao sretnim?

S obzirom da sam ispunjavao sve uvjete raditi taj posao, prihvatio sam ga jer je kompatibilan s mojim. Kod mene dolaze ljudi koji su nezadovoljni uslugama – što u državnim domovima zdravlja, što u privatnoj

praksi, ordinacijama i ljekarnama. Postoji određena procedura koja se provodi po prijemu žalbe. Mala smo sredina i te probleme rješavamo u partnerskom odnosu između davatelja i primatelja usluga.

Temeljem dosadašnjeg rada, možete li nam reći na što se žalbe pacijenata najčešće odnose?

Pritužbe se najviše odnose na zakazivanje pregleda. Kod nas je preopterećenost velika kod određenih specijalista, s obzirom da ih je nedovoljno, i pacijente ne uspiju u zakonskom roku od 30 dana primiti na pregled. Iz tog razloga se žale i traže da se taj rok produži, što zakonski nije moguće. Zdravstvene su ustanove dužne izdati potvrdu kako ne mogu u roku obaviti pregled i s tom potvrdom pacijent ode u privatnu ordinaciju, za čiji pregled bi Fond za mirovinsko i invalidsko osiguranje trebao refundirati troškove. Međutim, mislim kako smo napravili važan korak i da će Šidani uskoro imati ponovno doktore specijaliste u svom gradu, koji ovdje nisu bili više od 10 godina. Za njihov dolazak sredstva će biti osigurana iz općinskog proračuna, a prostorije za njihov rad osigurat će šidski Dom zdravlja. To nam je bio prioritet i uskoro će se to i realizirati, a velika pomoć u svemu tome pružena nam je od strane Savjeta za zdravlje općine Šid.

Kao član Općinskog vijeća, ali i kao pojedinac, u više ste navrata pomagali socijalno ugroženim obiteljima, ponekad i iz vlastitog džepa.

Dok sam bio predsjednik

Nadzornog odbora Sportskog centra u Šidu, imao sam novčana primanja od 35.000 dinara mjesečno. Sva ta sredstva uplaćivao sam za rad udruge »Otvoreno srce«, u kojoj rade s djecom s posebnim potrebama. Više ne obnašam tu dužnost, ali se iz proračuna za njih sada izdvaja 250.000 dinara. To je predivna udruga gdje djeca zajedno s roditeljima i odgojiteljima rade u kreativnim radionicama, a ja sam se prihvatio obveze djecu iz Privine glave svake subote dovoziti i odvoziti kući.

Kakvi su vam planovi u daljnjem radu?

Najveća želja mi je da ponovno proradi gospodarstvo u šidskoj općini i da korisnika socijalne pomoći bude sve manje. Nadam se nekom boljitku i napretku gospodarstva, dolasku novih investitora i kada budem vidio da veliki broj Šidana ponovno ide na posao, bit ću najsretniji. Svaki put kada vidim patnju i jad ljudi, potresem se, jer kada vidite kako netko u ovom gradu nema kupaonu, struju i vodu, pogotovo gdje žive mala djeca, ne možete ostati ravnodušni. Mislim kako u današnje vrijeme nedostaje ljudskosti i humanosti, a trebalo bi pružiti ruku svakome tko zatraži pomoć. Nadam se u skorije vrijeme većoj kršćanskoj ljubavi među ljudima.

Suzana Darabašić

UNAPREĐENJE PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ŠIDSKOJ OPĆINI

Očekuju se kvalitetnije usluge

U cilju unapređenja primarne zdravstvene zaštite u šidskoj općini, tročlano povjerenstvo Vijeća za zdravstvo općine Šid obišlo je u proteklom razdoblju svih 18 mjesnih zajednica u šidskoj općini

nemaju adekvatne uvjete za rad, niti svog stalnog liječnika.

U šidskom Domu zdravlja veliki problem predstavlja specijalizacija, jer Šid već godinama ne dobiva specijaliste koji su potrebni na odjelima psihijatrije,

ni i seoske ambulante u njima, kao i matičnu zdravstvenu ustanovu u Šidu, kada je izvršena provjera stanja objekata, zaposlenog kadra i opreme u ustanovama primarne zdravstvene zaštite. Kako bi se pacijentima u selima, gdje liječnici dolaze samo jedanput ili dva puta tjedno, omogućio besplatan pregled na jednom mjestu, tijekom proteklog tjedna u organizaciji Vijeća za zdravstvo, Doma zdravlja, Crvenog križa i Društva za borbu protiv dijabetesa i karcinoma, organizirani su Bazari zdravlja na kojima su mještani u najudaljenijim selima šidske općine imali priliku bez zdravstvene knjižice, potpuno besplatno, provjeriti svoje zdravstveno stanje. Kako je istaknuo predsjednik Vijeća za zdravlje općine Šid *Aleksandar Petrović*, problema ima puno, pogotovo u seoskim ambulantama koje

hitne službe, radiologije i interne medicine, gdje radi samo po jedan liječnik, što nije dovoljno. I pokraj svih problema, Služba hitne pomoći dobila je proteklog tjedna priznanje na skupu vođanskih bolnica na Andrevlju, da je najbolja služba takve vrste u Vojvodini. Uzimajući u obzir razućenost šidske općine, udaljenost od Instituta u Srijemskoj Kamenici, gdje se iz šidske općine zbrinjavaju hitni slučajevi sa stanjem akutnog infarkta miokarda i uzimajući u obzir sve probleme koji postoje, kao i da Služba hitne pomoći ima samo jednog liječnika, ovo priznanje je od iznimno velikog značaja za zaposlene na odjelu hitne pomoći u Šidu. Ukoliko se ostvare svi planovi Vijeća za zdravstvo, građani šidske općine mogu se nadati kvalitetnijim uslugama kada je primarna zdravstvena zaštita u pitanju.

S. Darabašić

TJEDAN U SRIJEMU

Humanitarne akcije

Čini se da su u posljednje vrijeme humanitarne akcije jedini način da se prikupe neophodna sredstva za liječenje mladih ljudi. Barem je to posljednjih godina postala redovita praksa u Šidu, a vjerujem i u ostalim gradovima u Vojvodini. Na ovu priču ponukala me je ovojtedna, ne i prva akcija Ureda za mlade Općine Šid, koji je organizirao, zajedno sa srednjoškolcima volonterima, dobrovoljnu akciju za dvadesetogodišnjeg *Nikolu Stupkina* iz Šida, koji je prilikom povrede na snijegu zadobio teško oštećenje kralježnične moždine i djelomičnu oduzetost udova. Za drugi Nikolin tretman matičnim stanicama u Beču potrebno je prikupiti još 10.000 eura, a liječnici prognoziraju da će mu taj tretman umnogome poboljšati oporavak. Ovo nije prva dobrovoljna akcija, na žalost u šidskoj općini ih je proteklih godina bilo više i to uglavnom za mlade ljude. I čini se da je javnost Srbije pobijedila, barem što se tiče pojedinih slučajeva, jer je poslije višemjesečnih borbi i kampanje prošle godine svoj djeci koja boluju od teških bolesti, a ne mogu se liječiti u svojoj zemlji, omogućeno liječenje u inozemstvu o trošku države. *Anita Balaž* iz Erdevika, mjesta šidske općine, prvo je dijete koje je nakon brojnih humanitarnih akcija u Šidu upućeno izvan granica Srbije i čije je liječenje financirao Republički fond za zdravstveno osiguranje. Aniti je ovih dana u Beču ugrađena srčana pumpa, lakše diše i lekari se nadaju da se neće morati raditi transplantacija pluća. Anita je imala sreće, jer brojne humanitarne akcije i »žurke« ne bi mogle pomoći da se skupi tolika svota novca kako bi je roditelji odveli na liječenje. Ali, na žalost, nisu Nikola i Anita jedini. Koliko je samo danas bolesne djece i bespomoćnih roditelja koji im ne mogu pomoći? Ono što mene osobno impresionira jest što kod mladih, bez obzira na okolnosti u kojima živimo i gdje se čini da je humanost izgubila svaki smisao, solidarnost i želja za pomoći nije iščezla. Mladi Šidani su volontirajući lijepili plakate Nikoli za pomoć, a prije toga na štandovima dijelili letke preko kojih su se građani informirali o načinu na koji mogu pomoći Nikoli. Sjetimo li se izdvojiti sredstva upravo za ovakve slučajeve? A dok se ostali ne sjete, evo i mi novinari medijskom kampanjom, jednom praznom porukom na 7166 sms-om za Nikolu, pružimo naše malo, a njemu puno za ozdravljenje, da opet stane na noge i vrati se u normalan život.

Suzana Darabašić

PUTOPIS: BRUXELLES, GLAVNI GRAD BELGIJE

Pogled na stari dio grada
s Kunstberga

Grad arhitektonske umjetnosti i gastronomskih užitaka

Europski parlament

Iako je boravak u ovom glavnom gradu Belgije trajao svega dva dana, predstavnici kulturnih i civilnih udruga Hrvata iz Vojvodine, odnosno Srbije, uspjeli su, osim sudjelovanja na Plenkovićevom panelu, obići Europski parlament iznutra, upoznati se i razgovarati s njegovim uposlenicima, posjetiti multiaktivan muzej parlamenta, te osjetiti ritam grada šecujući se srcem Bruxellesa – starim dijelom grada i fotografirati se na jednom od najljepših trgova Europe – Grand Placu.

Manneken Pis

Osim impozantnih građevina iz XVI. i XVII. stoljeća, grad ima i dio u kome je dominantna nova, »staklena« arhitektura XX. stoljeća, gdje je sjedište Europskog parlamenta i Europske komisije, a može se reći i novinara, budući da je Bruxelles grad s njihovim najvećim brojem.

Bruxelles nudi posjetiteljima i gastronomske užitke. U ovoj zemlji »izmišljen« je pomfrit, a čokoladni bomboni i vaflji belgijski su proizvodi vrhunske kvalitete, dok žed gasi pivo brojnih pivovara ove zemlje. Poznata je i belgijska čipka, koja važi za jednu od najljepših na svijetu.

Ono što gotovo svi turisti ponešu iz Bruxellesa uslikano fotoaparatom ili na razglednici je Atomium, predimenzionirani model molekule kristala leda, podignut 1958. godine za svjetsku izložbu kao simbol atomskog doba. Hrvati iz Vojvodine to nisu stigli vidjeti, ali budući da je europarlamentarka *Zdravka Bušić* naglasila kako je ovaj posjet samo početak europske priče, bit će prilika za vidjeti Atomium, ali i Luxembourg i Strasbourg, također gradove Europskog parlamenta.

Je. D.

25. travnja 2014.

Dojmovi

Posjet Bruxellesu većini je donio nove turističke uspomene, nova poznanstva, iskustvo o funkcioniranju Europskog parlamenta, dok je nekima poslužio čak i za otkrivanje i zanimljive strane bavljenja politikom.

EDI TAJM, SRIJEMSKA MITROVICA

Sviđa mi se sklad kojim grad odiše. Sve je čisto, uređeno i plan-ski organizirano. Također, pozitivno iskustvo mi je i to što sam upoznao puno novih mladih ljudi, kako iz naše grupe, tako i mlade iz Hrvatske koji stažiraju pri uredu Zdenke Bušić. Uvidio sam važnost politike za funkcioniranje cijelog svjetskog sustava, pa tako i za položaj nas Hrvata u Srbiji. Prije dosadna i odbojna politika nakon ovoga putovanja mi je postala interesanija i javio mi se interes za bavljenje politikom.

SANJA ANDRAŠIĆ, SONTA

Ovo putovanje je nadmašilo sva moja očekivanja i dalo mi je poticaj razmišljanju o nastavku školovanja u smjeru politike, jer sam u Europskom parlamentu iskusila da ona može biti i zanimljiva. Od turističkih značajki Bruxellesa najviše me se dojmio glavni trg Grand Place s impozantnim građevinama koje ga okružuju, a najljepša od njih mi je Gradska vijećnica.

ANITA ĐIPANOV, MONOŠTOR

Bilo je divno osjetiti puls grada koji je živ na svakom koraku, čije žile kucavice odjekuju na svakom kutu građevine koja niče ispred tebe, bilo da se radi o Gradskoj vijećnici ili tek nekoj poznatoj trgovini čuvene belgijske čokolade, a čije je glavno tijelo, pokretačka mašina, smještena u samom srcu Bruxellesa u Europskom parlamentu.

MARTINA CRNKOVIĆ, TAVANKUT

Osim samog grada, koji me je osvojio svojim građevinama, najjači utisak mi je ostavio panel na kojemu je govorio prof. Žigmanov. Veliki pljesak koji je profesor dobio i način na koji su nas ljudi u Bruxellu ugostili ostavio je dojam na mene i uvjerio me da nam ti ljudi žele pomoći i da će se naš položaj u Srbiji popraviti.

Stari dio grada

Belgijska čipka

25. travnja 2014.

IPA

Godinama unatrag u Srbiji se promiču, te realiziraju IPA programi, kao instrument Europske unije za pružanje potpore suradnji u pograničnim područjima susjednih država. Ovakvi se programi provode u mnogim sektorskim područjima, pa tako i u kulturi.

U IPA programima mogu sudjelovati i udruge građana, što može biti prilika i za hrvatske udruge iz Vojvodine. S obzirom na teritorij na kojem se nalaze, ovdajšnje se hrvatske udruge mogu okušati u prekograničnim projektima s Hrvatskom i Mađarskom. S Mađarskom je u tijeku implementacija trećeg ciklusa projekata, a s Hrvatskom drugoga. Iako je teško doći do pouzdanih podataka o tome, uskoro se očekuju novi pozivi kako za prijedloge projekata s Mađarskom, tako i sa Hrvatskom. U svezi s posljednje spomenutim, proteklih mjeseci organizirana je serija susjedskih »kava/kafa« susreta, okupljajući predstavnike gradova i općina, zainteresiranih institucija i udruga...

Međutim, pisanje IPA projekata je nimalo laka zadaća, ono je znatno kompliciranije i zahtjevnije od apliciranja na natječajna sredstva u zemlji (lokal, pokrajina, republika). Osim obimne »papirologije«, složene procedure i pronalaženja odgovarajućeg partnera, jedan od problema za mnoge je to što korisnik dotacije treba sufinancirati svoj projekt u iznosu od minimum 15 posto. Dok je za pomoć pri pisanju projekta moguće angažirati neku od stručnih agencija ili tzv. »freelance« stručnjaka za ovo područje (što se također plaća), problem sufinanciranja za male organizacije predstavlja veliku prepreku. Čak i ako se ne odluče za ovakav pothvat, važno je da udruge prepoznaju potencijale IPA-e, te programe takve vrste, koji se primjerice realiziraju u njihovoj lokalnoj zajednici, neizravno iskoriste za predstavljanje svojih dostignuća ili umrežavanje sa susjedima (poput primjerice dobrih iskustva HBKUD-a »Lemeš« u projektu MZ Svetozar Miletić i Bačaljmaša u Mađarskoj).

Osim projekata s kulturnim predznakom, sudeći po ranijim ciklusima, bilo je i onih koji su podrazumijevali i neka druga područja koja bi mogla biti interesantna pojedinim hrvatskim udrugama kao što su: ruralni turizam, stari zanati, žensko poduzetništvo, ljudska prava, ekologija...

Glede dosadašnjih IPA programa, od hrvatskih je udruga najaktivniji bio HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, koji se u utrci za EU sredstvima oprobao dva puta. Iako u tome nisu uspjeli, ne odustaju te spremaju novi projekt za program s Hrvatskom. Bez obzira na to što ovaj posao nije nimalo lak, vrijedi pokušati.

D. B. P.

NEZADOVOLJSTVO GRAĐANA ISKAZANO NA INTERNETU

Peticija protiv Cecinog koncerta na Petrovaradinskoj tvrđavi

Bližu 3.000 ljudi potpisalo je do srijede internetsku peticiju »Stop koncertu Cece na novosadskoj Tvrđavi«. Peticiju su na internetu i društvenim mrežama pokrenuli građani koji protestiraju zbog gostovanja folk pjevačice Svetlane Ražnatović Cece na »Tamburica festu«, koji će biti održan 28. lipnja na Petrovaradinskoj tvrđavi.

države, ne znači da se ne treba boriti protiv takvih ljudi«, napisali su autori peticije.

Autori peticije su također pokrenuli i pitanje zašto je folk pjevačica pozvana pjevati na festivalu tamburaške glazbe.

Organizatori Tamburica festa objavili su kako će manifestacija »Tamburica Fest« biti održana od 26. do 28. juna

Autori peticije su na sajtu www.peticije24.com naveli da nije u pitanju umjetnički ukus ili vrsta glazbe, već je problem u tome što je Ražnatovićeva pripadala grupama nekažnjenih »zločinaca iz devedesetih, koji nastavljaju sa svojim poslom«.

»Svetlana Ražnatović je udovica ratnog zločinca Željka (Arkana) Ražnatovića. Ona je s njim išla po logorima tijekom devedesetih i sudjelovala u njegovom biznisu, a nakon njegove smrti potpuno ga je i preuzela«, navodi se u opisu internet peticije.

Autori peticije su naveli i da je Ražnatovićeva svojim pjesmama tijekom devedesetih sudjelovala u propagandi, koja je, prema njihovom mišljenju, imala za cilj držati stanovništvo u »ratnohuš-kačkoj komi«.

»Za sva svoja nedjela, Ražnatovića zaslužuje biti u zatvoru na maksimalnoj kazni. To što se njena kazna završila na elektronskoj narukvici zbog nemoći

na Petrovaradinskoj tvrđavi u Novom Sadu i da će, između ostalih, pjevati i Svetlana Ražnatović. Nastupit će i Zvonko Bogdan, tamburaški orkestar Dyaco, kao i 12 tamburaških orkestara u natjecateljskom dijelu.

U obranu nastupa Svetlane Ražnatović na ovom festivalu stao je dr. Jovan Pejić, predsjednik Organizacijskog odbora »Tamburica festa«.

»Peticija me ne interesira. Tekst je krajnje zlonamjeran i neumjesan, primjer govora mržnje. Smatram da je Ceca umjetnica koja može pridonijeti promociji tamburaške glazbe. Ponosan sam što je pristala gostovati u revijalnom dijelu programa«, izjavio je Pejić i naglasio da će ona neke pjesme izvesti uz pratnju tamburaškog orkestra. On je izjavio i da koncert ove pjevačice neće biti plaćen iz proračuna Novog Sada, već od strane sponzora iz privatnog sektora.

D. B. P.

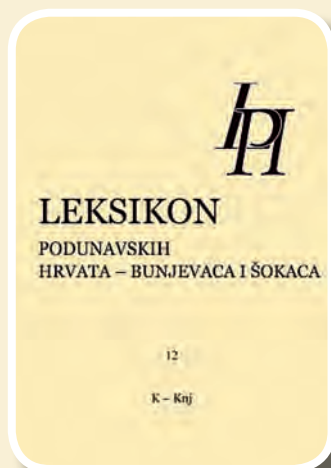
Okrugli stol »Urbani Šokci 9« u Osijeku i Somboru

SOMBOR – »Šokačka grana« iz Osijeka i UG »Urbani Šokci« iz Sombora organiziraju u petak i subotu, 25. i 26. travnja, Međunarodni okrugli stol »Urbani Šokci 9 – Panonija 2«. Tema ovogodišnjeg okruglog stola je »Kako se to može biti Europljanin i živjeti u Šokadiji«.

Prvog dana rada sudionici će se okupiti u Osijeku u dvorani Šokačke grane, a drugog dana, 26. travnja, u Somboru u Gradskoj knjižnici »Karlo Bjelicki«, na dječjem odjelu (Trg cara Lazara 3), s početkom u 10 sati. U radu okruglog stola u Osijeku i Somboru, među ostalima, sudjelovat će: *Zvonimir Pelajić, Tomislav Žigmanov, Marija Šeremešić, Katarina Čeliković, Alojzije Stantić i Zvonko Tadijan*. Sudionici kulturno-umjetničkog programa u Somboru bit će članovi UG »Urbani Šokaci« i pjevačka skupina UG »Tragovi Šokaca« iz Bača, a najavljena je i likovna izložba *Marije Turkalj Matić*.

Predstavljanje 12. sveska Leksikona u Baču

BAČ – HKPU »Zora« iz Vajske organizira predstavljanje 12. sveska Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca, koje će biti održano večeras (petak, 25. travnja) u prostoriji župnog ureda sv. Pavla apostola

u Baču, s početkom u 19 sati. Svezak će predstaviti glavni urednik Leksikona dr. sc. *Slaven Bačić* iz Subotice, bački župnik vlč. *Josip Štefković* i sveučilišni profesor, akademik *Ivan Gutman*. U programu je predviđeno i sudjelovanje suradnika Leksikona – *Josipa Dumendžića Meštra* iz Bođana, te *Tonke Šimić* iz Plavne.

Z. P.

Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića u Plavni

PLAVNA – VI. dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića bit će održani u Plavni u subotu i nedjelju 26. i 27. travnja, u organizaciji HKUPD-a »Matoš« i uz logističku potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Manifestacija počinje u subotu u

9 sati otvorenjem Likovne kolonije udruge »Cro Art« iz Subotice na bačkoj tvrđavi. U 18 sati u župnoj crkvi sv. Jakova u Plavni slijedi sv. misa, a u 19 sati bit će svečano otvorenje manifestacije u OŠ »Ivo Lola Ribar«. U prigodnom programu će sudjelovati dječji folklor, tamburaški sastav i ženska pjevačka skupina HKUPD-a »Matoš«, te gosti iz Subotice. Tom će prigodom biti obilježeno 100 godina od smrti A. G. Matoša i 120. obljetnica od rođenja dr. Josipa Andrića, a bit će predstavljena i monografija u povodu pet godina postojanja i rada HKUPD-a »Matoš«.

Drugi dan manifestacije počinje sv. misom u 9.30 sati, a potom slijedi dječja radionica, otvorenje izložbe radova s likovne kolonije te nastup tamburaškog orkestra HKD-a »Šid« iz Šida. Dvodnevni će program pratiti izložba posvećena Antunu Gustavu Matošu i dr. Josipu Andriću iz privatne zbirke *Ljudevita Vujkovića Lamića* iz Subotice.

Z. P.

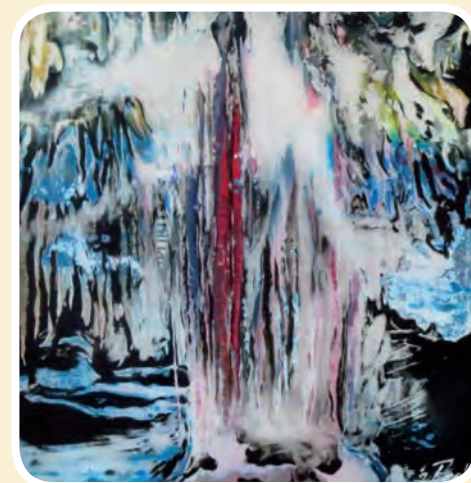
Rumski tamburaši u Somboru

SOMBOR – Veliki tamburaški orkestar HKPD-u »Matija Gubec« iz Rume sa solistima priredit će sutra (subota, 26. travnja) cjelovečernji koncert u Somboru. Koncert će biti održan u Hrvatskom domu, a početak je u 20 sati. Ulaz je slobodan.

Z. V.

Izložba Likovnog kruga Pohižek u Subotici

SUBOTICA – Nakon Sombora, izložba slika članova Likovnog kruga Pohižek iz Zagreba stiže u Suboticu. Izložba će biti otvorena u ponedjeljak 28. travnja, u galeriji Otvorenog

sveučilišta, u 18 sati. Organizator izložbe je HLU »Cro Art« iz Subotice. Izložena djela moći će se pogledati do 12. svibnja.

Novo izdanje Vodiča kroz domaće i inozemne izvore financiranja

BEOGRAD – Objavljeno je novo, jedanaesto po redu izdanje Vodiča kroz potencijalne izvore financiranja za projekte organizacija civilnog društva, lokalnih samouprava, MSP, poduzetnika i pojedinaca u Srbiji za 2014. godinu. Ova svojevrsna i jedinstvena publikacija, koju su partnerski kreirali Ured za suradnju s civilnim društvom, Ured za europske integracije, Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva i građanske inicijative, predstavlja dragocjeni izvor informacija koji ima za cilj osnažiti civilni sektor u Republici Srbiji i olakšati njegovo funkcioniranje i djelovanje. Ovakav pregled potencijalnih donatora i raspoloživih sredstava omogućava ne samo organizacijama bolju informiranost i mogućnost planiranja, već je od značaja i za međunarodnu zajednicu u Republici Srbiji kao potencijalna osnova za bolje planiranje i koordinaciju budućeg obujma i području podrške, a u cilju osiguravanja efektivnijeg i efikasnijeg investiranja u razvojne programe. Vodič možete preuzeti na www.seio.gov.rs.

MIRKO KOPUNOVIĆ, »MRVLJENJE MRVE NEBA«, NIU »HRVATSKA RIJEČ«, SUBOTICA, 2013.

Snajperska proza

Bolje nekom dati štap da nauči loviti ribu, nego mu je dati ulovljenu, stara je izreka. No, većina junaka iz zbirke pripovijedaka *Mirka Kopunovića* »Mrvljenje mrve neba« nisu imali pogodnost da im netko nešto daruje u vidu materijalnog dobra, dok su neki od njih ipak dobili salaš ili komad zemlje, mada je to samo značilo glede egzistencije: »Imalo se od čega početi, samo je trebalo raditi od jutra do mraka.«

Međutim, ni jednima, ni drugima, nisu dani u njihovim obiteljima i u životnom prostoru općenito, u vremenu jednodimenzionalne projekcije stvarnosti pod manipulacijskim plaštom socijalizma države SFRJ i početkom rata devedesetih godina na prostorima tada raspadajuće te iste države, usred ideologijskog licemjerja dominantnih diskursa stvarnosti, dakle u vremenjskim razdobljima u kojima se odvijaju Kopunovićeve pripovijetke, ti čežnjutljivi štapovi za pokušaj duhovnoga ulova, saznavanja vrednota koje sadrže energiju svjetonazora i intelektualne svijesti u prostoru kulture jedne Mittel Europe koje bi bile putokazi, potpora ili nagovijesti trajnog smisla u kovitlacu života, čime bi se poslužili i učili u potrazi za puninom svijeta. Također, nije im darovana čak ni vedrina pogleda u svakodnevlju od njihovih bližnjih, a kojima se ispisuju svjetlopiši, kako se ne bi našli u mraku situacije straha i slutnje Jozefa K., da će skončati kao pas u finalu romana *Franza Kafke*.

Unatoč tome, Kopunovićevi junaci u ovim pripovijetkama traže mogućnost spoznaje u mnogoznačnim strujama života u kojima se peru rane i blaže

Možda ovu knjigu trebamo čitati i kao putopis kroz nas »same« – koliko smo težili i koliko smo uspjeli biti dobri u dobrome, ali i koliko smo često zbog sujete, zavisti, zlobe, gluposti, moralnog lopovluka i obijesti, nanosili zlo, kako sebi, tako i drugima

boli, ali se i raduje u okrepljujućoj svježini voda, kada im se dogodi prilika da ruku provuku u osvježavajućoj, autentičnoj vodi života, a to je prilika koja rađa želju da se zapliva u toj riječi, ali i kada se zapliva, u notornoj nemoći stradaju individualiteti koji su zapisani u ovim pripovijetkama.

OSLONJENI NA SEBE

Tako su Kopunovićevi književni junaci oslonjeni na sebe, na svoje snage, u nastojanjima da sudjeluju u punini svijeta i divnom koloritu bogatstva životnog podneblja. U tim potragama, poklekli pod teretom svojih sudbina, zbog neostvarenosti

tog sudjelovanja u punini svijeta, umjesto da i dalje nastoje obrađivati svoje životne vrtove, čak i nakon određenih neuspjeha, oni se predaju i dopuštaju bujanje duhovnog korova, postajući kao osobe zbroj raznih duševnih boli, srdžbe, konflikata, gorčine, nostalgije, depresivnih snatrenja i samoubojstvenih poriva.

Pri tome, ostavljaju i svoje bližnje i voljene osobe bez podrške i ljubavi, makar i oni sami, uzročno, ostali bez te iste podrške i ljubavi, prepuštajući se i postajući tako dio užasa ritualnog naprezanja za daljnje otaljavanje života u duhovnoj pustoši, sve dok ne dođe »Ona«, kako kaže Jakov u pripovijetki »Mrvljenje mrve neba«, misleći pri tome na smrt. Nelagoda svakodnevnice izbija iz ovih priča kao hladnoća i vonj memle iz apatičnih podruma iznevjerenih nada i izgubljenih ljubavi.

NEOREALIZAM U POSTMODERNI

Pripovijetke Mirka Kopunovića mogu se okarakterizirati odrednicom neorealizam u postmoderni, kao što je to proza *Eduarda Galeana*, *Roberta Bolanoa*, *Raymonda Carvera*, *Marka Vidojkovića*, *Mihajla Spasojevića* ili *Marka Pogačara*. U pitanju je snajperska proza. Kopunovićev prozni iskaz je sveden, bez stilskih ukrasa, odsječan, a izražajna sažetost i jasnoća izraza, precizno ciljajući, pogađa u središte upečatljivih sudbina i karaktere Kopunovićevih likova, uvlači čitatelje u djelo, upečatljivo i potresno otkrivajući i predočavajući frustracije, razočaranja, otuđenja, ali i prijateljstva i težnje junaka ovih pripovijetki da pronadu ljubav.

A ta imenica – mjesto, jer su u ovome književnom pismu to konkretno toposi Subotice i mjesta pokraj Dunava, postala je za mene intrigantna riječ kao čitatelju ove knjige, jer je ne osjećam kao neutralan termin. A zbog čega? Jedno je to da je Subotica mjesto u kojem živim, a da su mjesta uz Dunav ta koja sam posjećivao, ali prije svega radi se o konkretnom doživljaju tih mjesta pisca Kopunovića, osnovice i temelja za gradnju priča, a potom čitateljskom praksom i našeg doživljaja tih mjesta, a koja oblikuju i utječu na junake ovih priča, zrcaleći društvenu zbilju. A kako? Junaci ovih pripovijetki, kako zbog formiranih mentaliteta, tako i zbog društvenog konteksta, a riječ je uglavnom o bunjevačkim Hrvatima, egzistiraju u sklopu starih, tradicijskih vrednota,

tradicijskih modela života, ali i u kontekstu stvarnosti za njih nove komunističke ideologijske zbilje, dakle u kulturno-religijskoj i ideološkoj usloženosti toponima u kojoj su smještene priče u ovoj knjizi, a Kopunović ne promašuje značenjski spektar duha tih mjesta.

JEZIČNI ZNACI

Jezični znaci se u dinamici jezične prakse pisca sklapaju u točki te imenice – mjesto, kao jezgra usložnjavajućih odnosa dvaju polova: zijeva praznine koji je nastanjiv za osjećaj ljudskog, duhovnog trajanja, ali se Kopunovićevi junaci sapleću na putevima k mjestima intimnih utočišta, dok žele graditi vlastite stilove života, ne snalazeći se u komešanju vanjskog svijeta, a gluhi su za bezglasne razgovo-

re pod nebeskim visinama, a s druge strane čine zbroj u kulturnoj, jezičnoj, povijesnoj pripadnosti pojedinca mjestu življenja, u kojemu se odvijala prošlost, koja supostoji zahvaljujući kulturnoj memoriji i gdje se ostvaruje sadašnjost, koja već stremlji k budućnosti tih mjesta egzistencijalnosti.

Nema u ovim pripovijetkama velikih zapleta u rasvjetljavanju motiva ljudskih postupaka, a »nisu ni potrebni«, kao što je to rekao *Eugene O'Neill* za svoje dramsko djelo »Ledadžija dolazi«, jer: »Dovoljan je čovjek«. Junaci Kopunovićeve knjige, čiji jezici ostaju slani, ne ostvaruju životne uspjehe u prenapregnutoj borbi za opstanak ili u nastojanjima za ostvarenje snova o plemenitom postojanju – da parafraziram pjesnika *Yeatsa*, a za utjehu im ostaju tek molitve-

nici ili kantorovo pjevanje prilikom sprovoda, dok traže mir za svoje pomućene duše.

I dok otkrivamo prešutne snage u malom broju rečenica u ovim pripovijetkama, možda ovu knjigu trebamo čitati i kao putopis kroz nas »same« – koliko smo težili i koliko smo uspjeli biti dobri u dobrome, ali i koliko smo često zbog sujete, zavisti, zlobe, gluposti, moralnog lopovluka i obijesti, nanosili zlo, kako sebi, tako i drugima. Uvjeren sam da je za Mirka Kopunovića pisanje čin nade u njegovoj osjetljivosti za bitak i pismo, a što još ostaje za nas, čitatelje ovoga teksta?

Odgovorit ću odmah. Za nas čitatelje ove pripovijetke su mogućnost susreta i međuprožimanja putem teksta s onim što je istinski autentično.

Zvonko Sarić

STRUČNJACI IZ ZAGREBAČKOG MDC-A U SUBOTICI

Kako objaviti dobru muzejsku knjigu?

U Gradskom muzeju Subotica prošloga je tjedna održano predstavljanje dviju knjiga iz serije biblioteke jedinstvenih priručnika pod nazivom »Kako objaviti dobru muzejsku knjigu«, koju je pokrenuo Muzejski dokumentacijski centar iz Zagreba (MDC). Predstavljene su dvije knjige: »Kako napraviti publikaciju za djecu i mlade« i »Što je to muzejski katalog?«.

Muzejske publikacije za djecu i mlade zauzimaju značajno mjesto u muzejskom nakladništvu zbog svojih specifičnosti i namjena. Prema riječima urednice i dugogodišnje voditeljice specijalne muzeološke knjižnice MDC-a mr. sc. *Snježane Radovanlija Mileusnić*, edukativna izdavačka djelatnost muzeja jedna je od najzahtjevnijih dionica spomenute djelatnosti.

»Knjigu 'Kako napraviti publikaciju za djecu i mlade' smo

posvetili edukativnim muzejskim publikacijama za djecu i mlade, ali i njihovim roditeljima, odnosno odraslima u njihovoj pratnji, učiteljima, profesorima, te muzejskom osoblju koje se bavi edukativnom djelatnošću. Time MDC nastoji upozoriti na važnost stručnog i profesionalnog rada na pripremi i objavi

muzejskih edukativnih sadržaja, kao i na niz njihovih muzeoloških, pedagoških, didaktičkih, psiholoških, komunikoloških i nakladničkih specifičnosti koje se ne smiju olako zaobići ili zanemariti.«

U Subotici je predstavljeno i 50. izdanje stručno-znanstvenog časopisa »Muzeologija«, koje je

tematski vezano za prezentaciju baštine u digitalnom obliku. U ovom se časopisu publiciraju i doktorski radovi, ali u vrlo malom broju, jer su doktorati iz muzeologije rijetkost, kaže ravnateljica MDC-a *Višnja Zgaga*.

O samom MDC-u govorila je kustosica Gradskog muzeja Subotica *Ljubica Vuković Dulić*.

Muzejski dokumentacijski centar je institucija osnovana 1955. godine, s ciljem dokumentiranja, komuniciranja i prikupljanja informacija.

Danas je središnja točka hrvatske muzejske mreže.

Među publikom su bili predstavnici drugih vojvođanskih muzeja. Nastavak je ovo dosadašnje dugogodišnje suradnje, koja traje još iz vremena bivše Jugoslavije.

S. J.

IZ ŽIVOTA SALAŠARA: ŠTETA OD UNIŠTENI DOLOVA (II. dio)

Piše: Alojzije Stantić

U komšiluku raja

Purgla. Gusta mriža dolova je držala visoko podzemne vode što je itekako bilo od hasne zemljodilstvu. Vлага isparene vode sa ti veliki površina skupljala se u povrimene kišne oblakove rad tog je kiša češće padala, a nuz to i šira okolica dolova je imala veću vlažnost ajera što je pogodovalo obližnjim usivima.

U meteorološkoj stanici na Paliću zabilježeni podaci o izmirenim padavinama, pokazuju da je prija isušivanja dolova, recimo u desetljeću trideseti godina XX. vika, u našem ataru palo godišnje u prosiku za oko 100 litara (oko 15 posto) po kvadratnom metru vodenog taloga više. Isušivanjem je izgubljena ta velika količina vlage, a zdravo je spuštana razina podzemni voda, pa se od onda i rad tog, od početka šezdeseti godina, ositno počela minjat mikro-klima subatičkog atara. Do tog vrmena su rata-ri kadgod po velikim doljačama skoro svake godine s prolića sijali muvariku, jel su se u njoj sjednale podzemne i nadzemne vode posli topljenja sniga i ugušile usive. Da posli isušeni prolićni lapa (žitko blato) doljače ne ostanu zaparložene u nji su posijali muvariku. Danas iz znatiželje nemož vidit ovu krmnu biljku, koju su onovrimeno poranili sa konjima.

Subatički atar je bio bogat vodama: na severu s više manji i veći jezera (Ludaš, Palić, Kelebića, Tavankut...) a s južne i zapadne strane sa dolovima koje su tvorile ričice Krivaja i Čiker, med kojima je bio najveći i u svačem najbogatiji vantelečko (Pavlovac) – đurdjinsko - načvinski (Stari Žednik) do kojeg su tvorile krakovi Krivaje.

(Nastavak slidi)

Udolovima je rasla trska, roguza, više feli puzavica, a po obodima s mlakom rasli su ritski rastovi (hrastovi), više feli kanadla (kanadski topola), više feli vrba, a po obodu s mlakom rasla je sita, šaš i trava, a u travi je raslo sedamdesetak fela raslinja (prvi ih je počeo istraživat prof. B. Šturm, oko pedeseti godina, prid sumrak dolova). Iz dolova su nestali diviji svinji, vukovi (spominjun se u pripovijdanju starije čeljadi u pripovijatkama Balinta Vujkova, posljednji jelen je ubijen u Purgli 1911. g. (sačuvani su mu rogov); iz trske su nestale tice trščarice, a samo je u njima živilo i u priletu otpočivalo sedamdesetak feli ovi tica (!); ode su se gnjizdile i živile, a nestale su divije guske, droplje – dika panonski pustara.

UZDUŽ I POPRIKO

Bačku sam prošo »uzduž i popriko« spoznao sam da su dolovi kadgod bili njezin najlipči dio, s uskim, vijugavim i dugačkim zatrščanim vodama u kojima je živio biljni i zdravo bogat životinjski svit. Jel smo živili blizu dola ko dica kad god smo mogli,

liti pa i zimi, vrtili smo se po dolu, najrađe pod dolom čuvali (napasivali) svinje i marvu, liti se brčkali u čistacu (voda brez trske), zimi katkad korčuljali... Iz dola smo se često vraćali s kakim novim doživljajem. Više od četrdeset godina bavim se ribolovom i to mi je pomoglo da još bolje upoznam životinjski svit u i oko dola, pa ga i rad tog drugačije vridnujem. U tom su mi pomogli nestali dolovi i još više postojeći dolovi kod: Malog Beograda, od Skendereva do Mišićeva, kod Svetićeva, Adorjana, Bačkog Monoštora, Kapetanski rit. Ko povrimeni gost u veliki ritova i bara, mistimice nalik dolovima: Obedska bara, »Ministarske bare« na Dunavu kod »Staklare« i prilipi Kopačevski rit su mi toliko lipi ko da su u komšiluku raja, iako se ovi ritovi ne mogu rad veličine uporedit s ritovima, ko na priliku u ušću Dunava izmed Kilije i sv. Jurja, il s ništa manje velikim ritovima Tigrisa u slivu Šat-al-Araba i drugi.

Bačka je ravan omeđena Dunavom, Tisom i državnim granicom. Ove dvi velike vode su med sobom povezane kanalima,

a do vrmena opisivanja ovog izgleda bila je isprisanica malim vodotocima, potocima i ričicama, većinom obraslim močvarnim biljkama, med kojima je bilo najviše trske. Obod guste trske je zatravljen bogatom zajednicom trava i drugi biljaka u mlaki (močvarni travnjak) koja je dili od obradive zemlje. Ovo male vodotokove obrasle barskim biljkama i omeđene mlakom u ovom kraju zovu do.

DOLOVI NISU PRISUŠIVALI

Dolove subatičkog atara vodom su punile ričice Čiker i još više Krivaja sa nekoliko krakova i dosta mistimični izviraka, rad čeg dolovi nisu prisušili, čak ni u kanikuli. Vode ovi ričica su kroz milenije meandrirale, vijugale livo-desno, u zemlji napravile velika ulegnuća i stvorile posebnu mikro-klimu, sa visokom vlagom, a s okolnim drvima su bili i vitrobran zaukanim vitrovima. Širina dolova je bila najmanje pedesetak a med višim gredama i po par stotina metara, ko na priliku onda u Đurđinu ko Solinog, Frasinog il Blaškićevog salaša, a tek kaka je bila prilipa

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

Je li se Hrvatsko-Ugarska Kraljevina mogla obraniti od Turaka?

Piše: dr. Zsombor Szabó

Je li se Hrvatsko-Ugarska Kraljevina mogla obraniti od Turaka? Danas se često postavljaju ovakva i slična pitanja. Nedavno smo na jednom ozbiljnom TV kanalu čuli tvrdnju da kojim slučajem Isus nije bio razapet na križ, ne bi ni bilo kršćanstva!? Po toj logici možemo postaviti hipotezu – da nije bio nesretne bitke na Mohačkom polju, srednjovjekovna se Hrvatsko-Ugarska Kraljevina ne bi raspala i danas bi to bila velika srednjoeuropska sila. Ovakve »dopadljive« teze imaju u sebi jednu osnovnu pogrešku, jer ne uzimaju u obzir dinamičnost ljudske zajednice koja se stalno mijenja, ponekad na bolje, ali često i na gore. *Oswald Spengler*¹ tvrdi kako su pojedine civilizacije kao biljka, razvijaju se, postignu svoj vrhunac i na koncu odumiru. Srednjovjekovno Hrvatsko-Ugarsko Kraljevstvo svoj je vrhunac postiglo koncem XV. stoljeća i neminovno je moralo propasti, ali na određeni način dijelovi kraljevine su se održali i imali su kasnije vlastiti put razvoja. Danas, opet, ali na višoj razini, mogu se ponovno ujediniti, naravno pod drugačijim uvjetima. Zato bi odgovor na pitanje postavljeno u naslovu mogao glasiti: kraljevina bi se mogla obraniti da je bilo više »tog famoznog jedinstva«, da nije bila zaozvala za razvijanjem zapadnom Europom, da je imala bolju elitu, itd., itd. Prikaz srednjovjekovne povijesti naše zemlje koja slijedi, upravo je na »fonu« Spenglerovih razmatranja, jer u ovom slučaju, govorili mi o Srijemu ili malo šire, tadašnje je društvo išlo pravo prema propasti.

POBJEDA NAD TURCIMA KOD FRANKA VILLE

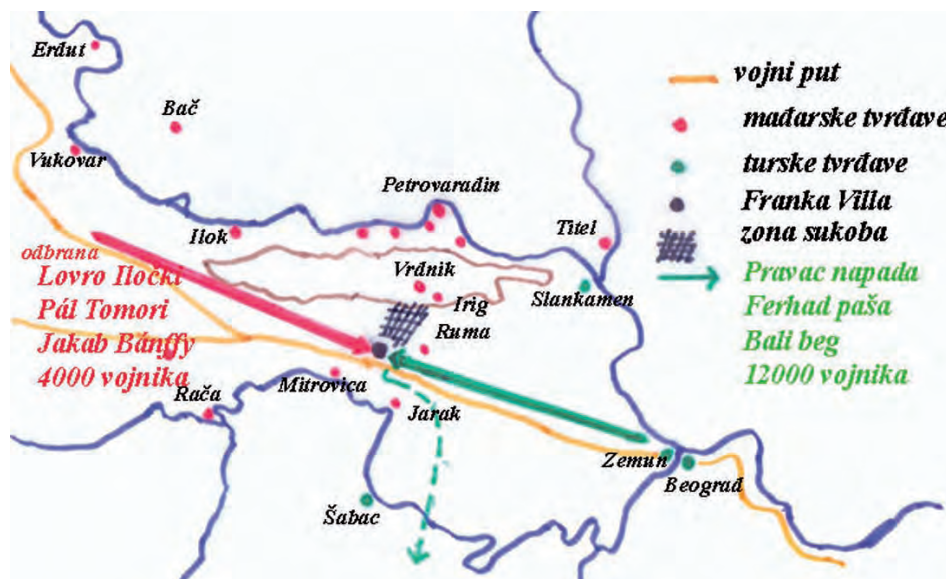
Mladi sultan *Sulejman* nije imao za cilj zauzeti npr. čitavu Mađarsku Kraljevinu, on je imao »viši cilj« pokoravanja ili bar pljačkanje daleko bogatije zapadne Europe. Cilj mu je bio zauzeti Budim i odande najkraćim putem krenuti prvo na Beč, a kasnije i dalje. Nije se želio puno »bakćati« oko ugarskih tvrđava, nego je gledao sa što manje napora

stići pod Budim. On i njegovi stratezi su odabrali stari, još od Rimljana ustanovljeni putni pravac, te od Beograda, preko hodočasničkog puta kroz Srijem, dospjeti do ceste koja uz Dunav vodi do Budima. Kada su Osmanlije u svom prvom pohodu (1521. godine) zauzele Šabac, odmah su počeli graditi most preko Save, radi prebacivanja trupa u Srijem i krenuti tim pravcem prema srcu Mađarske Kraljevine. Sulejman je htio odustati od opsade Beograda, ali meteorološke prilike su osujetile plan, nabujala Sava je odnijela turski most, a nador kraljevine *Báthori* je uspio

Villa, koji nije imao ozbiljne obrambene građevine. Grad je spaljen i porušen i nikada se više ne spominje u dokumentima. Eto kako je nestao nekad značajni grad, sjedište kustodije franjevac-observanata u Srijemu.

SITUACIJA NA HRVATSKOM DIJELU GRANICE KRALJEVINE

Mladi hrvatsko-ugarski kralj *Ludovik II.* (*II. Lajos*) je od Njemačke Carevine tražio pomoć za jedan pohod protiv Turaka. Pomoć nije stigla, jer je Carevini bila važnija

Borbe u Srijemu 6. i 7. kolovoza 1523. godine

potisnuti Turke iz dijela Srijema. Vidjevši kako Mađari nemaju namjeru povratiti izgubljene tvrđave, 1523. godine Sulejman šalje u napad svog šogora *Ferhad* pašu, smederevskog sandžakbega i beogradsku pašu *Balija* s oko 12.000 vojnika, koji su imali zadatak preostale utvrde u Srijemu (Vrđnik, Irig, Árpatahló, danas Ruma, Árki, danas Jarak, Srijemsku Mitrovicu) zauzeti ili porušiti i račistiti put za veći napad na središnjicu Mađarske Kraljevine. Pod vodstvom *Pála Tomorija*, *Jakaba Bánffyja* i *Lórinca Újlakija* (*Lovre Iločkog*) u predjelu oko Franca Ville (tada se zvao i Nagyolaszi) Osmanlijama se suprostavilo oko 4.000 vojnika i u više bitaka, koje su vođene 6 i 7. kolovoza, brojniji napadači su potisnuti. U ovim je borbama najvjerojatnije stradao i sam grad Franka

borba s Francuzima oko prevlasti u Europi. Austrijanci su se pripremali za obranu svojih pokrajina, austrijski nadvojvoda *Ferdinand* (pretendent za hrvatsko-ugarsko prijestolje) već je od 1521. godine redovito plaćao dio vojnika koji su služili u hrvatskim pograničnim utvrdama, prije svega u Klisu i Sinju. Poljski kralj *Sigismund* je 1525. sklopio mir sa Sulejmanom, te niti on nije mogao pomoći svom bratuncu, kojega je nagovarao da i on sklopi mir s Turcima. Značajnija pomoć Ugarskoj Kraljevini je stizala jedino iz Rima. Papska kurija je pokraj legata poslala i stalnog nuncija, čiji je zadatak bio kontrolirati uporabu poslanih pomoći (već tada je takva institucija uspostavljena i funkcionirala, jer nisu imali baš povjerenje u mađarske velikodostojnike).

¹ Spengler Oswald: Propast zapada. Izdavačka kuća »Književne novine« 1989. Beograd.

Uskrsna sveta misa u Šidu

Na dan nedjelje Kristova uskrsnuća 20. travnja, u župnoj crkvi Presveto srce Isusovo proslavljena je uskrsna sveta misa, koju je predvodio župnik vlč. *Nikica Bošnjaković*, koji je odmah na početku pozdravio nazočne vjernike, kako katoličke tako i pravoslavne vjeroispovijesti. Misno su slavlje uveličali zvuci tambura HKD »Šid«, te se duhovnim skladbama predstavio odrasli crkveni zbor. Prigodnu uskrsnju propovijed održao je vlč. Bošnjaković, koji je vjernike pota-

knuo na razmišljanje o svojoj vjeri, te im jasno dao do znanja kako svatko treba upotrijebiti svoje duhovne moći unutar sebe i usuditi se vjerovati u nevidljivo, a to je upravo Uskrs. »Učvrstite i potaknite svoju vjeru, pridite i više vjerujte Isusu i uvjerit ćete se koliko je njegova istina čudotvorna.«

S. D.

Vazmeno trodnevje u Srijemskoj Mitrovici

Veliki petak - Obred Muke Gospodnje u srijemskomitrovačkoj katedrali 18. travnja predvodio je srijemski biskup mons. *Đuro Gašparović*. Nakon muke Isusove i prigodne homilije, te sveopće molitve otkriven je veliki križ koji su cjelivali okupljeni vjernici. Poslije svete pričesti otvoren je grob u koji je položeno Isusovo tijelo i na kojem je postavljena tradicionalna straža.

Vazmeno bdjenje - Vazmeno bdjenje započelo je sutradan, 19. travnja, blagoslovom ognja i ukrašavanjem i paljenjem uskrsne svijeće, koje je predvodio srijemski biskup mons. *Đuro Gašparović* uz sudjelovanje mons. *Eduarda Španovića*, župnika, dekana, začasnog kanonika i generalnog vikara, te vlč. *Željka Štimca*, župnog vikara i gosta vlč. *Ivice Zrna*. Nakon svečane procesije ulaska u katedralu i paljenja svijeća vjernika, vlč. Zrno je pjevao vazmeni hvalospjev uskrsnoj svijeći. Uslijedila je služba riječi, tijekom koje su ponovno zazvonila sva zvona katedrale, a Katedralni zbor »Sveta Cecilija« zapjevao je pjesmu Slave.

U homiliji je biskup Gašparović istaknuo kako se ova noć pretvara u dan, tama u svjetlo, kad smo ovo sveto vazmeno bdjenje započeli blagoslovom ognja i paljenjem uskrsne svijeće uz zaziv: »Svjetlo slavnog uskrslog Krista raspršilo tmine pameti i srca.« Doista čovjeku treba svjetla, naglasio je biskup.

Uslijedila je krsna služba tijekom koje je župnik Španović blagoslovio vodu, a biskup je podijelio sakrament Potvrde za sedmero članova župne zajednice.

Uskrs - »Ovo je danas svetkovina nad svetkovinama, Uskrs, ulazak Isusa Krisa u novi život. I mi smo se, poput apostola, uvjerali da je On živ, da je On Uskrsli Isus Krist, da je On s nama«, rekao je biskup Gašparović, uvodeći svetkovinu Uskrsa u svečano misno slavlje u srijemskomitrovačkoj prvostolnici sv. Dimitrija, đakona i mučenika.

U zajedništvu sa župnikom mons. Eduardom Španovićem, gostom vlč. Ivicom Zrnem, časnim sestrama i ostalim vjernicima laicima, biskup Gašparović je predslavio misu svetkovine Uskrsa, dok su vlč. *Mario Paradžik* i vlč. *Željko Štimac* slavili Uskrs s vjernicima župa Lačarak i Erdevik, te pripadajućim filijalama.

Mario Paradžik

Vazmeno bdjenje u Srijemskim Karlovcima

Vazmenim bdjenjem, koje je započelo na Veliku subotu 19. travnja 2014. godine, župljani Presvetog Trojstva, župe Srijemske biskupije u Srijemskim Karlovcima, završili su Sveto trodnevje slavljenjem Kristova uskrsnuća.

Slavlje vazmenog bdjenja predvodio je župnik *Marko Lončar*, a započelo je službom svjetla kada je blagoslovljen novi oganj s kojeg je upaljena uskrsna svijeća, znak uskrslog Krista, Svjetla svijeta, te svijeće vjernika. Sjaj upaljenih svijeća znakovito je označio Kristovo uskrsnuće. Okupljeno vjerničko mnoštvo obnovilo je svoja krsna obećanja, a nakon toga župnik Marko Lončar je blagoslovom vode iskazao čast vodi kojom nas Krist pere i preporada.

T. M.

Svečanosti na Tekijama

Početak ovogodišnjeg hodočašća i boguslužja u Biskupijskom sveetištu Gospe Tekijske u Petrovaradinu biti će tradicionalno svečano obilježen u crkvi svetišta, na Drugu vazmenu nedjelju, 27. travnja.

Liturgijsko slavlje s početkom u 17 sati predvodit će ravnatelj Svetišta, vlč. *Stjepan Barišić* kojom će istodobno biti ozvaničen početak trogodišnje proslave velikog jubileja istoimenog Svetišta – 300. obljetnice postojanja (1716.-2016.). Ova, prva godina proslave biti će posvećena znamenitom srijemskom svećeniku i graditelju crkve Tekijskoga svetišta, opatu *Iliji Okrugiću Srijemcu* čiji će lik i djela, nakon sv. mise, biti predstavljeni prikazivanjem dokumentarno-igranog filma o njemu »Domovino, slatko milovanje«.

P. P.

VIJESTI

Svetište Majke Božje na Bunariću

Započinje liturgijsko slavlje na svetištu Majke Božje na Bunariću.

27. travnja – II. vazmena nedjelja: nedjelja Božanskog milosrđa, u 18 sati dvojezična sveta misa

3. svibnja – prva subota: sveta misa u 9,30 sati

Susret hrvatske katoličke mladeži

Susret hrvatske katoličke mladeži, koji će biti održan 26. i 27. travnja u Dubrovniku, okupit će oko 35.000 mladih katolika iz Hrvatske i regije, što će biti najveće okupljanje mladih do sada, prenose hrvatski katolički mediji. Na ovome će skupu sudjelovati i oko 200 mladih iz Subotičke biskupije, te oko 160 mladih iz Srijemske biskupije. Početkom tjedna započeo je Festival mladih, a prvoga dana susreta, 26. travnja, zabavni i duhovni program, kako najavljuju organizatori, započet će već u jutarnjim satima na 17 različitih lokacija u gradu. Svečano otvorenje susreta predviđeno je ispred crkve sv. Vlaha u 12 sati. U 14,30 sati mladi će krenuti u procesiji iz grada prema Gružu, gdje će u 17 sati biti euharistijsko slavlje koje će predvoditi dubrovački biskup mons. *Mate Uzinić* u koncelecijaciji s mons. *Želimirom Puljićem*, apostolskim nuncijem u Hrvatskoj mons. *Alessandrom D'Erricom*, nadbiskupima, biskupima i s oko 500 svećenika. Euharistijsko slavlje izravno će prenositi Hrvatska televizija.

Misa mladih za mir

Prvoga petka mjeseca svibnja (2. svibnja) misa mladih za mir bit će služena u crkvi Isusa Radnika u Subotici (kod SUP-a), početak je u 20 sati.

Piše: dipl. theol. *Ana Hodak*

Nakon osam dana od Isusova uskrsnuća gotovo svi učenici znaju da je on uskrsnuo. Vidjeli su ga i tako se osvjedočili, ali Toma nije bio s njima u tom važnom trenutku. Zato mu je bilo teško povjerovati u ono što su mu drugi učenici govorili, te je ostao poznat kao Nevjerni Toma (usp. Iv 20, 19-31).

TOMINA NEVJERA

Toma je, kao Isusov učenik, bio svjedok svih čudesa koja je Isus za života učinio, ali je, isto tako, bio svjedok Isusove strašne smrti. Njegova nevjera izazvana tim tragičnim događajima jača je od svega što je vjerovao dok je išao za Isusom. Ta nevjera sprečava ga da povjeruje u ono što mu govore ostali učenici. Potpuno mu je nevjerovatno da su oni vidjeli onog koji je umro na križu. Zato on traži dokaze, želi vidjeti i dodirnuti. Toma ne vjeruje, jer vjera ne treba dokaze, on se želi uvjeriti vlastitim očima. Svojom izjavom »Ako ne vidim na njegovim rukama biljeg čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, ako ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati« (Iv 20, 25), Toma degradira iskustvo vjere, jer vjera se ne temelji na čvrstim dokazima. On vjeru izjednačava s iskustvom. Toma želi vidjeti, ali to mu neće biti dosta, on želi i dodirnuti da bi prihvatio činjenicu Isusova uskrsnuća. Isto kao Toma postupaju svi

Od nevjernog do vjernog

koji vjeru pokušavaju svesti na iskustveno i razumsko. Vjera je više od toga, ona mora nadići sve nama poznate kategorije, jer se ona tiče Onog koji nas nadilazi, te ga ne možemo strpati u naše okvire utemeljene na ljudskom iskustvu, kada je On daleko veći od svega što jedan čovjek može zamisliti.

Toma je poput nevjernika koji daje dokaze za svoju nevjeru, jer je već na samom početku uvjeren da se viđenje i dodir o kojem govori neće moći dogoditi. Onaj tko traži dokaz nije tražitelj vjere, nego tražitelj čuda i senzacije. On želi na tjelesan način iskusiti Isusovu prisutnost, želi ga vidjeti očima tijela, zato ostaje razočaran i tu pronalazi dokaze nevjeri. Isusa se može vidjeti, ali očima duha, osim ako se On ne želi očitovati i na tjelesan način. Mi se tome možemo nadati i to priželjkivati, ali ga ne možemo time uvjetovati. Ispravan stav prema Bogu je vjera, a vjera ne traži dokaze, ona jednostavno vjeruje. Isus je Tomi pružio dokaz, dopustio mu je da ga vidi i da ga dodirne, ali mu je rekao: »Budući da si me vidio, povjerovao si. Blaženi koji ne videješe, a vjeruju« (Iv 20, 29).

ŽIVOT IZ VJERE

No, Tomu možemo promatrati i iz drugačije perspektive, tj. kao onog koji traga u mraku vlastitih lutanja, koji ne zna kako vjerovati. Svakako da mu nije bilo lako osjećati isto što i učenici koji su vidjeli Uskrslog i povjerovati u ono što se nikada do sada u ljudskoj povijesti nije dogodilo. Na njegovom primjeru možemo vidjeti kako nikad nije kasno, kako čovjek koji želi iskreno vjerovati, koji traži u mraku poteškoća i sumnji,

uvijek može susresti Uskrslog i u njega povjerovati. Susret s Kristom Tomu preobražava, on nije više onakav kakav je bio. Njegove riječi: »Gospodin moj i Bog moj!« (Iv 20, 28) su u isto vrijeme i njegova ispovijest vjere i kajanje za nevjeru, te obnova onog obećanja koje je dao Isusu kada je pošao za njim. Od tog trenutka on prestaje biti nevjeran i postaje vjeran. Možemo reći da je nepravedno to što je označen nazivom »Nevjerni«, jer je Toma povjerovao i prihvatio sve što vjera sa sobom nosi. Prema predaji on je najdalje donio poruku evanđelja, sve do Indije, i tu je život završio mučeničkom smrću.

Tomina nam primjer pokazuje kako je vjera daleko više od naših spoznaja i znanja, ona je sposobnost našeg srca prihvatiti Boga i prepustiti mu se bez ikakvog ograničenja. Na kraju svog traganja Toma prihvaća nađeno iako je ono i dalje nepomirljivo s razumom. Uskrslog Krista čovjek bezuvjetno može prihvatiti jedino iskrenom vjerom. Jer, ne mora zapreka vjeri uvijek biti samo razum, već to može biti i mlako i polovično srce, nespremno predati se Bogu. Ona nije samo osjećaj, nego stil života, različit od svih stilova prihvatljivih ljudskoj računici. Toma prihvaća takav život, život vjere, kao i svi oni o kojima govore Djela apostolska: »Svi koji prigrliše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko. Sva bi imanja i dobra prodali i porazdijelili svima kako bi tko trebao« (Dj 2, 44-45). Vjera se tiče i međuljudskih odnosa, ona ljubi čovjeka, brine za žalosnog brata, pomaže unesrećenom, stavlja se svima na raspolaganje, a kroz sve to ljubi i prihvaća Boga.

Temeljem Odluke Upravnog odbora Garancijskog fonda AP Vojvodine kl. 01-III./-24-3 od 21.04.2011. godine, kl. 01-III./-31-5 od 20.10.2011. godine, kl. 01-III./37-2 od 26.3.2012. godine, 01-III./49-7 od 29.11.2012 i 01-IV./18 - 4 od 25.2.2014 godine

R A S P I S U J E S E

NATJEČAJ

ZA ODOBRAVANJE JAMSTAVA ZA OSIGURANJE DUGOROČNIH KREDITA ZA NABAVU NOVE POLJOPRIVREDNE MEHANIZACIJE I OPREME JAMSTVENI POTENCIJAL ZA 2014. GODINU 400.000.000,00 DINARA

1.

Temeljni cilj izdavanja jamstava Garancijskog fonda AP Vojvodine je stvaranje preduvjeta za lakši pristup kreditnim linijama banaka, pod povoljnijim uvjetima u odnosu na tržišne, a koja su namijenjena za kreditiranje fizičkih osoba – poljoprivrednika koji su nositelji registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava s prebivalištem na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine, za nabavu nove poljoprivredne mehanizacije i opreme.

2.

Po ovom Natječaju garantirat će se za kredite odobrene za nabavu:

kombajna,

traktora,

drugih samohodnih poljoprivrednih strojeva,

priključnih poljoprivrednih strojeva i opreme

iz područja proizvodnje i skladištenja žitarica, industrijskog, ljekovitog, aromatičnog i začinskog bilja, voća, povrća, ukrasnog bilja, kao i opreme za mobilne sušare, opreme za navodnjavanje, opreme za zaštitu od elementarnih nepogoda, opreme za stočarsku proizvodnju i opreme za podizanje energetske učinkovitosti u poljoprivrednoj proizvodnji.

Detaljan popis opreme koja može biti predmet kreditiranja se nalazi na site-u Fonda.

Pravo sudjelovanja na Natječaju imaju fizičke osobe- POLJOPRIVREDNICI - nositelji registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, koji ispunjavaju sljedeće minimalne uvjete:

prebivalište na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine,

otvoren namjenski tekući račun u banci kreditoru i prijavljen Upravi za agrarna plaćanja kao namjenski tekući račun registriranog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva,

manje od 70 godina života na dan otplate posljednjeg anuiteta.

Sudionici natječaja svoju zainteresiranost za odobrenje kredita i izdavanje jamstava izražavaju putem podnošenja Prijave na Natječaj za odobravanje jamstva.

Prijava po ovom natječaju se podnosi Garancijskom fondu AP Vojvodine. Postoji mogućnost da se Prijava na Natječaj za izdavanje jamstva dostavi i banci kreditoru.

3.

Po ovom Natječaju jamstva će se izdavati na iznos do 100 % ukupnog potraživanja banke po kreditu (glavni dug uvećan za redovitu kamatu i eventualnu zateznu kamatu), odobrenom pod sljedećim uvjetima:

Iznos kredita: od minimalno 3.000,00 EUR i maksimalno 150.000,00 EUR u dinarskoj protuvrijednosti po zvaničnom srednjem tečaju NBS na dan puštanja kredita u korištenje;

Nominalna kamatna stopa: do fiksno 7,5% ili do 6M EURIBOR+6,75% na godišnjoj razini;

Rok otplate kredita: do 10 godina;

Način otplate: U dva polugodišnja anuiteta u dinarskoj protuvrijednosti EUR primjenom zvaničnog srednjeg tečaja NBS koji važi na dan plaćanja i to:

- Za kredite puštene u korištenje od 01.01. do 31.06. u tekućoj godini, prvi anuitet dospijeva za plaćanje 01.09. iste godine;

- Za kredite puštene u korištenje u razdoblju od 01.07. do 31.12. u tekućoj godini, prvi anuitet dospijeva za plaćanje 01.03. naredne godine.

Banka od dana puštanja kredita u korištenje do dana početka otplate kredita obračunava i naplaćuje kamatu.

Banka u dogovoru s klijentima može ugovoriti drugačiju dinamiku otplate kredita kao i razdoblje mirovanja kredita.

Naknada Banke za obradu kreditnog zahtjeva: do 1 % od iznosa odobrenog kredita, jednokratno unaprijed - prije realiziranja Kredita;

Prijevremena otplata kredita: 0 %;

4.

Podnositelj Prijave će, kao sredstvo osiguranja za obveze po izdanom jamstvu Garancijskog fonda AP Vojvodine, osigurati sljedeće: blanco vlastite mjenice, s klauzulom „bez protesta“ i mjeničnim očitovanjem

i (opciono)

hipoteku 1. reda na poljoprivrednom zemljištu bez tereta, u minimalnom odnosu 1:1,3 vrijednosti garantiranog iznosa;
ili

hipoteku 1. reda na poljoprivrednom zemljištu bez tereta, u minimalnom odnosu 1:1 vrijednosti garantiranog iznosa i založno pravo na predmetu kreditiranja ukoliko je predmet kreditiranja nova poljoprivredna mehanizacija, kombajni, traktori, drugi samohodni i priključni poljoprivredni strojevi

ili
bonitetno kvalitetnog sudužnika određenog po internim procedurama Fonda i založno pravo na predmetu i založno pravo na predmetu kreditiranja ukoliko je predmet kreditiranja nova poljoprivredna mehanizacija, kombajni, traktori, drugi samohodni i priključni poljoprivredni strojevi

ili
založno pravo na predmetu kreditiranja, ukoliko podnositelj prijave na Natječaj osigura vlastiti udio u minimalnom iznosu od 40% vrijednosti predmeta kreditiranja ukoliko je predmet kreditiranja nova poljoprivredna mehanizacija, kombajni, traktori, drugi samohodni i priključni poljoprivredni strojevi

Ostali instrumenti osiguranja utvrđuju se sukladno poslovnoj politici Fonda.

5.

Provizija za izdavanje jamstva: 0,5 % godišnje od iznosa jamstva na dan obračuna. Iznos provizije će se smanjivati srazmjerno iznosu otplaćenih obveza po kreditu. Prva provizija se obračunava na nominalni iznos jamstva i plaća prije izdavanja iste. Svaka naredna provizija će se obračunavati godišnje, u razdoblju od 01.-15.09. tekuće godine, na ostatak garantiranog duga i plaća u roku od 10 dana od dana prijema obračuna - fakture.

Na ime pokrića troškova provedbe Natječaja, sudionik Natječaja uplaćuje iznos od 4.000,00 dinara na tekući račun Garancijskog fonda AP Vojvodine broj: 160-118074-98.

Prijava za sudjelovanje na ovom Natječaju s priloženom dokumentacijom, predstavljat će istodobno potrebnu dokumentaciju za odobrenje kredita i jamstva za namjene utvrđene ovim Natječajem.

Jamstvo će se izdati po uplati provizije i po uspostavljanju sredstava osiguranja.

Postoji mogućnost podnošenja više Prijava za sudjelovanje na ovom Natječaju od strane različitih subjekata, a radi financiranja jedne jedinice opreme.

Prioritet u izdavanju jamstva ima podnositelj Prijave - nositelj registriranog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ako:

ima manje od 40 godina života u trenutku odobravanja kredita,

ili

je žena nositeljica gospodarstva,

ili

ima prebivalište u nerazvijenoj ili nedovoljno razvijenoj općini.

Natječaj ostaje otvoren do iskorištenja jamstvenog potencijala.

Nepotpune i nepravodobne Prijave neće biti uzete u razmatranje.

Obrazac Prijave za sudjelovanje kao i sve informacije u svezi ovog Natječaja mogu se dobiti radnim danom u Garancijskom fondu u Novom Sadu, Hajduk Veljkova br.11, 6. kat (Master centar Novosadskog sajma) i na telefon: (021) 489-37-00 ili u svim ispostavama i ekspoziturama banaka kreditora.

Tekst Natječaja, Obrazac prijave na Natječaj, neophodna dokumentacija koja se prilaže uz prijavu, dokumentacija neophodna za zasnivanje hipoteke i popis Banaka kreditora su objavljeni na site-u Garancijskog fonda AP Vojvodine www.garfondapv.org.rs

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813, 0600/553-774, 0600/567-465

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

od 1991. sa vama

Alergotestiranje na 370 alergena, bez bola, bez krvi, pouzdano.

Poliklinika za vašu obitelj

Branko Kovačić, dobitnik prve nagrade u Uskrsnoj nagradnoj igri NIU »Hrvatske riječi«

Sretni dobitnik televizora, prve nagrade u našoj nagradnoj igri, **Branko Kovačić** iz Subotice svoj dobitak je preuzeo u utorak, 22. travnja, kada mu je televizor svečano uručen u prostorijama NIU »Hrvatske riječi«. U kraćem razgovoru postavili smo mu nekoliko pitanja:

Kako se osjećate poslije dobivanja prve nagrade?

Jako je lijep osjećaj. Nisam se nadao da ću baš ja osvojiti nagradu.

Jeste li redoviti čitatelj »Hrvatske riječi«?

Da, redovito čitamo »Hrvatsku riječ« i nastaviti ću je čitati i dalje.

Jeste li do sada bili dobitnik na nekim nagradnim igrama?

Nikada nisam dobio neku veću nagradu. Nisam do sada imao sreće kada je riječ o nagradnim igrama.

Obitelji Kovačić televizor je uručio
Branimir Kuntić (desno)

»BUNJEVAČKI PUT KRIŽA« U ĐAKOVU

Žig mjesnog iskustva muke

U Spomen muzeju biskupa Josipa Jurja Strossmayera 4. travnja 2014. godine otvorena je izložba fotografija križeva krajputaša »Bunjevački putovi križeva«, čiji autor je *Augustin Juriga*, a pred-

ljudi kroz naraciju jednog salašara, rekao je Žigmanov. Dodao je kako se ovdašnji Hrvati, iako postoje određeni pomaci, još uvijek bore za ravnopravnost, za priznanje, za poštivanje propisanih zakona kako bi mogli očuvati svoj nacionalni identitet.

Mons. Ivan Ćurić je kazao kako ovim događajem u Muzeju dajemo znak naše pobožne kršćanske duše i to s tematikom koja nas duboko, lijepo i sasvim prirodno u ovo doba pripravlja za slavlje središta našega spasenja, za godišnji spomen Kristove muke, smrti i uskrsnuća. »Ovaj događaj posebno mi je drag i zbog toga jer povezuje korpus hrvatskoga naroda i u ovim dijelovima naše domovine Hrvatske s našim sunarodnjacima u Vojvodini, Bačkoj, odnosno u Subotičkoj biskupiji«, kazao je mons. Ćurić.

Prof. Vlado Filić osvrnuo se na Put križa kao pobožnost, podsjetivši kako je ona nastala kod Franjevaca u Svetoj zemlji, a kasnije se, kako je rekao, pronosila kroz Europu, i danas u svim katoličkim crkvama imamo tu pobožnost. »Naš starinski križni

put dobro je svima poznat, kada si deset puta bio na križnom putu polako on sjeda u uho i nije bilo onoga tko križni put nije naučio kroz jednu, a kamoli kroz deset i više korizmi. Uvijek nam je zvonio u ušima. Osobito onaj kraj – Pravdi se Božjoj mora

udovoljiti bolje na ovom svijetu nego na onom svijetu«, kazao je prof. Filić.

O knjizi je govorio i zamjenik gradonačelnika Đakova prof. Mirko Ćurić, koji je i otvorio izložbu fotografija.

H. R.

stavljena je i knjiga »Bunjevački Put križa – za osobnu pobožnost virujućeg svita« *Tomislava Žigmanova*, objavio je portal www.zkvh.org.rs. O knjizi su uz autora, govorili su *Vlado Filić* i *Mirko Ćurić*, dok je uvodnu riječ imao mons. *Ivan Ćurić*, generalni vikar Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Osim teološko-književnog doprinosa baštini bunjevačkih Hrvata, knjiga je jedan neuobičajeni žig mjesnog iskustva muke i tragičnog iskustva povijesti tih

IN MEMORIAM

Bratu od istoga Oca

MIRKU ĐORĐEVIĆU

Hvala za nauk.
I svjedočenje mudrosti.

Tomislav Žigmanov

PRIČA O FOTOGRAFIJI

O bičaj koji je vezan uz proslavu Uskrsa, ali ne za sam dan Uskrsa već za Vodeni ponedjeljak, jesu i polivači. Do prije tridesetak godina još su se mladići okupljali i kolima, s kočijašem i glazbom obilazili cure. Nisu polivači zaboravljeni ni danas, ali se to svelo više na pojedinačne posjete djevojkama i polijevanje nekakvim mirisom, ili u rjeđim slučajevima zalijevanje vodom.

KOLO ZA POLIVAČE

Fotografija koju objavljuje-mo uz ovaj tekst snimljena je početkom 80-ih godina prošlog stoljeća na salašima na Bezdanskom putu. Tada je još bilo uobičajeno da se momci okupe, uzmu kola i kočijaša i krenu od kuće do kuće, od cure do cure i tako do poslijepodneva, a nekada i do navečer. Momci s ove fotografije danas su pedesetogodišnjaci i jedna su od posljednjih generacija koja je ovako organizirano išla u polivače. A u koju će kuću i kod koje cure, dobro se znalo. Uvečer na Uskrs, na igrankama, cure koje će sutra primiti polivače hvatale su se u kolo i tako su momci znali gdje su dobro došli, a gdje se ne trebaju pojavljivati. Svirači su posebice najavili kolo za polivače i tada su ustajale i igrale cure koje sutra očekuju polivače, one druge ostajale su sjediti dok se igralo to kolo. Bilo je nekako i sramota ne pozvati polivače, pa su se gotovo sve cure hvatala u to posebno kolo.

KOČIJAŠ I GLAZBA

A, taj su ponedjeljak s podjednakim nestrpljenjem

Polivači

čekali i momci i cure. Momci su se još prije Uskrsa dogovarali o svemu, trebalo je okupiti društvo, angažirati kočijaša, jer obično se išlo štajervognom ili gumenjakom, i ono najvažnije – angažirati glazbu. E, glazba je morala biti kompletna, sve s bežešom i bežešarem. Kretalo se rano priepodne, jer trebalo je obići i po desetak i više kuća, pa i sjesti, popiti koju, zaigrati, zapjevati. Nisu polivači u tom svom pohodu ostajali ni gladni, a posebice ne žedni. Cure su se sa svojim obiteljima unaprijed dogovarale, pa se znalo gdje će im ponuditi doručak, a gdje će dobiti ručak. Za doručak znalo se – kuhana šunka, a za ručak obično paprikaš i pečeno meso.

ZALIJEVANJE NA BUNARU

Kad dođu polivači u kuću,

znao se red. Prvo na bunar i zalijevanje vodom, nekada i toliko da se cura morala i presvlačiti u suhu odjeću. No, nije tu bilo nikakve srdžbe ni jeda, jer bio je to takav dan i takav običaj. A red je nala-gao da se polivači počaste i popiju po koju. Tu je i glazba, čašicom više zagrijani polivači i razdragane cure i eto pjesme i kola. No, to veselje nije moglo dugo trajati, jer trebalo je krenuti dalje. Na ispraćaju cura je svoje polivače kitila cvijećem, obično zumbulom. I tako, od kuće do kuće, od cure do cure. Dolazak polivača bio je događaj i za obitelji koje su ih primale. Bili su tu roditelji, a dolazile su i udana sestra i šogor. Često je cura koja je već ispratila polivače trčala kod prijateljice ne bi li joj se našla u pomoći pri dočeku poliva-

ča, ali i da vidi kako će njena druga dočekati polivače.

Bilo je i neugodnih scena, kada već dobro pripiti polivači nisu bili dobro došli. A kako ne popiti koju više kada nude u svakoj kući.

Već godinama nema takvih polivača. Nema ni igranki nedjeljom uvečer na Uskrs, ne samo po okolnim salašima već ni u Hrvatskom domu u Somboru. Iskreno, ima polivača i danas, ali oni sjednu u kola, po dvojica-trojica običu jednu, dvije cure, poliju ih parfemom, jer i cure su se pro-finile, pa im ne godi hladna bunarska voda.

Na nekadašnje polivače podsjećaju stare fotografije i još poneka priča nekadašnjih cura i momaka.

Zlata Vasiljević

Zašto? Kako? Molim?

Tko je izmislio semafor?

Vjerovali ili ne, semafor je izumljen dvadesetak godina prije automobila. Davne 1868. godine svjetiljka s crvenim i zelenim signalima korištena je u Londonu na raskrižjima kako bi se kontrolirao promet konjskih zaprega i pješaka. Kada su krajem 19. stoljeća u Americi proizvedeni prvi automobili, policijski službenik *William Pots* koristio je željezničke signale (crveno i zeleno svjetlo) za upravljanje cestovnim prometom, dodajući im i svjetlo žute boje. Potsovi električni semafori korišteni su sve do 1920. i njima je upravljano

ručno. Prvi automatizirani semafor izumio je kasnije iste godine *Garrett Morgan* i stavio ga u pogon u Clevelandu. *Morgan* je napravio pokus 1923. godine i ideju prodao *General Electricu* za 40.000 dolara.

ZEČIĆ DOBROG SRCA

Koliko je veliko i široko dječje srce, pokazala su djeca iz vrtića »Marija Petković – Sunčica i Biser«. S obzirom da se u vrtiću često nešto slavi, uostalom kao i kod kuće, djeca često nađu razlog zasladi se, počastiti se nekom slasticom. Djeca iz ovih dvaju vrtića sakupljala su cijelu korizmu u veliku kutiju slastice kojih su se odrekli, koje su željeli darovati nekom, tko ih možda malo manje ima. U Velikom tjednu, točnije u srijedu 16. travnja, djeca su se skupa s odgojiteljicama uputila u Specijalnu školu »Žarko Zrenjanin«. Veliku kutiju punu slastica i još jednu vreću darovali su djeci koja u toj školi žive i uče. Po riječima odgojiteljica, djecu su dočekala dva odjela sa svojim učiteljima, i dva izuzetna profesora tjelesnog odgoja koji su učinili da ovaj posjet bude još dugo u mislima i razgovorima djece iz vrtića. PProfesori su animirali prvo skupinu starije djece, »Balončiće« i »Cvjetice«, s djecom iz škole i zanimljivom igrom učinili da djeca zapamte kako je u ovoj školi lijepo. Mlađa skupina »Pačići« su sve pomno promatrali pa su i oni došli na red. Djeca su za uspomenu na posjet dobila po jedan medenjaka koji su izradili učenici sa svojim nastavnicima, a učenici su dobili puuuuno slastica koje su djeca iz vrtića sakupljala u korizmi, odričući se za djecu u potrebi.

Nadamo se kako će ova lijepa gesta, koja je probudila pozitivne emocije na objema stranama, biti ponovljena.

Odgojiteljica Marina

Učenici iz Srijemske Mitrovice u posjetu Hrvatskoj

Zagreba, gdje su se divili životinjama. Ove su godine učenici imali čast biti gosti u uredu hrvatskih zastupnika u Europskom parlamentu. Prilikom ovog posjeta kojeg je organizirao *Ivan Bota*, savjetnik europarlamentarke *Zdravke Bušić*, učenici su od svojih domaćina dobili prigodne darove, kao i poziv da ih posjete kad god budu bili u Zagrebu. Sljedećeg dana učenici su obišli zagrebački botanički vrt, koji predstavlja zaštićeni spomenik vrtne arhitekture, a utemeljen je 1889. godine. I poslije toga na put u Osijek, gdje su ih dočekali profesori i ravnateljica doma, direktor Turističke organizacije Grada Osijeka i zamjenik župana Osječko-baranjske županije *Željko Kraljićak*. Poslije su se upoznali s Gornjim gradom, obišli su i Osječki zoološki vrt, a preko rijeke Drave prešli skelom. Sljedećeg jutra obišli su osječku Tvrđu, Donji grad, osječku katedralu, Muzej Slavonije i umjetničku galeriju. Naposljetku su imali i svečani prijam u zgradi županije s županom Osječko-baranjske županije *Vladimirom Šišljagićem*. Za kraj ekskurzije učenici su obišli i Našice, gdje ih je primio gradonačelnik *Krešimir Žagar*, te su u pratnji gradonačelnika i stručnog vodiča obišli dvorac hrvatske plemićke obitelji Pejačević.

Ana Dujić

Četvrtu godinu za redom učenici osnovnih i srednjih škola u Srijemskoj Mitrovici koji pohađaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture bili su u posjetu Zagrebu u sklopu projekta »Upoznajmo domovinu«. Ove godine su, osim Zagreba, učenici posjetili i glavni grad Osječko-baranjske županije Osijek, a posjete ovim gradovima organizirali su: Hrvatsko nacionalno vijeće, Hrvatski kulturni centar »Srijem - hrvatski dom«, Grad Zagreb i Grad Osijek. U pratnji profesora *Daria Španović*, profesora *Maria Vrselja* i diplomirane turizmologinje *Ivane Vrselja* učenici su uživali u upoznavanju svoje domovine od 14. do 16. travnja.

Grupa od 46 učenika 14. travnja je stigla u Zagreb i uputila se u obilazak i upoznavanje s najvažnijim kulturnim i povijesnim lokalitetima grada – Trg kralja Tomislava, park Nikole Šubića Zrinskog, Trg bana Josipa Jelačića, Gradec i Kaptol. Poslije odmora u nezaobilaznoj i najpoznatijoj zagrebačkoj slastičarnici *Vincek* uputili su se u Zoološki vrt grada

Darovi Hrvatskog nacionalnog vijeća za osnovce

HNV je i ove godine osigurao uskrсне darove učenicima koji izučavaju predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. U monoštorskoj školi 82 učenika nižih razreda (od 1. do 4. razreda) izučava ovaj predmet i za svakog od njih osiguran je dar. Škola je pred Uskrs, pred raspust, s djecom imala prigodne programe s uskršnjim sadržajima-pjesme i literarni radovi, kao i bojenje jaja, pravljenje uskršnjih aranžmana i čestitki.

Z. M.

E	S	V	I	Č	A	V	I	L	O	P	
L	V	E	K	I	N	E	Č	U	L	Ž	
O	O	A	H	R	A	N	A	O	I	I	
P	L	R	N	R	O	D	D	V	V	T	
T	S	E	I	Đ	E		O	A	R	O	
A	O	J		M	E	T	L	A	A	U	
L	G	V	N	A	L	L	V	M	D	S	
M	A	K	R	U	H	A	I	A	O	K	
E	L	A	V	I	N	J	B	D	S	S	R
Z	B	L	A	G	D	A	N	O	T	S	
E	V	A	N	Đ	E	L	J	E	K	O	A

Pronađi zadane riječi i dopuni rečenicu: USKRS, TRAVANJ, POLIVAČI, BLAGDAN, RADOST, EVANĐELISTA, BLAGOSLOV, ŽITO, POLJE, ZEMLJA, NA, NJIVA, EVANĐELJE, PLOD, KRUH, ŽIVOT, LAV, UČENIK, VJERA, MLADO, HRANA, ROD i MED.

Na blagdan _____ se blagoslivlje žito.

25. travnja 2014.

OPREZ, PAZI, STOJ!

Od 23. do 29. travnja obilježava se tjedan sigurnosti u prometu.

Jeste li se ikada pitali koliko smo sigurni u prometu i koliko sami vodimo računa kako se ponašamo na cesti? Evo nekoliko kratkih, ali korisnih savjeta:

- Cestu prelazi uvijek na pješačkom prijelazu – na »ZEBRI«. Na nju stupaj oprezno i jasno, prelazi žurno, ali NE trči!
- Kada prelaziš cestu dobro pogledaj i s lijeve i s desne strane.
- Dok čekaš prijevoz ne igray se na cesti, to nije mjesto za igranje.
- Kada voziš bicikl, uvijek potraži biciklističku stazu ili nogostup. Djeca ne smiju voziti bicikl cestom. Ako vas u društvu ima više, vozite jedan iza drugoga, NIKADA jedan pokraj drugoga.
- Ne prelazi cestu, niti ne istrčavaj iza parkiranih ili zaustavljenih vozila, vozači te ne vide, a ni ti njih ne vidiš.
- Na putu do škole uvijek se kreći pješačkom stazom i hodaj što dalje od kolnika (jer je on namijenjen samo vozilima).
- Na cesti bez pješačke staze uvijek se kreći lijevom stranom kolnika (u susret vozilima), naravno u društvu ćete ići jedan za drugim!
- Cestu smiješ prijeći samo kada je upaljeno zeleno svjetlo (to svatko zna!)

Budite oprezni!

Mario Augustinov, III. 2, –
OŠ »Aleksa Šantić« Vajska

Simona Živić, IV. b, –
OŠ »Bratstvo i jedinstvo« Bezdan

PETAK
25.4.2014.

06:39 TV kalendar
 06:49 100% poduzetnik
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:15 Kad srce zatrepri
 10:00 Vijesti
 10:10 Vrijeme
 10:12 Dvorci i palače Europe
 11:05 Ni da ni ne: Suđenje maloljetnicima
 12:00 Dnevnik 1
 12:15 Sport
 12:18 Vrijeme
 12:20 TV kalendar
 12:35 Znaj da te volim, telenovela
 13:20 Labirint
 14:10 Abeceda zdravlja
 14:20 Vijesti iz kulture
 14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:40 Vrijeme
 14:45 Ekumena
 15:15 Index
 15:45 Alpe-Dunav-Jadran
 16:15 Kralj vinograda
 17:00 Vijesti
 17:10 Vrijeme
 17:15 Hrvatska uživo
 18:10 HAK - promet info
 18:15 Znanstveni krugovi
 18:42 Iza ekrana
 19:00 Javna stvar - politički intervju
 19:30 Dnevnik
 20:05 zaba.hr
 20:06 Who do you think you are?
 21:10 Rat Charlieja Wilsona, film
 23:00 Dnevnik 3
 23:25 Vijesti iz kulture
 23:35 Noć suncokreta, film
 01:35 Cirkus Columbia, film
 03:20 Glazba za kitove, film
 05:10 Ekumena
 05:40 Hrvatska uživo
 06:40 Ljubav u zaleđu,

05:35 Alisa, slušaj svoje srce
 07:02 TV vrtić: Mišolovka 13'
 07:15 Tajni dnevnik patke Matilde: Kina
 07:30 Ezopovo kazalište, serija
 07:40 Veliki i Mali, serija
 07:50 Batman i hrabri superjunaci, serija
 08:15 Vatrene kugle, serija
 08:37 Školari obavještajci, serija
 09:00 Školski sat: Dizajn i škole 2

09:30 Puni krug
 09:45 Svaki dan dobar dan: Posao od kuće
 10:25 Pozitivno
 10:55 Biblija
 11:05 Obrtnik i partner
 11:35 Napravljeno po mjeri, serija
 12:00 Hotel dvorac Orth
 12:45 Slastičarski dnevnik
 13:10 Sve za mog psa, američki film
 14:31 Glazba, glazba...
 14:45 Edgemont
 15:10 Doktor Who
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Dizajn i škole 2
 17:00 Puni krug
 17:15 Briljanteen
 18:00 Tračica, serija
 18:40 Večer na 8. katu
 19:30 TV vrtić: Mišolovka
 19:43 Tajni dnevnik patke Matilde: Kina
 19:57 Hot spot
 20:05 Nancy Grace's The 11th Victim, film
 21:45 Vera, serija
 23:25 Zločinački umovi, serija
 00:10 Nijemi svjedok, serija
 01:00 Noćni glazbeni

06:40 RTL Danas
 07:25 Aladdin, animirana serija
 07:50 Moji džepni ljubimci
 08:05 Virus attack,
 08:25 Snažne žene
 09:40 Ekkluziv Tabloid, magazin
 10:40 Odbačena, dramska serija
 11:10 Odbačena, dramska serija
 11:40 Villa Maria, dramska serija
 12:55 Pet na pet, kviz
 13:50 Tajne, dramska serija
 14:55 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
 16:45 Cobra 11, akcijska serija
 17:35 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18:30 RTL Danas, informativna emisija
 19:10 RTL Vrijeme, informativna emisija
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Bourneov identitet, igrani film, akcijski triler
 22:30 Templar - TV premijera, igrani film, akcijski/avanturistički
 23:05 Eurojackpot
 23:10 Templar, igrani film, akcijski/avanturistički
 00:55 Bez traga - nova serija, policijska dramska serija
 01:50 RTL Danas

SUBOTA
26.4.2014.

06:57 Iza ekrana
 07:17 TV kalendar
 07:30 Daleka zemlja, film
 09:05 Normalan život
 10:15 Subotom ujutro
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 TV kalendar
 12:35 Veterani mira
 13:23 Duhovni izazovi
 13:55 Prizma
 14:45 Kućni ljubimci
 15:20 The Perfect Marriage, film
 17:00 Vijesti
 17:11 HAK - promet info
 17:20 Seoska gozba, gastroputopis
 18:07 Manjinski mozaik
 18:25 Lijepom našom: Drniš
 19:30 Dnevnik
 20:12 Zvijezde pjevaju
 21:55 Vladaica, serija
 22:40 Dnevnik 3
 23:05 Vijesti iz kulture
 23:15 Crni ponedjeljak, film
 01:00 Daleka zemlja, američki film - Filmski maraton
 03:00 Subotom ujutro
 04:40 Duhovni izazovi
 05:10 Veterani mira
 05:55 Prizma

04:50 Turistička klasa
 05:20 Alisa, slušaj svoje srce
 06:50 Dim dam dum, crtani film
 06:55 Wot wot's, crtani film
 07:05 Priče za sva vremena, crtana serija
 07:15 Mali ljudi, dokumentarna serija
 07:25 Magično drvo, serija
 07:50 TV vrtić: Čudni svirač
 08:00 Ured za zagonetke: Noćna zagonetka
 08:06 Vedranovi velikani: Leon Zelenović
 08:20 Babybonus
 08:50 Wickie, the mighty Viking - film
 10:15 Mjesto pod suncem - ostati ili otići (6), serija
 11:05 Kroz tvoje oči, serija
 11:30 Kuhajmo zajedno: Tod nam pla
 11:35 Dolina sunca, serija
 12:20 Who do you think you are?
 13:20 Top Gear, dokumentarna serija
 14:20 Obrtnik i partner
 14:50 Novi klinci s Beverly Hillsa, serija za mlade

15:30 Gimnastika Challenge Cup, Osijek
 16:55 Dubrovnik: Susret hrvatske katoličke mladeži
 19:00 Puni krug - specijal subotom
 19:30 Vedranovi velikani: Leon Zelenović
 19:40 Šareni vremeplov
 20:00 Hellboy 2: Zlatna vojska, film
 21:56 Romska glazba boli, dokumentarni film
 23:20 Nijemi svjedok, serija
 00:10 Noćni glazbeni program - spotovi
 03:10 Noćni glazbeni program

06:00 RTL Danas
 06:45 Phineas i Ferb
 08:00 Sofija Prva,
 08:25 Ekkluziv Tabloid, magazin
 09:10 Učilica, kviz za djecu
 10:00 Koledžicom po svijetu, emisija
 11:25 Malcolm u sredini
 12:20 Malcolm u sredini
 13:05 Pink Panther, film
 15:00 Aquamarine, film
 16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
 16:40 Aquamarine, film
 17:15 Koledžicom po svijetu
 18:30 RTL Danas
 19:10 RTL Vrijeme, informativna emisija
 19:15 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
 20:00 Kralj škorpiona, film
 21:50 Marinac iznad zakona 2 - film
 22:30 Boks: Klitschko - Leapai
 00:30 Marinac iznad zakona 2, film
 01:45 Nezaustavljiva osveta - film
 03:45 RTL Danas

NEDJELJA
27.4.2014.

07:32 TV kalendar
 07:45 Zaljubljeni, talijanski film - Zlatna kinoteka
 09:07 Vijesti iz kulture
 09:15 Vijesti
 09:25 Vrijeme
 09:26 HAK - promet info
 09:30 Vatikan: Kanonizacija Ivana XXIII i Ivana Pavla II, prijenos
 12:00 Dnevnik 1
 12:30 Plodovi zemlje
 13:25 Split: More
 14:00 Nedjeljom u 2

15:05 Mir i dobro
 15:40 Pošteno i prema zakonu
 16:30 Khalid
 17:00 Vijesti
 17:10 Vrijeme
 17:11 HAK - promet info
 17:15 Vrtlarica
 17:43 Sretna obitelj
 19:26 Najava programa
 19:30 Dnevnik
 20:12 Potjera, kviz
 21:05 Stipe u gostima
 21:40 Damin gambit
 22:25 Dnevnik 3
 22:50 Vijesti iz kulture
 23:00 Klasika mundi: Renee Fleming i Berlinska filharmonija na Waldbuhne 2010.
 00:15 Igrani film - strani
 01:50 Nedjeljom u 2
 02:50 Damin gambit
 03:30 Reprizni program
 04:20 Mir i dobro
 04:50 Plodovi zemlje
 05:40 Split: More
 06:10 Vrtlarica

04:15 Labirint
 05:00 Alisa, slušaj svoje srce serija
 06:30 Moomini
 06:55 Tintinove pustolovine
 07:20 Zvonko u Zemlji igračaka
 07:30 Vatrogasac Sam crtani film
 07:40 Gladijatorska akademija
 08:05 Mowgli, crtana serija
 08:30 Tajni dnevnik patke Matilde: Kina
 08:45 Laboratorij na kraju svemira: Povećalo
 08:55 Tiger Team, film
 10:20 Pozitivno
 10:50 Biblija
 11:00 Babyobnusi
 11:30 Ni da ni ne
 12:25 Zvijezde pjevaju
 15:05 Magazin
 15:30 Uoči SP, Brazil 2014.
 16:00 Nedjeljom lagano
 17:30 Gimnastika Challenge Cup, Osijek
 19:00 Istra 100 milja, sportska reportaža
 19:25 Tajni dnevnik patke Matilde: Kina
 19:40 Laboratorij na kraju svemira: Povećalo
 20:00 Schindlerova lista, film
 23:10 Večer s Joolsom Hollandom
 00:10 Festival kajkavske popevke - Krapina
 01:46 Noćni glazbeni program - spotovi
 --- Beograd: Košarka, ABA Liga

06.40 RTL Danas
07.20 Phineas i Ferb, animirana serija
08.35 Svemoguća Spiderman, animirana serija
09.15 Galileo
10.10 InDizajn s Mirjanom Mikulec - nove epizode
11.05 Malcolm u sredini, serija
12.00 Malcolm u sredini, serija
12.50 Kralj škorpiona, igrani film, triler
14.35 Dr. Dolittle 5 - TV premijera, film
16.15 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
16.40 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
17.35 RTL Extra Magazin, showbiz emisija
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.10 RTL Vrijeme, informativna emisija
19.15 Sulejman Veličanstveni
20.00 Mali svet - film
21.55 Kriza - nova sezona
22.25 CSI: Miami, serija
01.15 Astro show
02.15 Dvije lijeve, igrani film
03.35 RTL Danas, emisija

PONEDJELJAK
28.4.2014.

06:42 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatrepri
10:12 Tržnice - trbuh grada
11:05 Što vas žulja?
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim
13:20 Glas domovine
13:45 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture
14:45 Treća dob
15:25 humoristična serija
16:00 Kralj vinograda
17:00 Vijesti
17:11 100% poduzetnik
17:15 Hrvatska uživo
18:20 Potrošački kod
18:50 Kazalište u kući
19:30 Dnevnik
20:30 Ludi rimski carevi: Elagabal
21:05 Fokus
22:05 Domovina
23:05 Dnevnik 3
23:30 Vijesti iz kulture
23:40 Vlakom prema jugu
01:15 Što vas žulja?
02:00 Treća dob
02:40 Potrošački kod
03:10 Fokus
04:05 Glas domovine
04:30 Pogled preko granice
04:55 Hrvatska uživo
05:55 Ljubav u zaleđu,

05:33 Alisa, slušaj svoje srce
07:00 TV vrtić
07:10 Crtani film
07:17 Čarobna ploča
07:30 Ezopovo kazalište, crtana serija
07:40 Veliki i Mali
07:50 Batman i hrabri superjunaci, crtana serija
08:15 Vatrene kugla, serija za djecu
08:37 Školari obavještajci, serija za djecu
09:00 Školski sat
09:30 Znanost za djecu
09:45 Briljanteen
10:25 Dr. Oz, talk show
11:05 Phil Spencer: tajni agent za nekretnine, serija
12:00 Hotel dvorac Orth
12:45 Slastičarski dnevnik Rachel Allen
13:10 Kid Svensk, film
14:35 Glazba, glazba
14:45 Edgemon
15:10 Doktor Who, serija za mlade
15:55 Kuhajmo zajedno, emisija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat
17:00 Znanost za djecu
17:15 DW: Shift
17:30 Village Folk: Čovjek na konju
17:40 Novi dom, novi život
18:10 Svaki dan dobar dan
18:50 Dr. Oz, talk show
19:30 TV vrtić
19:40 Čarobna ploča
19:55 Hot spot

20:05 Svačionica, talk-show
21:00 Starci, film
22:50 Završni udarac, serija
23:35 Fringe, na rubu - serija
00:20 Seks i grad

07.20 RTL Danas
08.05 Aladdin
08.30 Moji džepni ljubimci
08.45 Virus attack
09.20 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija
10.10 RTL Extra Magazin
11.20 Odbačena, serija
11.50 Odbačena, serija
12.20 Villa Maria, serija
13.30 Pet na pet, kviz
14.25 Lassie, igrani film
16.30 RTL Vijesti
16.45 Cobra 11, akcijska serija
17.35 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.15 RTL Vrijeme
19.20 Pet na pet, kviz
20.05 Tajne, dramska serija
21.15 Tri, dva, jedan - kuhaj!
22.50 RTL Vijesti
23.10 Vulkan, igrani film
01.15 Kriza - nova sezona
01.55 CSI: Miami, serija
02.50 Astro show
03.50 RTL Danas, emisija

06:39 TV kalendar
06:49 100% poduzetnik
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:15 Kad srce zatrepri
10:00 Vijesti
10:12 Tržnice - trbuh grada
11:05 Što vas žulja?
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:20 TV kalendar
12:35 Znaj da te volim
13:20 Drugi format
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture
14:45 Društvena mreža
16:00 Kralj vinograda
16:45 TV kalendar
17:00 Vijesti
17:11 100% poduzetnik
17:15 Hrvatska uživo
18:15 HAK - promet info
18:20 Pravilo 72
19:30 Dnevnik 2
18:50 Kazalište u kući
20:05 Potjera, kviz
21:00 Dokumentarni film
22:15 Domovina
23:15 Dnevnik 3
23:40 Vijesti iz kulture
23:50 Putem europskih fondova
00:05 Remek-djelo ili zlodjelo
01:05 Isadora ili prva bosonoga plesačica
02:20 Što vas žulja?
03:00 Društvena mreža
04:15 Duhovni izazovi
04:45 Hrvatska uživo

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 13.05 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik • Govorimo hrvatski«

19.00 - 19.30

• Poetski predah • »Popularne melodije« - zabavna glazba (ponedjeljkom) • »Na valovima hrvatske glazbene tradicije« - narodna glazba (utorkom) • »Veliki majstori glazbe« - ozbiljna glazba (srijedom) • »Rock vremeplov« (četvrtkom) • »Minute za jazz« (petkom)

19.30 - 20.00

• »Europski magazin« - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • »Kulturna povijest« (utorkom) • »Znanjem do zdravlja« (srijedom) • »Razmišljanje dopušteno« (četvrtkom) • »Tjedni vodič« (petkom)

20.00 - 20.30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • »Aktualije« (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 »Vojvodanski tjedan«
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 »Vjerska emisija«, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 »Putnici kroz vrijeme« emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 »Hrvatima izvan domovine« - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20.55 Odjava programa

05:33 Alisa, slušaj svoje srce
 07:00 TV vrtić
 07:10 Crtani film
 07:15 Ninin kutak
 07:20 Danica
 07:25 Profesor Baltazar
 07:30 Ezopovo kazalište, serija
 07:40 Veliki i Mali, serija
 07:50 Batman, crtana serija
 08:15 Vatrene kugla, serija
 08:37 Školarci obavještajci, serija
 09:00 Školski sat
 09:35 Navrh jezika
 09:45 Svaki dan dobar dan
 10:25 Dr. Oz, talk show
 11:05 Phil Spencer: tajni agent za nekretnine
 12:00 Hotel dvorac Orth
 12:45 Slastičarski dnevnik Rachel Allen
 13:10 A New Beginning, film
 14:45 Edgemont
 15:10 Doktor Who
 15:55 Kuhajmo zajedno
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Školski sat
 17:05 Navrh jezika
 17:15 Garaža: Hal
 17:45 Novi dom, novi život
 18:15 Svaki dan dobar dan
 18:55 Dr. Oz, talk show
 19:35 TV vrtić
 19:45 Ninin kutak
 19:50 Danica
 19:55 Glazba, glazba...
 20:05 Top Gear
 21:00 Napojnica od dva milijuna, američki film
 22:40 Završni udarac
 23:25 Fringe, na rubu - serija
 00:10 Seks i grad, humoristična serija
 00:40 Noćni glazbeni program - spotovi

06:40 RTL Danas
 07:25 Aladdin, serija
 07:50 Moji džepni ljubimci
 08:05 Virus attack, serija
 08:25 Snažne žene
 09:40 Ekkluziv Tabloid
 10:40 Odbačena
 11:40 Villa Maria, serija
 12:55 Pet na pet, kviz
 13:50 Tajne, dramska serija
 14:55 Tri, dva, jedan - kuhaj!
 16:30 RTL Vijesti
 16:45 Cobra 11, akcijska serija
 17:35 Ekkluziv Tabloid
 18:30 RTL Danas, emisija
 19:10 RTL Vrijeme, informativna emisija
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Tajne, dramska serija
 21:15 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 22:50 RTL Vijesti, informativna emisija
 23:10 Ludo krstarenje,

igrani fim, komedija
 01:00 Vulkan, igrani film
 02:55 Astro show
 03:55 RTL Danas, informativna emisija

SRIJEDA 30.4.2014.

06:39 TV kalendar
 06:49 100% poduzetnik
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:15 Kad srce zatreperi
 10:00 Vijesti
 10:12 Tržnice - trbuh grada
 11:05 Što vas žulja?
 11:45 Jezik za svakoga
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 TV kalendar
 12:35 Znaj da te volim
 13:20 Reporter: Djevojka koja je odbila umrijeti 55'
 14:15 Jezik za svakoga
 14:45 Društvena mreža
 16:00 Kralj vinograda
 16:45 TV kalendar
 17:00 Vijesti
 17:11 100% poduzetnik
 17:15 Hrvatska uživo
 18:15 HAK - promet info
 18:20 Eko zona
 18:50 Kazalište u kući
 19:30 Dnevnik
 20:10 Seoska gozba
 21:00 Paralele
 21:30 Pola ure kulture
 22:00 Domovina
 23:00 Dnevnik 3
 23:25 Vijesti iz kulture
 23:35 Sa som i himmelen, film
 01:45 Što vas žulja?
 02:30 Društvena mreža
 03:45 Reprizni program
 03:55 Pola ure kulture
 04:25 Eko zona
 04:55 Hrvatska uživo
 05:55 Ljubav u zaleđu

05:33 Alisa, slušaj svoje srce
 07:00 TV vrtić
 07:10 Crtani film
 07:15 EBU drama za djecu
 07:30 Ezopovo kazalište, serija
 07:40 Veliki i Mali, serija
 07:50 Batman i hrabri superjunaci, crtana serija
 08:15 Vatrene kugla, serija
 08:37 Školarci obavještajci, serija
 09:00 Školski sat
 09:30 EBU dokumentarci - Izazovi
 09:45 Svaki dan dobar dan
 10:30 Dr. Oz

11:10 Phil Spencer: tajni agent za nekretnine
 12:00 Divlji u srcu, serija
 12:45 Slastičarski dnevnik Rachel Allen, dokumentarna serija
 13:09 Anne of Green Gables: A New Beginning, kanadski film
 14:44 Edgemont, serija za mlade
 15:09 Doktor Who, serija za mlade
 15:55 Kuhajmo zajedno, emisija pod pokroviteljstvom
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Školski sat
 17:00 EBU dokumentarci - Izazovi
 17:15 Generacija Y: Snovi
 17:40 Novi dom, novi život - dokumentarna serija
 18:05 Svaki dan dobar dan
 18:45 Dr. Oz, talk show
 19:25 TV vrtić
 19:35 EBU drama za djecu
 19:50 Hot spot
 20:00 Nogomet
 23:20 Fringe, na rubu - serija
 00:05 Seks i grad (6), humoristična serija
 00:35 Noćni glazbeni program - spotovi

06:40 RTL Danas
 07:25 Aladdin
 07:50 Moji džepni ljubimci
 08:05 Virus attack
 08:25 Snažne žene
 09:40 Ekkluziv Tabloid
 10:40 Odbačena
 11:40 Villa Maria
 12:55 Pet na pet, kviz
 13:50 Tajne, dramska serija
 14:55 Tri, dva, jedan - kuhaj!
 16:30 RTL Vijesti
 16:45 Cobra 11, akcijska serija
 17:35 Ekkluziv Tabloid
 18:30 RTL Danas
 19:10 RTL Vrijeme
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Tajne, dramska serija
 21:15 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 22:50 RTL Vijesti
 23:10 Kost, kriminalistička serija
 01:00 Ludo krstarenje, igrani fim
 02:50 Astro show, emisija uživo
 03:50 RTL Danas

ČETVRTAK 1.5.2014.

06:42 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 09:15 Kad srce zatreperi
 10:00 Vijesti
 10:15 Tržnice - trbuh grada
 11:00 Obljetnica vojno redarstvene operacije "Bljesak"
 11:45 Abeceda zdravlja
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 TV kalendar
 12:35 Znaj da te volim
 13:18 Paralele
 13:48 Reporter: Sloboda ili sigurnost
 14:18 Abeceda zdravlja
 14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:45 Društvena mreža
 16:00 Kralj vinograda, serija
 16:45 TV kalendar
 17:00 Vijesti
 17:15 Hrvatska uživo
 18:20 Turistička klasa
 18:50 Kazalište u kući
 19:30 Dnevnik
 20:05 Večer na 8. katu
 21:50 Domovina, serija
 22:50 Dnevnik 3
 23:15 Vijesti iz kulture
 23:25 Drugi format
 00:05 Portrat umjetnika: Vlado Kristl
 01:05 Što vas žulja?
 01:50 Društvena mreža
 03:05 Labirint
 03:50 Drugi format
 04:30 Turistička klasa
 05:00 Hrvatska uživo
 06:00 Ljubav u zaleđu

06:05 Alisa, slušaj svoje srce
 06:50 TV vrtić
 07:00 Profesor Baltazar
 07:06 Laboratorij na kraju svemira
 07:15 Crtani film
 07:20 Ezopovo kazalište
 07:30 Veliki i Mali
 07:50 Batman i hrabri superjunaci
 08:15 Vatrene kugla
 08:37 Školarci obavještajci
 09:00 Školski sat
 09:30 Kokice
 09:45 Svaki dan dobar dan
 10:25 Dr. Oz, talk show
 11:05 Phil Spencer: tajni agent za nekretnine
 12:00 Divlji u srcu, serija
 12:45 Rachel Allen Cake Diaries
 13:10 Glazba, glazba
 13:15 Doktor Dolittle 3, film
 14:45 Edgemont, serija
 15:15 Nebesko plavetnilo
 15:55 Kuhajmo zajedno
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Školski sat

17:00 Kokice
 17:45 Novi dom, novi život - dokumentarna serija
 18:15 Svaki dan dobar dan
 18:55 Dr. Oz, talk show
 19:35 TV vrtić
 19:45 Laboratorij na kraju svemira
 19:54 Hot spot
 20:05 Divlja Arabija: Pijesak, vjetar i zvijezde
 21:00 Nogomet, EL - prijenos utakmice
 23:40 Fringe, na rubu
 00:30 Seks i grad
 01:00 Noćni glazbeni program - spotovi

06:40 RTL Danas, informativna emisija
 07:25 Aladdin, animirana serija
 07:50 Moji džepni ljubimci, animirana serija
 08:05 Virus attack, animirana serija
 08:25 Snažne žene, dramska serija
 09:40 Ekkluziv Tabloid, magazin
 10:40 Odbačena, dramska serija
 11:10 Odbačena, dramska serija
 11:40 Villa Maria, dramska serija
 12:55 Pet na pet, kviz
 13:50 Tajne, dramska serija
 14:55 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 16:30 RTL Vijesti
 16:45 Cobra 11, akcijska serija
 17:35 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18:30 RTL Danas, informativna emisija
 19:10 RTL Vrijeme, informativna emisija
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Tajne, dramska serija
 21:15 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 22:50 RTL Vijesti, informativna emisija
 23:10 Bez traga - nova serija, policijska dramska serija
 00:05 Bez traga - nova serija, policijska dramska serija
 01:00 Kost, kriminalistička serija
 01:55 Kost, kriminalistička serija
 02:50 Astro show, emisija uživo
 03:50 RTL Danas, informativna emisija
 04:35 Kraj programa

RATKO RACKOVIĆ, PISAC

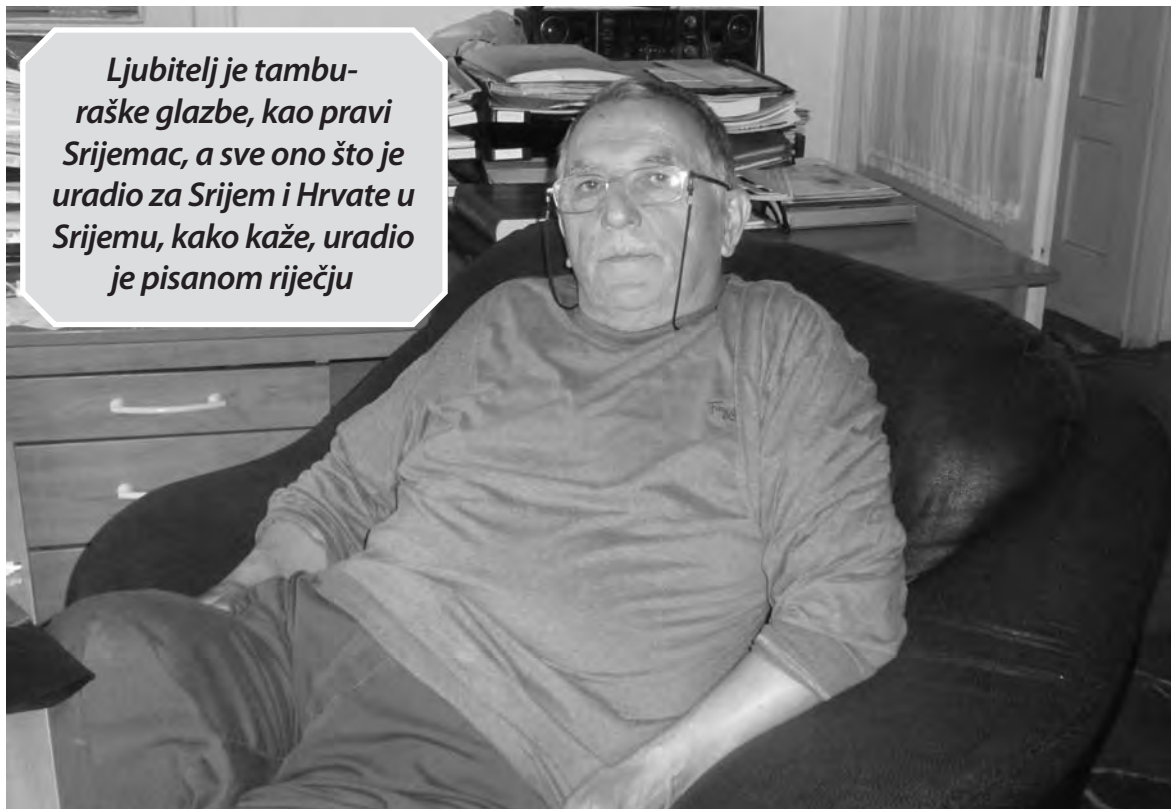
Pisanje – ostvarena želja

Prilikom posjeta Rumi, razgovarali smo s višegodišnjim članom HKPD »Matija Gube« iz Rume Ratkom Rackovićem, koji je za veliki doprinos u razvoju turizma nagrađen zlatnom značkom Turističkog saveza Srbije 1977. i srebrnom plaketom Turističkog saveza Srbije 1982. godine. Bio je osnivač i direktor »Sremturista« u okviru »Agrorumena«. Za radove iz historiografije objavljene u edicijama KID »Pčesa« Novi Sad, nagrađen je zlatnim gušćim perom 2003. godine. Suautor je Turističkog prospekta Srijema, autor knjige »Hrvati u Rumi na brijegu«, »Pomeni i trajanja«, »Doseljavanje i duhovni život Hrvata u Rumi«, urednik knjiga »Smiješna strana Srijema«, »Srijemske doskočice«, glavni je urednik knjige anegdota »Veseli Srijem«. Ratko Racković suradnik je KID »Pčesa« Novi Sad od 1996. godine, u čijim je knjigama na zavičajne teme objavio više priloga iz povijesti Rume i Golubinaca.

PUT

Prve tekstove o radu HKPD »Matija Gubec« Ruma objavio je u »Srijemskim novinama« 1964. godine, a prvi članak pod nazivom »Posle pluga tambure u ruke« 1965., u istim novinama. Kao aktivni član HKPD »Matija Gubec«, u kome je jedan mandat bio član Upravnog odbora, cjelokupni knjižni fond knjižnice uredio je u elektroničkom obliku: »Završio sam Višu pedagošku školu, smjer srpsko-hrvatski jezik i književnost u Beogradu i kao apsolvent radio sam na moru i ubrzo nakon toga postao osnivač i direktor 'Sremturista'. Zajedno s tadašnjim kustosom Muzeja Srijema Radomirom Pricom objavio sam turistički prospekt za

Ljubitelj je tamburaške glazbe, kao pravi Srijemac, a sve ono što je uradio za Srijem i Hrvate u Srijemu, kako kaže, uradio je pisanom riječju

cijeli Srijem u 1000 primjeraka. Tako sam počeo pisati. Kada sam došao raditi u turizmu, sramota me je bilo raditi, a ne poznavati prije svega sakralne objekte i povijest i već sam tada počeo prikupljati građu. Poslije objavljivanja turističke publikacije postao sam predsjednik za propagandu Turističkog saveza Vojvodine i ubrzo potom, 1976. izabran za predstavnika Turističkog saveza Vojvodine u povjerenstvu za promidžbu Turističkog saveza Jugoslavije. Putovao sam po cijeloj bivšoj Jugoslaviji, gdje sam prikupljao građu i dolazio u kontakt s kolegama iz branše turizma. 1983. godine napuštam turizam i odlazim u komercijalu »Agrorume«. Tu sam ostao do 1988. godine, kada sam smijenjen kao etiketirani autonomnaš. 1990. sam umirovljen i od tada noć postaje moja intima. Počinjem pisati o Srijemu, sredio sam arhivu rumskih pravoslavnih crkava, na čemu sam

radio 11 godina. Sa župnicima u Golubincima oduvijek sam bio u izuzetno dobrim odnosima. S obzirom da sam pregledao veliki dio katoličke arhive Srijema, upoznat sam s dosta podataka iz povijesti župa«, ističe Ratko.

OSTVARENA ŽELJA

Za sebe kaže kako je pisanje njegova ostvarena želja i da je time počeo baviti se devedesetih godina, u trenucima bolesti, kada se okreće povijesti Srijema i bogatoj građi koju je godinama prikupljao. Knjigu o Golubincima radio je 30 godina: »Nastojao sam, bez obzira na završene škole, i u poznim godinama nastaviti učiti i čitati. S obzirom da sam član HKPD 'Matija Gubec' 15 godina, napisao sam i dvije knjige o Hrvatima: 'Doseljavanje i duhovni život Hrvata u Rumi' i 'Hrvati na brijegu'. Snimio sam preko 3000 fotografija za ovih 15 godi-

na, a prijateljevao sam i vodio članove tamburaškog orkestra 'Srijemskih seljaka' na more 1972. i 1973. godine i uspostavio čvrste odnose s Mišom Kunom, koji je dao pečat u poslijeratnom razvoju Hrvatskog kulturnog-prosvjetnog društva u Rumi i bio graditelj odnosa društva prema gradu, Vojvodini, pa i šire, u Hrvatskoj i u Mađarskoj«, kaže tijekom razgovora Ratko Racković.

Ljubitelj je tamburaške glazbe kao pravi Srijemac, a sve ono što je uradio za Srijem i Hrvate u Srijemu, kako kaže, uradio je pisanom riječju. Na kraju razgovora ističe kako planira objaviti još nekoliko knjiga, između ostalih i knjigu »Ideali i kapitali« o građevini obitelji Vojnović iz Rume, zatim »Prvi svjetski rat u Rumi«, kao i knjigu o 40 godina rada tamburaške glazbe u Rumi.

Suzana Darabašić

NOGOMET

Poraz Zrinjskog

SUBOTICA – Derbi gornjeg dijela tablice Gradske nogometne lige Subotice između Elektrovojvodine i Zrinjskog 1932 završio je pobjedom (3:2) »električara«. Prilikom za nove bodove »plavo-bijeli« imaju u nedjelju 27. travnja od 17 sati na svom terenu, kada igraju još jedan derbi, ovoga puta s Lokomotivom s kojom dijele isti stadion. NK Zrinjski 1932 trenutačno zauzima peto mjesto s 23 osvojena boda.

Sve bolja igra Sloge

PLAVNA – U četvrtom kolu proljetnog dijela prvenstva Sloga je na svom terenu svladala ekipu Slavije iz susjednog mjesta Bošana rezultatom 4 – 2. Nakon poraza u prethodnom kolu, ovo je bila važna utakmica u kojoj se Sloga vidno popravila i otklonila nedostatke timske igre. Ovoga su puta domaćini dali puno više nego u prethodnom kolu, te su ubrzo nakon početka utakmice zabili prvi pogodak. Gosti se nisu predali, te su pred kraj prvoga poluvremena izjednačili rezultat na 1 – 1.

U drugom poluvremenu Sloga je dominirala terenom, te je skoro do završetka utakmice postigla još tri zgoditka i vodila čak s 4 – 1. Slavija je ipak, posve slučajno, pred sam konac utakmice smanjila rezultat na 4 – 2, kojim je utakmica i završena. Golove za Slogu postigli su: T. Nikolić (1) i Stojanović (3). Ovom pobjedom za očekivati je da će Sloga nastaviti uspješan start u ovom dijelu prvenstva.

Z. P.

Veliki blam Sonćana

SONTA – U 22. kolu Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula više od 350 gledatelja u Sonti uživalo je u odličnom nogometu. Derbi kola, odigran između Dinama i svilojevačkog Terekveša, poslije 90 minuta pravog rata za svaku loptu završen je miroljubivim rezultatom 1 – 1 (0 – 0). Igralo se

žustro, beskompromisno, obostrano napadački, iskre su sijevale na svakom dijelu travnjaka, pa je odlični sudac Zeljković podijelio pet javnih opomena zbog preoštrih startova. Plavi su prednost ostvarili zgoditkom kapetana Tadijana u 64. minuti, a gosti su poravnali iz opravdano dosuđenog penala u 82. minuti. Prezadovoljni gledatelji nagradili su pljeskom izlazak obiju ekipa s travnjaka, a onda je uslijedila neviđena bruka. Na prigovor predstavnika gostujuće ekipe

službene osobe su utvrdile da je trener Dinama Željko Vidaković u ekipu postavio dvojicu nogometaša koji nisu imali pravo nastupa, a igrali su na tuđe natjecateljske iskaznice, što je svima promaklo u postupku identifikacije igrača. Sonćane zbog ovog nepromišljenog poteza zasigurno očekuje rigorozna kazna natjecateljskih tijela Lige. Nogometaši Dunava iz Monoštora odigrali su neodlučno 2 – 2 u Aleksa Šantiću i zadržali 4. mjesto na tablici.

Kiks Bačke 1901

SUBOTICA – Najstariji klub u državi neočekivano je poražen na domaćem terenu od gostujuće momčadi Dunava iz Starih Banovaca (2:3). U sljedećem 23. kolu Srpske lige skupina Vojvodina, Bačka 1901 gostuje u Senti protiv istoimene domaće ekipe. Susret se igra u nedjelju 27. travnja od 16 sati.

Bez golova protiv Radničkog 1923

SUBOTICA – Nakon pobjede protiv Voždovca, nogometaši Spartaka su nastavili s blijedim izdanjima na Gradskom stadionu u Subotici. Prilika za uvećanje bodovnog salda propuštena je u domaćem remiju (0:0) protiv momčadi Radničkog 1923 iz Kragujevca.

RUKOMET

Od tajfuna ni povjetarac

SONTA – Tek u 3. proljetnom kolu, 19. travnja, u prvenstvu Treće lige Srbije skupina Srijem – Južna Bačka, ŽRK Sonta je odigrao prvu utakmicu. Voljom ždrijeba »tajfunke« su u 1. kolu bile slobodne, a utakmica 2. kola u Odžacima odgođena im je za 23. travnja na

zahtjev ŽRK Odžaci. Za prvi ovoproljetni prvenstveni nastup na svojem su parketu Sonćanke, hendikepirane bolešću prve vratarke Silvije Fabijanov, ozljedom ruke druge, Marijane Gomboš, i radnim obvezama treće, Smilje Blašković, imale najjačeg protivnika, neprikosnovenog lidera, Tikvaru iz Bačke Palanke. Tako je silom prilika na vrata stala najstarija igračica, Jelena Danilović. Ekipa s trima reprezentativkama Srbije poigravala se s nemoćnim Sonćankama, a na koncu semafor je pokazao: ŽRK Sonta – RK Tikvara 22 – 45 (9 – 19). Ovo je možda i najslabija igra ekipe ŽRK Sonta u ovom prvenstvu, a pred njima su gostovanja u Odžacima i Baču, gdje će imati priliku za popravni i osvajanje novih bodova.

I. A.

PETAR VUKOV, ČLAN KONJIČKOG KLUBA »ĐURĐIN«

»Zarazna« ljubav

Prvosvibanjski praznici u Đurđinu se proslavljaju u sklopu blagdana Sv. Josipa Radnika, zaštitnika župe, ali i tradicijskim konjskim utrka, koje još od 1947. godine organizira Konjički klub »Đurđin«. Iako klub nije registriran već dvije godine zbog manjka članova i nedostatka financijskih sredstava, utrka će i ovog 1. svibnja okupiti ljubitelje konja na đurđinskom hipodromu.

KONJIČKI KLUB »ĐURĐIN«

Prošlogodišnji vlasnik i vozač najbržeg kasača ove utrke, ali i mnogih drugih, jedan je od najaktivnijih članova kluba, Đurđinčanin *Petar Vukov*. S obzirom na dug staž u klubu, Petar se sjeća i puno svjetlijih trenutaka kluba, ali i konjarstva na ovim prostorima općenito. »Ovaj konjički klub je nekada brojio i po 40 i 50 članova, dok sad ima desetak i to pretežito starijih. Potrebno je okupiti još 20 članova kako bi klub oživio, ali to je gotovo nemoguće s obzirom na financijsku situaciju. Ne tako davno, naš je konjički klub, pokraj kluba u Čantaviru, bio jedan od najjačih u okolici«, kaže Petar.

Osim dobrih konja, pretežito dunderskog podrijetla, Đurđinčani su važili i za dobre konjare, među kojima Petar ističe *Paju Dulića, Tomicu Ivandekića, Nikolu Poljakovića* i još mnoge druge. Ove tvrdnje, pokraj brojnih pehara koje posjeduju Đurđinčani, Petar potvrđuje i anegdotom s jedne utrke u Beogradu: »Nakon što je proglašen šampion derbija i što su dodijeljene ostale nagrade, jedan nas je čovjek upitao koliki je taj

Đurđin kad ima tako dobre konje te osvajaju sve nagrade. Odgovorili smo mu kako je malo manji od Beograda«, kroz smijeh kaže Petar.

IMAO ŠAMPIONE

Osim petnaestak prvosvibanjskih utrka u Đurđinu, Petar je vozio i mnoge druge, te je osvajao i brojne nagrade. Iz svoje štale Petar je istrenirao i šampione, poput Dižona koji je 2009. godine bio najbolji dvogodac Srbije, ali za najdraži uspjeh ističe konja Antaresa s najboljom kvalifikacijom iz Vojvodine za derbi u Beogradu, iako zbog skoka nije osvojio isti.

Iako voli voziti na derbijima, Petar naglašava kako mu podjednako zadovoljstvo pričinjava sanjkanje djece po selu s

**»Kada padne prvi snijeg, ja upregnem konja
dva, dva vatrena cokola, pa se
cankam noć i dan«, pjeva unuk Petar**

konjskim saonicama, te sudjelovanje na Dužijanci, gdje obično nosi đurđinskog bandaša i bandašicu.

UNUK SANJA KONJE

»Za ovu veliku ljubav prema konjima krivi su moji dida i ujak Tomica Ivandekić. Prvi put sam

počeo voziti konje kod ujaka Tomice i od tada, punih 35 godina, ne prestajem. Svoje konje imam 30 godina i to su uvijek konji iz štale ujaka Tomice, rase domaćeg pedigrea. Trenutačno imam samo jedno ždrijebe u štali – Dekstera, a bilo je godina kada sam ih imao i više. Zbog velikih financijskih izdataka koje jedan konj iziskuje, u jednom trenutku

sam ih sve prodao. Štala mi je bila prazna mjesec dana. Svaki dan sam u nju besciljno ulazio, sve dok nisam ponovno kupio ždrijebe«, uzahnuo je Petar.

Svojom ljubavlju i predanošću prema konjima Petar je uspio »zaraziti« mlađeg sina *Marka*, te unuka *Petra*. »Iako ima tek dvije i pol godine Petar sanja konje i zna napamet sve pjesme *Zvonka Bogdana* gdje se oni spominju. On je 'pelcovan', s ponosom i uz osmijeh kaže Petar.

Jelena Dulić

POGLED S TRIBINA

Modrić vs Mandžukić

Ždrijeb polufinala Lige prvaka donio je duel Real Madrida i Bayern, najtrofejnije momčadi nogometnog planeta i aktualnog branitelja naslova najbolje europske (čitaj svjetske) momčadi.

Finale prije finala, kako su ga već svi proglasili. A u tom dvomeču susreta nad susretima (23. i 29. travnja), na dvjema suprotnim stranama u bijeloj majici kraljevskog kluba i crvenoj majici ponosa Bavarske, jedan nasuprot drugoga nalaze se Luka Modrić i Mario Mandžukić. Genijalni kreator igre i ubojita špica. Trenutačno prvi veznjak Reala i prvi strijelac Bundes lige. Uzdance svojih klubova od kojih se puno očekuje u borbi za veliko finale.

Uzdance hrvatske nogometne reprezentacije na predstojećem Svjetskom prvenstvu u Brazilu. Odavno hrvatski nogomet nije imao dva velika nogometaša u dvjema tako velikim momčadima, koji imaju tako veliku ulogu u njihovom funkcioniranju, i da se u isto vrijeme obje momčadi nalaze u samom finišu Lige prvaka. Igralo je puno Hrvata u finalima Champions league i osvojilo veliki pokal namijenjen najboljem (posljednji od njih je upravo Mandžukić trofejom iz prošle sezone), a priliku za nastavljjanje ove lijepe tradicije imat će pobjednik hrvatskog dvoboja na Santiago Bernabeu i Allianz Areni. Tko će to biti, znat ćemo uskoro. Jedno je sigurno, hrvatski je nogomet već svojevrsan pobjednik. Imat će svakako jednog predstavnika u finalu Lige prvaka u Lisabonu.

Na koncu, trebalo bi istaknuti još jednog hrvatskog nogometaša i standardnog reprezentativca, Ivana Rakitića, koji u Seville igra u životnoj formi. I njega ćemo gledati u poluzavršnici još jednog europskog nogometnog natjecanja. Lige Europe. Bude li momčad, čiji je kapetan, prošla Valenciju, Hrvatska bi mogla imati predstavnika u oba europska klupska finala.

A to nije mala stvar za jednu malu zemlju.

Malu po broju stanovnika, ali velikim slovima upisanu u povijest svjetskog nogometa.

Dokaz 1: Generacija 1998 – SP u Francuskoj

Dokaz 2: Vidi naslov

D. P.

NOGOMET

Osijek bolji od Rijeke

Pobjedom od 2:0 nogometaši Osijeka ponovno su odmaknuli od devete pozicije i sada imaju dva boda više od Slavena i nalaze se u zoni spasa.

Ostali rezultati 32. kola: Hajduk – Lokomotiva 2:2, Istra 1961 – Slaven 3:3, Zadar – Split 0:1

Tablica 1. HNL: Dinamo 74 (-1), Rijeka 63, Hajduk 59, Split 50, Lokomotiva 47, Istra 1961 37,

Zadar 32, Osijek 28, Slaven 26, Hrvatski dragovoljac 23 (-1).

KOŠARKA

Final four ABA lige

Prim polufinalnim duelom između Crvene zvezde i Cibone, u četvrtak 24. travnja u Beogradu započinje završni turnir četiriju najboljih momčadi u regularnom dijelu prvenstvene sezone 2013./14. Regionalne košarkaške ABA lige. U drugom polufinalu, u petak 25. travnja, sastaju se Partizan i Cedevita. Finale je na programu u nedjelju 27. travnja, a svi susreti se igraju u Kombank Areni.

TENIS

Prvi naslov Donne Vekić

Nakon dva poraza u finalima WTA turnira (Tashkent i Birmingham), mlada hrvatska tenisačica Donna Vekić uspjela je u finalu turnira u Kuala Lumpuru pobijediti Slovačkinju Cibulkovu (5:7, 7:5, 7:6) i osvojiti svoj prvi veliki naslov u profesionalnoj karijeri, dva mjeseca prije svog 18. rođendana.

Dodig i Melo zaustavljeni u finalu

Najbolji hrvatski tenisač u igri parova Ivan Dodig, u paru s Brazilcem Melom stigao je do finala na ATP turniru iz Masters serije 1000 u Monte Carlu. Na putu do novog naslova ispriječili su se braća Bryan, koji su u tijesnom finalnom duelu slavili nakon pobjede u trećem setu s 10:8.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem noviju kuću iza Dudove šume, tro-sobnu s dvorištem, dodatnim prostorijama i garažom. Cijena po dogovoru. Tel.: 064 2525946.

Prodajem zemlju 5,62 ha od 2 parcele (cca 10 jutara), Šupljak (ko Palić), 3 km iza stare škole, produžetak senčanske ljetnje ceste, uz kanal. Cijena: 63.000 eura. Tel.: 061 2724822 i 063 1648043.

Izdajem opremljen stan veličine 25 m četvornih sa zasebnim ulazom. Ulica Branka Pešića 41, Zemun. Dogovor na broj telefona 011 3077036 ili 011 2104257.

Odmor u Vrbovskoj, otok Hvar, povoljno. Tel.: 063 7139337.

Prodajem 3 motike placa (2 km udaljen) iza Crvenog sela, blizu somborske ceste (10.000 eura) Tel.: 024 532570.

Prodajem čutke, stol, stolice, razna bunjevačka ruha: sefire, sukna, pregače, kapute s peržijanom, dunju, marame, ponjave, čaršave, muške čakšire, čizme (br. 43) i sl. Tel.: 024 528682.

Prodajem dvorišni stan 43 m² u Petrovaradinu. Tel.: 060 5450440.

Prodajem štrikači stroj stolni »Empisal«, skoro nov. Tel.: 5742-136 Odžaci.

Povoljno izdajem manje skladište, podrum i tavanjski prostor, veliko dvorište pogodno za parkiranje kombija, kamiona i za auto-plac, kod autobusnog kolodvora u subotici. Tel.: 064 9640745.

Prodaje se nov el. štednjak s ravnom pločom, 2 felne s čeličnim prstenovima za kamionsku prkolicu, rolere, bijele i roze leandere. Tel.: 024 532570.

Naprodaj moderna ekskluzivna prelijepta italijanska vjenčanica, tepih i staze. 024 528682.

Prodajem metalni kavez za gajenje pilića s hranilicama. Tel.: 024 453-5319.

Prodajem klasični kauč sa naslonom u dobrom stanju ručne izrade, tapacirain. Tel.: 024 453-5319.

Izrađujem hrastove čamce, nekoliko tipova, od 3 do 6 metara dužine. Prijevoz po dogovoru. »Novogodišnja akcija« - vesla - bijeli barski jasen. Petar Okruglić, Morović. Tel.: 064 3467056. www.okruglic-camci.co.rs

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Prodaje se garaža u sklopu stambene zgrade na Radijalcu, A. M. Tita 26/b s priključkom na grejanje, vodu i struju. Tel.: 069 2887213.

Prodajem zob, deblo oraha i kruške, muške čakšire i kožne čizme, rojtoš i plišane marame, stol na razvlačenje sa stolicama. Tel.: 024 532-570.

Tečajevi italijanskog jezika, početne i napredne grupe. Naučite jezik ljepote i elegancije. Tel.: 065 2597700.

Prodajem 4 sobnu kuću na tihom i mirnom mjestu u Velikom Radanovcu, autobus na 400 m. Gradska voda, telefon, plin. Može zamjena za poljoprivredno zemljište. (cijena 50.000 eura) Tel.: 064 1759512.

Prodajem nov dvoiposoban stan na I. katu 70m². Garaža i podrum, u ulici Bore Stankovića u Subotici. Može zamjena za poljoprivredno zemljište. Stan je sređen. Tel.: 064 1759512.

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću novu katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalnim priključcima i CG u centru Sombora. Tel.: 025 5449 220 ili 064 2808432.

Prodajem motokultivator IMT-506 Tel.: 065 4033077.

Prodajem ormar - kredenac za dnevnu sobu - sa stolom, stolicama i »virangašima«, muško tamno odijelo (kaput, prsluk i čakšire) i šešir. Tel.: 024 532570.

Povoljno prodajemo 3.850 m² građevinskog zemljišta kod bazena Dudova šuma u Subotici za gradnju 2 kuće, može za teniske terene, sadnju vinograda ili voćnjaka, sve pogledati u Ulici Pere Popovića Age. Kontakt: 063 7668808, e-mail: leanikolas17@yahoo.com

Povoljno kuća od 158 m² s gospodarskim zgradama u predgrađu Virovitice, Slavonija, Hrvatska. Za one koji hoće boravak u Europskoj uniji. Vrt, voćnjak uz kuću, povoljno prodajemo! Pitati na telefone 00381 644413383 i 00385 33543263.

Prodajem automobil Opel Astra coupe bertone 1,8 2003. Tel.: 024 754760.

Prodajem štrikači stroj stoni »Empisal« skoro nov. Tel.: 025 5742136.

Prodajem traktorsku prskalicu RAU 440 litara, paraču od 47 krila s krimerima, kemberidž valjak (2 m širok iz jednog dela) - vučni. Tel.: 024 532570.

Prodajem lijepu 182 m² kuću u turističkom gradu s jezerom Slavenska Orahovica, Hrvatska. Vrijedi pogledati. Plin, telefon, zračna banja, blizu planine Papuk. Tel.: 00385 33 673076 ili 063 7668808. E-mail: leanikolas17@yahoo.com

Hrvatska likovna udruga
CROART »CroArt« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge.
Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge.
Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218;
e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC »Bunjevačko kolo«, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8-14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi« VAŽI DO 2.5.2014.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registrarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Katalogizacija
u publikaciji Biblioteka
Matije srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO: IMENDAN ANASTAZIJI PEJIĆ

Veze koje liječe

Proteklog su utorka imendan slavile Bosiljke i Anastazije. Umirovljenica *Anastazija Pejić* iz Subotice baš i nije bila u prigodi na uobičajen način obilježiti ovaj dan. Naime, ona se odlučila Uskrs proslaviti u društvu svoje rodbine u Hrvatskoj, te se upravo spremala na put. Ostavši udovicom nakon smrti supruga *Radovana*, poznatog i omiljenog direktora hotela *Patria* i *UTRO Palić* iz vremena starog sustava, Anastaziji veliko zadovoljstvo predstavlja provođenje vremena s bliskom obitelji, braćom i sestrama s kojima je odrasla. Međutim, i brat *Lajčo* i sestra *Marija* odselili su se, svatko u svoje vrijeme u Republiku Hrvatsku, te su susreti rjeđi i teži.

Upravo na svoj imendan Anastazija, poznatija kao Stanka, krenula je posjetiti ih, uživati u društvu svojih najmilijih i najbližih. Tijekom uskršnjih blagdana moći će saznati što se sve događalo u međuvremenu i s djecom i unucima te prauuncima svog brata i sestre. Odlazak do Hrvatske, bilo u Zagreb, bilo na more ili u Slavoniju odlično padaju ovoj gospođi sofisticiranih manira, čije se i zdravstveno stanje tijekom boravka u matičnoj zemlji vidno popravi. Stoga, usprkos godinama i zdravstvenom stanju koje baš i nije najbolje, ona s radošću prihvaća pozive posjetiti i provesti vrijeme u društvu osoba koje su joj ostale najbliže.

Naravno, kao dobru tetku redovito je posjećuje i cijela rodbina u Subotici. A svoje osamljene dane ona provodi i u društvu prijateljica s kojima redovito odlazi na svetu misu, kulturne događaje i šetnje gradom. Kako bi imala što življi, kvalitetniji, brži i suvremeniji kontakt s rodbinom, ne samo što je s lakoćom prije puno godina savladala korištenje mobitela i SMS-a, već je naučila rukovati i laptopom, internetom, te se uključila i na Facebook.

No, najveća joj je radost ugostiti prijatelje i veliku rodbinu, jer s ljubavlju i velikim umijećem pravi kolače, a uvijek je spremna i na igru s najmlađima. Premda nije imala svoje djece, svoj djeci iz rodbine podijelila je ljubavi za nekoliko života.

Ovu priču o imendanu možemo vezati i uz blagdan Uskrsa, jer Anastazija na grčkom upravo znači Uskrsnuće!

N. Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Ajdmo sad dalje...

Piše: Branko Ivković

Faljni čeljadi, jevo ja baš ručo, a već nikako da se otarasim, božem prosti, kuvane šunke, divenice i jaja od Uskrsa. Već sam se zaželjio oni prosti paorski dana pa da lipo odjakarim komadinu slanine, luka crnog i bilog, popaprim

i bogovski se naidem. Samo štogod izmišljadu kojikake novotarije, manti kad posli ručka ostane kožica mož od nje opravit đon za papuču – to je ručak. Lipo sam divanijo ovoj mojoj da ne triba toliko napripravljat, a ona samo tira »doće dica«, a dica samo izmišljadu kojekake novotarije – oni bi za Uskrs picu, av bože zna se da je za Uskrs šunka, divenica, jaja, jagnječija pečenica. Ta nemojte me pogrišno svatit čeljadi, ne mrzim ni ja picu, al ne triba mi svaki dan, pogotovo kako sam stariji, valjda sam se zaijo, šta li je. No, taman sam skupijo mrve i ono što nisam poio pa krenijo dat Bogaru, kad ide mi moj Pere sav niki snužden kugod da su njega polivali na vodeni ponedljak, al ne s mrišljivom vodom. »Šta ti je Periša moj rođeni, šta si se tako snuždijo kugod da ti kogod ukro ovce, pa si ji sam moro tražit kugod onaj siroma čovik u Bajmaku?« »Ta ne crtaj vraga Braniša moj, nije tako strašno, neg obašo sam njive i da nemoš zamislit koliko na kuruzi imade rutavi buba, samo paseđu«. Av šta ti to divaniš, nije tebi došlo rđavo od ila, jel da nisi namišo iće i piće na vodeni ponedljak u polivačini, kake te rundave bube spopale bože iz čovikom, ta nisam ni čuo za tako štogod, ja znam da pase zlatica krumpir, kuruzna zlatica kuruze pase, to su nam 'udilili' Amerikanci, pa svi-lena buba nam opasila dudove, to su nam 'udilili' Kinezi, pa pase nam buđelare poreska uprava, to smo 'izmislili' sami, al za rundavu bubu nikad nisam čuo, kako to triba potamanit? Pere se niki još i našo uvriđen: »Ta idi Braniša u kera, samo praviš sprdačinu kojikaku, bolje da mi dođeš pomoć, kažu da triba po njivi naslagat fajin zdilica s vodom na dnolu i ondak čedu one ić na tu vodu i podavit se u zdi-lici, to je jekološki, a vako s kojikaki otrovi neš postić ništa neg samo zagađivat okoliš.« Ohoo, vidim da su tebe dobro opismenili ovi huncuti u kojikaki upravama, moram te dovest u red mislim se ja, al znam da slabu tačku mojem Peri ko i on moju. »Ajde ti vamo moj družo, nasloni lipo biciglu na dud, sidi u ambetuš pa ću ja iznet lipo balončić i izdivanit ćemo strategiju borbe protiv te tvoje rundave bube kako divaniš, jel ta tvoja ne valja nikako, a jevo i zašto moj Periša. Prvo, ne možeš nigdi nakupit toliko labošaka, jal ti tvoji plastika, to kogod oće da ti obuje opanke pa da ti proda to što nikom ne triba, drugo, na njivi si bijo prija kiše, a di čedu sad ić pit bube vode kad već danima nailazi kiša, daklem uzdaj se u boga, sve je u njegovim rukama, a naše je da ga slušamo, a ne koji kake huncute, popi pa da livam dalje.«

Zbogom čeljadi moja, lip pozdrav od Braniše iz Ivković šora.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Svašta država znade
pa će se i obogatit

Na Veliki četvrtak se bać Iva baš obradovo. Zvala ga priko telefona sestra iz Švapcke. Malo se podivani od svoji, malo od komšiluka, malo od rodbine, pa mu na kraj još rekla da uzme klajbas i papir i izdeklemovala jedan dugački broj. »Baćo, znadem da su ti cure već velike, al znadem i da se još uvijek jako raduju Uskrsu, pa sam jim za zeca poslala malo mlošće. Idi na poštu, ponesi vaj broj i legetimaciju, pa će ti oni to oma isplatit«, veli mu i još na kraj doda koga će sve pozdravit. I ka je telefon već davno samo piščo, još uvijek je gledao u njega i blaženo se škobijo. Eto, misli se, al ti je danas tehnika, novci uplatiti čak u Švapcke, a ščim su uplatiti, već ti se možu isplatit tude, u njegovomu selu. Sijo je na biciglu i krenijo se na poštu. Ka je došo, smrklo mu se. Gužva velika, kraj reda čak na sokaku, podne već prošlo, a pošta radi do dva. Vidi da od novaca zotaj dan nema ništa. Već mu bilo žo cura, jel su na Veliki petak i Uskrsni ponediljak državni sveci, mada će rabadžije ko i uvijek radit. Biće zatvorite samo državne službe, oni uvijek uredno ispoštiju sve svece i od jedne crkve i od druge i Titine i ve današnje od pri sto i dvisto godina. Blagdani za dram prošli, bać Iva jedva dočeko utorak i oma ujutru sijo na biciglu, pa na poštu. Brzo došo na red, sve mu drago. Al zoto, ščim je pružijo broj i legetimaciju, na što radi veli da nema novaca, a ka će bit, ne zna, vada će bit od vi što plaću struju i telefone. Iz varoši je vi dana neće ni slat. »Al ništa se neka brinit, imaš cili misec za podignit, pa ako ne možeš dotle, istom onda ćemo vratit nomu što je poslo«, veli mu ona i to dosta naodrt. »Pa koji ću očin i čekat misec dana, ja sam evo došo, pa mi daj sad. Sutra će mi cure već otit, a onda ću ope ja njima morat slat to što podignem. A kako radite, onda će ope one morat na pošte u varoši čekat još misec dana. Kaki ste, još će se to morat vratit mene, a onda od mene sestre u Švapcku. I koliko vas znadem, ope ćemo svi morat platit to što vraćamo, vad nećete nosit zabadva?«, sad se već sto pomalo bisit i bać Iva, a vi što su bili u redu za njim samo su se smijuljili. Rabadžinica ga samo ispod oka pogledala i nomu što je bijo na redu potli njega stala tolmačit da nema novaca i da će bit istom ka niko ništa poplaća. Samo je malo jače natuko šešir i izašo na sokak. Uto naišo stari pajtaš Mata, veli ide podignit nikake novce. Bać Iva mu reko kako je unutra, pa su ošli u bircuz priko puta na jednu pri fruštuka. Velu, dok se malo ne izdivanu, vada će se svit već i naplaćat struje i telefona, pa će i nji dva uspit podignit njevo. Kako je u bircuzu, znade se. Zvali svako po jednu i ka su se ispriporidali i digli, već prošlo i dva. A pošta se zatvorila.

Ivan Andrašić

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

- **Franse:** Čovjek dokazuje kako je lijepo odgojen kada to ostane i u društvu neodgojenih.
- **Johnson:** Sumnja je često beskorisna patnja.
- **J. J. Zmaj:** Jedino zdravlja i znanja nikada nije dosta.

KVIZ

Vladimir Becić

Koje je godine i gdje rođen hrvatski slikar Vladimir Becić?
Što je studirao u Zagrebu?
Kod koga je učio slikarstvo?
Koji su njegovi suvremenici s kojima je bio u klasi?
Gdje je upisao Academi de la grande Chaumiere?
S kojim je slikarima osnovao Grupu trojice 1930. godine?
Kojem pravcu pripada njegov umjetnički opus?
Kada je i gdje umro Vladimir Becić?

Rođen je 1. lipnja 1886. godine u Brodu na Savi.
Pravo.
Kod Klementa Crmčića i Bele Čikoša u Zagrebu, te kod Heinricha Knirra u Münchenu.
Josip Ratić i Miroslav Krajičević.
U Parizu.
S Ljubom Babićem i Jerolimom Mišom.
Hrvatskoj modernizmi.
Umro je 24. svibnja 1954. godine u Zagrebu.

FOTO KUTAK

Polivači na biciklima!

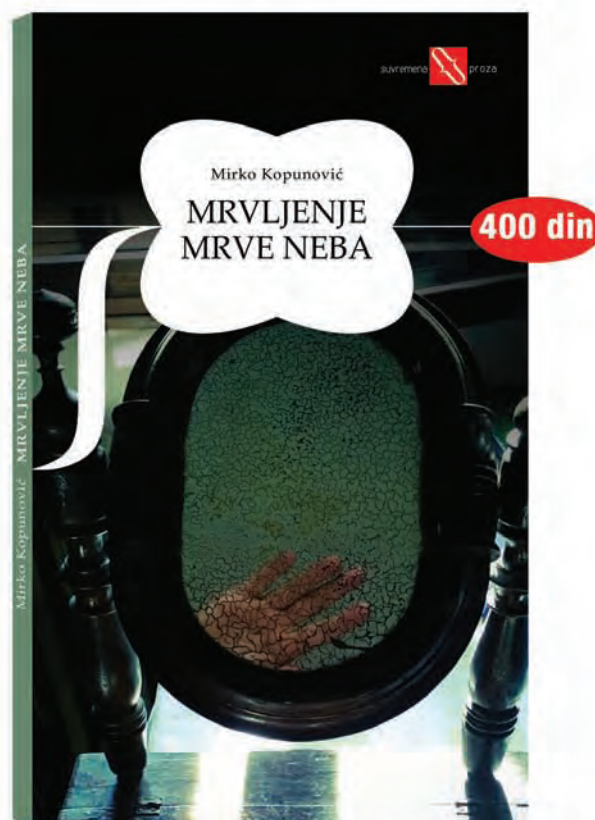
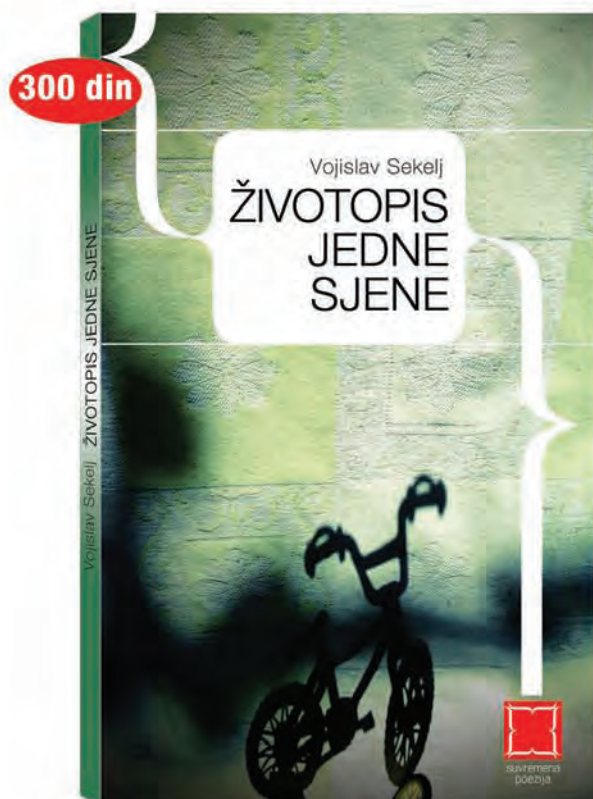
VICEVI

Dolazi milijunaš kod doktora i kaže:

- Hoću živjeti 100 godina, možete li to učiniti?
- Je li pušite?
- Ne.
- Je li pijete?
- Ne.
- Švalerate se?
- Ne.
- Pa zašto onda želite živjeti 100 godina?

Lijepa lica dobre književnosti!
Nove knjige u nakladi NIU „Hrvatska riječ“.

Knjige se mogu nabaviti u NIU "Hrvatska riječ" po sljedećim cijenama:

U kompletu 4 knjige - 1.200,00 dinara

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

TELEFON: +381 24/4150212, 555-466, FAX 556-548,
ta.sutrans@gmail.com www.sutrans.rs

Obilazak dvoraca 23. 4.-28. 4. 2014.

Aranžman obuhvaća:

Prijevoz turističkim autobusom na danoj relaciji
Smještaj u hotelu u Münchenu na bazi ND
Smještaj u hotelu u Garmisch-Partenkirchenu na bazi 1x ND
Stručnog vodiča tokom celog putovanja
Lokalni vodič za Salzburg, München

Cijena aranžmana: 235 eura

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

Preradovićeve 13, 24000 Subotica; tel./fax. +381 24 554 623
e-mail: ured@hmv.org.rs www.hmv.org.rs

NATJEČAJ

za sufinanciranje hrvatskih udruga u Republici Srbiji iz područja kulture u 2014. godini

Manifestacije, projekti i djelatnosti koje su predmet sufinanciranja

Natječaj se raspisuje za sufinanciranje sljedećih aktivnosti:

1. Zaštita, očuvanje i predstavljanje kulturne baštine Hrvata u Republici Srbiji;
2. Organiziranje manifestacija kulture lokalnog, regionalnog ili međunarodnoga karaktera;
3. Audio-vizualno dokumentiranje tradicijske kulture i običaja hrvatske zajednice u Republici Srbiji;
4. Izdavanje knjiga;
5. Sufinanciranje redovite djelatnosti.

Cilj natječaja

Očuvanje i promicanje kulturne baštine Hrvata u Republici Srbiji, kao i potpora u radu kulturnih udruga koje djeluju unutar hrvatskoga kulturnog prostora u Republici Srbiji.

Proračun

Ukupni iznos sredstava natječaja je 2.000.000,00 dinara.

Vrijeme realizacije

Natječaj se raspisuje za 2014. godinu.

Odobrena sredstva bit će isplaćivana sukcesivno, sukladno dinamici priljeva sredstava na račun HNV-a i datumu održavanja manifestacije.

Opći uvjeti

1. Pravo sudjelovanja imaju registrirane hrvatske udruge (društva) koje djeluju u Republici Srbiji;
2. Prijave se podnose isključivo na obrascu HNV-a, putem pošte ili osobno, na adresu: Hrvatsko nacionalno vijeće, Preradovićeve 13, 24000 Subotica, s naznakom: »Za natječaj«;
3. Rok prijave na natječaj je 15 dana od dana objave natječaja u tjedniku »Hrvatska riječ«;
4. Nepravodobne, nepotpune i nepravilno popunjene prijave neće se razmatrati;
5. Natječajna dokumentacija se ne vraća podnositeljima.

Posebni uvjeti

Sve udruge koje budu dobile sredstva u obvezi su poslati financijsko izvješće u roku od 15 dana nakon realizacije projekta. Udruge koje ne dostave izvješće neće imati pravo sudjelovanja na sljedećim natječajima HNV-a.

Kriteriji raspodjele sredstava

Raspodjela sredstava vršit će se sukladno sljedećim kriterijima:

1. Regionalna ravnomjernost;
2. Vrijednosni, umjetnički i estetski kriteriji, kvaliteta i profesionalnost u radu;
3. Doprinos razvitku kulture i umjetnosti nacionalne zajednice u zemlji i inozemstvu;
4. Tradicionalni karakter manifestacije ili nakladničkog projekta u kulturnom prostoru hrvatske zajednice;
5. Doprinos ostvarivanju regionalne i međunarodne kulturne suradnje;
6. Doprinos njegovanju kulture, unaprijeđenju i promicanju tradicionalnog i suvremenog umjetničkog stvaralaštva nacionalne zajednice.

Hrvatsko nacionalno vijeće